

المنهج لمريد العمرة والحج

ఉమ్మా మరియు హజ్

చేయదలచినవారి కోసం

మార్గదర్శిని (మన్తజ్):

ఉస్తా మరియు హజ్ చేయదలచినవారి కోసం మార్గదర్శిని (మన్తజ్):

ముహమ్మద్ ఇబ్న్ సాలిహ్ అల్ ఉస్సైమీన్

ఉస్తా మరియు హజ్ చేయదలచినవారి కోసం

మార్గదర్శిని (మన్తజ్)

రచన ఫజీలతుష్షేక్ అల్లామ

ముహమ్మద్ ఇబ్న్ సాలిహ్ అల్ ఉస్సైమీన్

అల్లాహ్ ఆయనను, ఆయన తల్లిదండ్రులను, ముస్లింలను
మన్నించుగాక.

తొలి పలుకులు

الحمد لله نحمده ونستعينه، ونستغفره ونتوب إليه، ونعوذ بالله من شرور
أنفسنا، ومن سيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له، ومن يضلل فلا هادي
له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمدًا عبده ورسوله
صلى الله عليه وعلى آله وأصحابه ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين وسلم
تسليماً، أما بعد:

సమస్త స్తుతులు అల్లాహ్'కు మాత్రమే అంకితం, మేము
ఆయనను స్తుతిస్తున్నాము, ఆయనతో సహాయం అర్థిస్తున్నాము,
ఆయనతో మన్నింపులు వేడుకుంటున్నాము మరియు ఆయన
వైపుకు మాత్రమే మరలుతున్నాము. మరియు మా
హృదయముల చెడు నుండి మరియు మా దుష్కర్మల నుండి

అల్లాహ్ తో మేము శరణు వేడుకుంటున్నాము. అల్లాహ్ సన్మార్గం చూపినవారిని అపమార్గమునకు లోను చేసేవాడు ఎవడూ లేడు మరియు ఆయన అపమార్గమునకు లోను చేసినవారిని సన్మార్గము చూపేవాడు ఎవడూ లేడు. మరియు నేను సాక్ష్యమిస్తున్నాను, అల్లాహ్ తప్ప మరెవరూ ఆరాధనీయుడు లేరు, ఆయన ఒక్కడే, ఆయనకు ఎటువంటి భాగస్వామి లేడు. మరియు నేను సాక్ష్యమిస్తున్నాను, ముహమ్మద్ ఆయన దాసుడు మరియు ప్రవక్త, ఆయనపై మరియు ఆయన కుటుంబముపై, ఆయన సహచరులందరిపై మరియు తీర్పు దినం వరకు దాతృత్వంతో ఆయనను అనుసరించినవారిపై శుభాలు మరియు శాంతి కురియు గాక. అమ్మా బాద్ :

నిశ్చయంగా హజ్జ్ అత్యంత శ్రేష్ఠమైన ఆరాధన మరియు గొప్ప విధేయత; ఎందుకంటే ఇది అల్లాహ్ ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంకు ఇచ్చి పంపించిన ఇస్లాం యొక్క స్థంభాలలో ఒకటి, ఇవి లేకుండా ఒక ముస్లిం వ్యక్తి ధర్మం సరిగా ఉండదు.

అల్లాహ్ కు సమీపమయ్యే లక్ష్యంతో చేసే ఒక ఆరాధన సరియైనదిగా నిలవాలంటే మరియు అల్లాహ్ వద్ద స్వీకారమవాలంటే,

రెండు అంశాలు తప్పనిసరిగా ఉండాలి:

ఒకటి: అల్లాహ్ యొక్క ప్రీతి మరియు పరలోక జీవితం కోసం మాత్రమే, మరియు ప్రదర్శన లేదా ఖ్యాతి కోసం కాదు అని, అల్లాహ్ యొక్క చిత్తశుద్ధితో చేయవలెను.

రెండవది: ప్రవక్త ﷺ ను మాటలలో మరియు కార్యాలలో అనుసరించుట; ప్రవక్త ﷺ ను అనుసరించుట సున్నత్ యొక్క జ్ఞానము లేకుండా సాధ్యము కాదు, అందువలన అనుసరించదలచిన వారు సున్నత్ ను నేర్చుకోవాలి; అది పండితుల నుండి పొందవచ్చు; అది లిఖిత పద్ధతిలో లేదా ప్రత్యక్ష పద్ధతిలో కావచ్చు, ప్రవక్త ﷺ వారసత్వాన్ని పొందిన మరియు ఆయన ఉమ్మటులో వారసులైన పండితుల కర్తవ్యం ఏమిటంటే వారు తమ ఆరాధనలు, నైతికతలు మరియు వ్యవహారాలను తమకు తెలిసిన ప్రవక్త ﷺ యొక్క సున్నత్ ప్రకారం అమలు చేయాలి, మరియు దానిని ఉమ్మటుకు ప్రసారం చేయాలి మరియు వారికి దాని వైపు పిలుపునివ్వాలి; తద్వారా వారికి ప్రవక్త ﷺ యొక్క వారసత్వం జ్ఞానము మరియు కార్యచరణలో, ప్రసారం మరియు పిలుపులో లభిస్తుంది, మరియు వారు విశ్వసించిన మరియు సత్కార్యాలు చేసిన, సత్యాన్ని మరియు సహనాన్ని పరస్పరం సూచించిన విజేతలలో ఒకరిగా ఉండగలరు.

ఇది హాజ్ మరియు ఉమ్రా సంబంధిత ఆచరణల విధానాల సారాంశము, నేను కితాబ్ మరియు సున్నా నుండి తెలిసిన విషయాల ఆధారంగా దీనిని రూపొందించాను. ఇది సర్వశక్తిమంతుడైన అల్లాహ్ కొరకు స్వచ్ఛమైనదిగా ఉండాలని, ఆయన దాసులకు ఉపయోగకరంగా ఉండాలని నేను ప్రార్థిస్తున్నాను.

రచయిత

* * *

ప్రయాణించేటప్పుడు పాటించవలసిన పద్ధతులు

హజ్ లేదా ఇతర ఆరాధనల కోసం బయలుదేరినవారు తమ అన్ని పరిస్థితులలో అల్లాహ్ కు దగ్గరవ్వాలనే సంకల్పాన్ని కలిగి ఉండాలి; తద్వారా వారి మాటలు, కార్యాలు మరియు ఖర్చులు అల్లాహ్ కు దగ్గరగా తీసుకువెళ్ళేవిగా ఉంటాయి.

«إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى».

«నిశ్చయంగా కార్యాలు, కర్మలు వాటి సంకల్పాలపై ఆధారపడి ఉంటాయి. ప్రతి వ్యక్తికి అతని సంకల్పానుసారంగా ప్రతిఫలము లభిస్తుంది.»¹.

(హజ్ లేదా ఉమ్రా ప్రయాణికుడు) ఉత్తమ నైతిక గుణాలను అలవర్చుకోవడం అవసరం, ఉదాహరణకు: దానం, ఉదారత, ధైర్యం, తన సహచరులతో ఆనందంగా ఉండటం, వారికి ఆర్థిక మరియు శారీరక సహాయం చేయడం, వారికి సంతోషం కలిగించడం, ఈ

¹ దీనిని బుఖారీ ఉల్లేఖించారు: కితాబు బద్'ఉల్' వహీ, బాబు కైఫ్ కాన బద్'ఉల్' వహీ ఇలా రసూలీల్లాహి సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం పై వహీ ఎలా ప్రారంభమైంది, హదీసు సంఖ్య (1), మరియు ముస్లిం: కితాబుల్ ఇమారత్, బాబు ఖాలిహీ సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం, బాబు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం యొక్క వాక్యం: «నిశ్చయంగా ఆచరణల యొక్క ప్రతిఫలం వాటి సంకల్పాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది» మరియు ఇది యుద్ధం మరియు ఇతర ఆచరణలను కూడా కలుపుతుంది, హదీసు సంఖ్య (1907), ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ రజియల్లాహు అన్హు యొక్క హదీసు.

మంచితనాలకి తోడుగా, అతడు అల్లాహ్ అతనిపై విధించిన ఆరాధనలు (ఇబాదత్)ను నిష్ఠతో చేయాలి,

మరియు తద్వారా నిషిద్ధమైన వాటిని (హరాములను) దూరం పెట్టాలి.

ప్రయాణంలో ఖర్చులు మరియు సామగ్రిని ఎక్కువగా కలిగి ఉండటం అవసరం, మరియు అవసరానికి మించి వాటిని తీసుకెళ్ళడం అవసరం; ఎందుకంటే అవసరాలు ఎదురయ్యే సందర్భంలో ఇది జాగ్రత్తగా ఉంటుంది.

ప్రయాణానికి బయలుదేరినప్పుడు మరియు ప్రయాణంలో దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం నుండి వచ్చిన దుఆలను చదవడం అవసరం, అందులో కొన్ని ఈ విధంగా ఉన్నాయి:

1- తన కాలును స్వారీపై ఉంచినప్పుడు 'బిస్మిల్లాహ్' అని పలకాలి. దానిపై స్థిరంగా ఉన్నప్పుడు, అల్లాహ్ తన దాసులపై అనేక రకాల స్వారీలను సులభతరం చేసినందుకు ఆయన అనుగ్రహాన్ని జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోవాలి, తరువాత ఇలా పలకాలి:

«اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، (سُبْحَنَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ)، اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَىٰ، وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضَىٰ، اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا، وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ، وَالْخَلِيفَةُ فِي الْأَهْلِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعْنَاءِ السَّفَرِ وَكَآبَةِ الْمُنْظَرِ وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ وَالْأَهْلِ».

అల్లాహు అక్బర్, అల్లాహు అక్బర్, అల్లాహు అక్బర్, అల్లాహు అక్బర్, {సుబహానల్లాహ్ సఖ్ఖర లనా హాదా వమా కున్నా లహు ముఖ్రినీన్ వ ఇన్నా ఇలా రబ్బీనా లముంఖలిబూన్}, అల్లాహుమ్మ ఇన్నా

నన్'అలుక ఫీ సఫరినా హాదా అల్'బిర్ వత్తఖ్'వా వ మినల్ అమలి
వా తర్'దా, అల్లాహుమ్మూ హువ్విన్ అలైనా సఫరనా హాదా, వత్వి
అన్న బఅదహు, అల్లాహుమ్మూ అంత సాహెబు ఫిస్సఫర్, వ
ఖలీఫతు ఫిల్ అహల్, అల్లాహుమ్మూ ఇన్నీ అఱ్ఱిదుబిక
మివ్వఅసాయి'సఫర్, వ క'అబతిల్ మంజర్, వ సూఇల్
ముంఖలబి ఫిల్ మాలి వల్ అహల్. (అనువాదం : అల్లాహ్
గొప్పవాడు, అల్లాహ్ గొప్పవాడు, అల్లాహ్ గొప్పవాడు. (ఈ
వాహనాన్ని మాకు వశ పరచినవాడు పరిశుద్ధుడు. ఆయన వశ
పరచి ఉండకపోతే, దీన్ని మేము వశ పరచుకునే అంతటి వాళ్ళం
కాము. ఏదో ఒకనాడు మేము మా ప్రభువు వైపుకే
మరలిపోవలసినవారమే.) ఓ అల్లాహ్! ఈ ప్రయాణంలో మాకు
మంచిని, భక్తిని, ఇంకా నీవు ఇష్టపడే పనుల్ని చేసే సద్బుద్ధిని
ప్రసాదించమని నిన్ను కోరుతున్నాం. ఓ అల్లాహ్! మా ప్రయాణాన్ని
సులభతరం చెయ్యి. దీని దూరాన్ని కుదించు. స్వామీ! నీవే మాకు
రక్షకుడవు, మేము వదలి వెళ్తున్న మా ఇంటివారలకు
సంరక్షకుడవూ నీవే. ఓ అల్లాహ్! నేను ప్రయాణ ప్రయాసల నుంచి,
చెడు దృశ్యాల నుంచి, ప్రయాణం నుండి తిరిగి వచ్చినప్పటికీ నా

ఇంట్లో, నా ధనంలో, నా సంతానంలో చెడు పరిణామాలు చోటు చేసు కోవటం నుంచి నీ శరణు వేడుతున్నాను)¹

2- ఎత్తైన స్థలానికి ఎక్కినప్పుడు తక్కిన పలకడం, మరియు దిగువ స్థలానికి దిగినప్పుడు తస్సీహ్ చదవడం².

3- ఏదైనా ప్రాంతంలో బస చేస్తే, ఇలా పలకాలి:

«أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ».

«అల్లాహ్ యొక్క సంపూర్ణ వచనాల ద్వారా ఆయన సృష్టించిన వాటి కీడు నుండి ఆయన శరణు వేడుకుంటున్నాను.»³ ఈ దుఆ పఠించినవాడు, అతను ఆ ప్రదేశం నుండి వెళ్ళి పోనంత వరకు ఏదీ (ఏ విషయమూ) హాని కలిగించజాలదు.

* * *

¹ దీనిని ముస్లిం ఉల్లేఖించారు: కితాబుల్ హజ్, బాబు మా యఖూలు ఇజా రకిబ ఇలా సఫరి హజ్ వగైరహు, హదీసు నెంబరు (1342), ఇబ్నె ఉమర్ రదియల్లాహు అన్తూమా యొక్క హదీసు.

² దీనిని బుఖారీ: కితాబు అల్ జిహాద్ వస్సైర్, బాబుత్ తస్సీహ్ ఇజా హబత వాదియన్, నంబర్ (2993), జాబిర్ రజియల్లాహు అన్తూ హదీసు నుండి ఉల్లేఖించారు.

³ దీనిని ముస్లిం ఉల్లేఖించారు: అద్-దిక్త్ వద్-దుఆ వత్తాబహ్ వల్ ఇస్తిగ్నార్ పుస్తకములో, అత్తలివ్వదు మిన్ సూఇల్-ఖదా వదరకిమ్-షఖా వగైరహు గురించి అధ్యాయంలో, హదీసు నెంబరు 2708, ఖౌలా బింత్ హక్మీమ్ రజియల్లాహు అన్తూ యొక్క హదీసు.

స్త్రీ ప్రయాణం

మహ్మం లేకుండా స్త్రీ హజ్ లేదా ఇతర ప్రయాణం చేయరాదు, ప్రయాణం సుదీర్ఘమైన, చిన్నదైనా, ఆమెతో మహిళలు ఉన్నా లేకపోయినా, ఆమె యువతైనా, వృద్ధురాలైనా; ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క సాధారణ ఉల్లేఖనం ప్రకారం:

«لَا تُسَافِرُ الْمَرْأَةُ إِلَّا مَعَ ذِي مَحْرَمٍ».

«స్త్రీ మహ్రమ్ తో తప్ప ప్రయాణించరాదు.»¹.

మహ్మం లేకుండా స్త్రీ ప్రయాణం చేయకుండా నిషేధించడంలో ఉన్న వివేకం: స్త్రీ తన బుద్ధిలో మరియు తనను తాను రక్షించుకోవడంలో పరిమితి కలిగి ఉంటుంది, మరియు ఆమె పురుషుల ఆకర్షణకు గురవుతుంది. కాబట్టి ఆమె మోసపోవచ్చు లేదా బలవంతం చేయబడవచ్చు, లేదా ఆమె ధార్మికతలో బలహీనంగా ఉండవచ్చు, మరియు తన మోహాలకు లోనవుతుంది, మరియు ఆమెపై ఆశపడే వారికి ఆకర్షణగా ఉంటుంది. మహ్మం ఆమెను రక్షిస్తాడు మరియు ఆమె గౌరవాన్ని కాపాడుతాడు మరియు ఆమెకు రక్షణగా నిలుస్తాడు; అందుకే అతను యువకుడు మరియు వివేకవంతుడై ఉండాలని షరతు విధించబడింది; చిన్నవాడు లేదా వివేకం లేని వ్యక్తి సరిపోడు.

¹ దీనిని బుఖారీ ఉల్లేఖించారు: కితాబు జజాఉస్-సైది, బాబు హజ్జీన్-నిసాయి, హదీసు నంబర్ (1862), మరియు ముస్లిం: కితాబుల్-హజ్జీ, బాబు సఫరిల్-మర్'అతి మఅ మహ్రామి ఇలా హజ్జీ వ గైరిహి, నంబర్ (1341), ఇబ్నె అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్తూమా యొక్క హదీస్.

మహారమ్ అంటే స్త్రీ యొక్క భర్త మరియు ఆమెపై శాశ్వతంగా బంధుత్వం, చనుబాలు త్రాగడం లేదా వివాహ సంబంధం ద్వారా. బంధుత్వం ద్వారా నిషేధించబడినవారు. మహారమ్ పురుషులు ఏడుగురు:

1- తల్లి లేదా తండ్రి వైపు నుండి ఉన్న తండ్రులు, తాతలు మరియు పై తరాలు అన్నీ,

2 - కుమారులు మరియు కుమారుల కుమారులు మరియు కుమార్తెల కుమారులు, ఇంకా క్రింద వారు.

3 - సహోదరులు, వారు సహోదరులు అయినా, లేదా తండ్రి ద్వారా లేదా తల్లి ద్వారా సహోదరులు అయినా.

4- సోదరుల కుమారులు, వారు అన్నాతమ్ముళ్ళ కుమారులైనా, లేదా తండ్రి వైపు నుండి సోదరుల కుమారులైనా, లేదా తల్లి వైపు నుండి సోదరుల కుమారులైనా.

5 - సోదరీమణుల కుమారులు, వారు సోదరీమణుల సొంత సోదరీమణుల కుమారులా, లేదా తండ్రి వైపు నుండి, లేదా తల్లి వైపు నుండి అయినా సరే.

6 - బాబాయిలు , వారు అన్నాతమ్ముళ్ళు అయినా, తండ్రి వైపు నుండి అయినా, తల్లి వైపు నుండి అయినా(మామలు).

7 - మేనమామలు, వారు అన్నాతమ్ముళ్ళు అయినా, లేదా తండ్రి వైపు నుండి అయినా(బాబాయిలు), లేదా తల్లి వైపు నుండి అయినా.

రోమ్ముపాల బంధం ద్వారా నిషేధించబడిన వారు రక్తసంబంధం ద్వారా నిషేధించబడిన వారితో సమానంగా ఉంటారు; దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ ఇలా సెలవిచ్చారు:

«يَحْرُمُ مِنَ الرِّضَاعِ مَا يَحْرُمُ مِنَ النَّسَبِ».

‘పాలు పంచుకోవడం వలన నిషేధమయ్యే (హరామ్) విషయాలు నసబ్ వలన నిషేధమయ్యే (హరామ్) విషయాలతో సమానంగా ఉంటాయి’¹.

సంబంధం ద్వారా మహ్రమ్:

1- భార్య భర్త యొక్క కుమారులు, మరియు అతని కుమారుల కుమారులు, మరియు అతని కుమార్తెల కుమారులు, ఇంకా క్రింద ఉన్న వారు, ఆమెకు ముందు లేదా ఆమెతో లేదా ఆమె తరువాత ఉన్న భార్య నుండి అయినా సరే.

2 - భార్య తండ్రి మరియు ఆయన తాతలు, ఇంకా ఆపై ఉన్నవారు, ఆయన తాతలు తండ్రి వైపు నుండి అయినా లేదా తల్లి వైపు నుండి అయినా.

3- కుమార్తెల భర్తలు, మనుమరాళ్ళ భర్తలు, మనుమరాళ్ళ మనుమరాళ్ళ భర్తలు, వారు ఎంత కింద తరాలవారైనా.

¹ దీన్ని బుఖారీ: కితాబ్ అష్-షహాదాత్, బాబ్ అష్-షహాదా అలల్-అన్సాబ్, నెంబరు (2645), ముస్లిం: కితాబ్ అర్-రదా, బాబు తహ్రిమి ఇబ్నతుల్ అఖ్ మినర్ రదా, నెంబరు (1447), ఇబ్నె అబ్బాస్ రజియల్లాహు అన్ఘుమా హదీసు నుండి.

ఈ ముగ్గురూ (వ్యక్తులు) కేవలం వివాహ బంధంతోనే మహ్రమ్ (సన్నిహిత సంబంధం) అయిపోతారు. తరువాత వారు విడిపోతే — అది మరణం ద్వారా కావొచ్చు, విడాకులు కావొచ్చు, లేక వివాహ రద్దు కావొచ్చు — అయినా వారికి మహ్రమ్ స్థితి కొనసాగుతూనే ఉంటుంది.

4- తల్లుల భర్తలు మరియు అమ్మమ్మల భర్తలు ఒకవేళ వారు ఆపై ఉన్నా, కానీ ఈ భర్తలు తమ భార్యల కుమార్తెలకు లేదా భార్యల కుమారుల కుమార్తెలకు లేదా భార్యల కుమార్తెల కుమార్తెలకు మహరములు కాలేరు, వారు తమ భార్యలతో సంభోగం చేసినంత వరకు. ఒకవేళ సంభోగం జరిగితే, భర్త తన భార్యకు పూర్వపు భర్త లేదా తరువాతి భర్త నుండి ఉన్న కుమార్తెలకు, కుమారుల కుమార్తెలకు మరియు కుమార్తెల కుమార్తెలకు మహరముగా మారతాడు, ఒకవేళ తరువాత ఆమెను విడిచిపెట్టినా. కానీ ఒకవేళ ఒక స్త్రీతో వివాహం చేసుకుని, సంభోగం చేయకముందే విడాకులు ఇచ్చినట్లయితే, అతను ఆమె కుమార్తెలకు, కుమారుల కుమార్తెలకు, మరియు కుమార్తెల కుమార్తెలకు మహరముగా ఉండడు.

* * *

ప్రయాణికుని నమాజు

ఇస్లాం ధర్మం సౌలభ్యము మరియు సులభతరమైన ధర్మము, అందులో ఎలాంటి కఠినత మరియు కష్టత లేదు. ఎప్పుడైతే కష్టత

ఎదురవుతుందో, అప్పుడు అల్లాహ్ సౌలభ్యానికి మార్గాలను తెరుస్తాడు; మహోన్నతుడైన అల్లాహ్ ఇలా తెలియజేశాడు:

{...هُوَ أَجَبُّكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ...}

{...ఆయన మిమ్మల్ని ఎన్నుకున్నాడు మరియు ధర్మం విషయంలో మీ పై ఎలాంటి ఇబ్బందినీ ఉంచలేదు...} [హజ్జ్: 78]
ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా పలికారు:

«الدِّينُ يَسْرٌ»

«ధర్మం సులభమైనది»¹. జ్ఞాన సంపన్నులు చెప్పారు: «కష్టాలు సౌలభ్యాలను తెస్తాయి».

ప్రయాణం అనునది సాధారణంగా కష్టానికి సంకేతం కాబట్టి, దాని ఆదేశాలు సులభతరం చేయబడ్డాయి; అందులో కొన్ని:

1- ప్రయాణికుడు నీరు పొందలేకపోయినప్పుడు లేదా తాను తినడానికి మరియు త్రాగడానికి అవసరమైన నీరు మాత్రమే ఉన్నప్పుడు తయమ్ముమ్ చేయడం అనుమతించబడింది, కానీ అతనికి సమయానికి ముందే నీరు లభించగలదని నమ్మకం ఉంటే, పరిశుద్ధత కోసం నీరు పొందే వరకు నమాజును ఆలస్యం చేయడం ఉత్తమం.

2- ప్రయాణికుడి హక్కులో ధర్మ బద్ధమైనది ఏమిటంటే, నాలుగు రకాతుల నమాజును రెండు రకాతులుగా ఖసర్ చేయటం; అతను

¹ దీన్ని బుఖారీ రివాయత్ చేశారు: కితాబుల్ ఈమాన్, అధ్యాయం "అద్దీను యుస్రున్", హదీసు సంఖ్య (39), హదీసు అబూ హురైరా రదియల్లాహు అన్హు నుండి.

తన ఊరిని విడిచి బయలుదేరినప్పటి నుండి తిరిగి వచ్చేవరకు, కాలం ఎంత పొడవుగా ఉన్నా; ఇది (సహీహ్ బుఖారీ) లో ఇబ్నె అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్తూమా నుండి నిరూపించబడినది.

«أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَقَامَ بِمَكَّةَ عَامَ الْفَتْحِ تِسْعَةَ عَشَرَ يَوْمًا يُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ».

«దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మక్కాలో షత్త్ సుంవత్సరంలో తొమ్మిది పదకొండు రోజులు నివసించారు మరియు రెండు రకాతులు నమాజు ఆచరించారు.»¹. మహనీయ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తబూక్ లో ఇరవై రోజులు బస చేశారు, అక్కడ నమాజ్ ను ఖస్ చేసేవారు.²

కానీ ఒకవేళ ప్రయాణికుడు నాలుగు రకాతులు చదివే ఇమామ్ వెనుక నమాజు చేస్తే, అతడు కూడా తన ఇమామ్ ను అనుసరించి నాలుగు రకాతులు చదవాలి, ఇమామ్ ను మొదటి నుండి లేదా మధ్యలో కలుసుకున్నా సరే. ఇమామ్ సలాం తిరిగిన తరువాత, నాలుగు రకాతులు పూర్తి చేయాలి; ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క మాటల ప్రకారం:

«إِنَّمَا جُعِلَ الْإِمَامُ لِيُؤْتَمَّ بِهِ، فَلَا تَخْتَلِفُوا عَلَيْهِ».

¹ దీని బుఖారీ ఉల్లేఖించారు: అబ్బాసు తఖ్ఫీరి స్సలాత్, బాబు మాజాలి పీ తఖ్ఫీరి వ కమ్ యుఖీము హత్తా యుఖస్సిర్, హదీసు నెంబరు (1080), ఇబ్నె అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్తూమా యొక్క హదీసు.

² దీనిని అబూ దావూద్: తప్రీఉ సలాతి స్సఫర్, బాబ్ ఇజా అఖామ బి అర్దీల్ అదూ యక్కురు, హదీస్ జాబిర్ రజియల్లాహు అన్తూ నుండి (1235) ఉల్లేఖించారు.

‘ఇమామ్ అనుసరించడానికి నియమించబడతాడు కాబట్టి అతనికి వ్యతిరేఖంగా చేయకండి.¹. మరియు అల్లాహ్ యొక్క సాధారణ వాక్కు:

«فَمَا أَدْرَاكُمْ فَصَلُّوا، وَمَا فَاكَّرْكُمْ فَأَتَّبُوا».

«మీరు చేరుకున్నదాన్ని ప్రార్థించండి, మిమ్మల్ని విడిచిపెట్టినదాన్ని పూర్తి చేయండి.»². ఇబ్ను అబ్బాస్ రజియల్లాహు అన్హుమా ను అడిగారు: ప్రయాణికుడు ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు రెండు రకాతులు నమాజు చేస్తాడు, కానీ స్థానికుడి వెనుక నిలబడినప్పుడు నాలుగు రకాతులు ఎందుకు చేస్తాడు? ఆయన సమాధానమిస్తూ ఇలా అన్నారు: తిల్కీస్-సున్నతు: 12]³ ఇబ్నె ఉమర్ రజియల్లాహు అన్హుమా గురించి: ఆయన ఇతరులతో

¹ దీన్ని బుఖారీ ఉల్లేఖించారు: కితాబుల్ అజాన్, బాబ్ ఇన్నమా జుఇలల్ ఇమాము లియుల్తమ్మ బిహి, నెంబరు (689), మరియు ముస్లిం: కితాబుస్సలాత్, బాబు ఈతెమాముల్ మామూమి బిల్ ఇమామ్, నెంబరు (411), అనస్ రజియల్లాహు అన్హు యొక్క హదీసు.

² దీనిని బుఖారీ ఉల్లేఖించారు: కితాబుల్ అజాన్, అధ్యాయం లా యస్అ ఇలస్సలాతి వ లియాతి బిస్సకీనతి వల్వఖారి, హదీసు సంఖ్య (636) లో ఉల్లేఖించారు. మరియు ముస్లిం: కితాబుల్ మసాజిద్ వ మవాజిఅస్సలాత్, అధ్యాయం ఇస్తిహ్బి ఇత్యానిస్సలాతి బివఖారి వ సకీనతి వ నహ్కు అన్ ఇత్యానిహ్ సయ్అన్, హదీసు సంఖ్య (602) లో ఉల్లేఖించారు. హజ్రత్ అబూ హురైరా రజియల్లాహు అన్హు యొక్క హదీసు.

³ దీన్ని ఇమామ్ అహ్మద్ (1/216) ఉల్లేఖించారు.

కలిసి నమాజు చేస్తే నాలుగు రకాతులు చేసేవారు, ఒంటరిగా నమాజు చేస్తే రెండు రకాతులు చేసేవారు, అంటే ప్రయాణంలో.¹

3- ప్రయాణికుడి హక్కులో జుహర్ మరియు అసర్, అలాగే మగ్రిబ్ మరియు ఇషా నమాజులను కలిపి చదవడం అనుమతించబడింది, అవసరమైతే, ఉదాహరణకు: అతను తన ప్రయాణంలో కొనసాగుతున్నప్పుడు అతనికి అనుకూలమైన విధంగా జమా తఖీమ్ లేదా జమా తఖీర్ చేయడం ఉత్తమం.

ఒకవేళ అతనికి జమా చేయవలసిన అవసరం లేకపోతే, జమా చేయకపోవడం ఉత్తమం. అయితే, అతను జమా చేస్తే, దానిలో తప్పు లేదు. ఉదాహరణకు: అతను ఒక స్థలంలో నిలిచివుండి, రెండవ నమాజు సమయం వచ్చిన తరువాత మాత్రమే అక్కడి నుండి ప్రయాణించాలనుకుంటున్నప్పుడు, ప్రతి ఫర్జు నమాజును దాని సమయాన్నే ఆచరించాలి; ఎందుకంటే అతనికి జమా చేయవలసిన అవసరం లేదు.

* * *

మవాఖీత్

మవాఖీత్: ఇవి దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం గారు హజ్ లేదా ఉమ్రా చేయదలచుకున్నవారు ఇహ్రామ్ ధరించే ప్రదేశములను నిర్ణయించారు, మరియు మవాఖీత్ ఐదు:

¹ దీనిని ముస్లిం ఉల్లేఖించారు: కితాబు స్సలాతిల్ ముసాఫిరీన వ ఖుస్రుహ్, బాబి ఖస్తి స్సలాతి బి మినా, నెంబరు (694).

మొదటిది: జల్-హులైఫా: దీనిని (అబ్బార్ అలీ) అని పిలుస్తారు, మరియు కొంతమంది దీనిని (అల్లాసా) అని కూడా పిలుస్తారు, ఇది మక్కాకు దాదాపు పది దశల దూరంలో ఉంది, ఇది మదీనా వాసులకు మరియు అటు నుంచి వచ్చే వారికి 'మీఖాతు' ప్రాంతము.

రెండవది: అల్ జుహ్ఫా: ఇది ఒక పాత గ్రామం, ఇది మక్కా నుండి సుమారు ఐదు దశల దూరంలో ఉంది, మరియు ఇది నాశనమవడంతో ప్రజలు రాబిగ్ నుండి ఇస్రూమ్ దీక్ష బూనుకుంటారు, ఇది పామ్ ప్రజలు మరియు ఇతరులు దాటే వారి మీఖాత్.

మూడవది: యలమ్'లమ్: ఇది తిహ్మాలోని ఒక పర్వతం లేదా ప్రదేశం, ఇది మక్కాకు దాదాపు రెండు దశల దూరంలో ఉంది, ఇది యెమెన్ ప్రజల మరియు ఇతరులు దానిని దాటిన వారి మిఖాత్.

నాల్గవది: ఖర్నుల్-మనాజిల్: దీనిని (అస్సెల్) అని పిలుస్తారు, ఇది మక్కా నుండి రెండు దశల దూరంలో ఉంది, ఇది నజ్ద్ ప్రజల మరియు ఇతరుల కోసం మిఖాత్.

ఐదవది: జాతు ఇద్ద్: దీనిని (అజ్జరబియ్య) అని కూడా పిలుస్తారు, ఇది మక్కా నుండి రెండు దశల దూరంలో ఉంది, మరియు ఇది ఇరాఖ్ ప్రజల మరియు ఇతరుల కోసం మిఖాత్ ప్రాంతము.

మరియు ఎవరు ఈ మీఖాత్ లకు మక్కా కు దగ్గరగా ఉంటే వారి మీఖాత్ వారి స్థలం అవుతుంది; వారు అక్కడి నుండే ఇస్రామ్ ధరించాలి, మక్కా వాసులు మక్కా నుండే ఇస్రామ్ ధరించాలి, ఇది వారు హజ్ కోసం ఇస్రామ్ ధరించినప్పుడు, ఉమ్మా కోసం అయితే, వారు హలాల్ నుండి ఇస్రామ్ ధరించాలి; దైవప్రవక్త ﷺ అబ్దుల్ రహ్మాన్ బిన్ అబీ బక్త్ కు చెప్పిన ప్రకారం:

«اِخْرُجْ بِأَخِيكَ -يَعْنِي عَائِشَةَ- مِنَ الْحَرَمِ، فَلْتَهْلُ بِغُمْرَةٍ».

«నీ సోదరి ఆయిషా రజియల్లాహు అన్హా ను హరమ్ నుండి బయటకు తీసుకెళ్ళి, ఆమె ఉమ్మా కోసం సంకల్పం చేయాలి.»¹.

ఎవరైనా వారి మార్గం ఈ మవాఖీత్ నుండి కుడి లేదా ఎడమ వైపున ఉంటే, అతను తనకు దగ్గరైన మవాఖీత్ కు సమాంతరం అయినప్పుడు ఇస్రామ్ దీక్ష బూనుకుంటాడు. ఒక వేళ అతను విమానంలో ఉంటే, అతను మవాఖీత్ కు పై నుండి సమాంతరం

¹ దీనిని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు. బాబు ఖౌలుల్లాహి తఆలా.అధ్యాయం అల్లాహ్ తాలా యొక్క వాక్యం: (హజ్జ్ మాసములు నిర్ధారితమై ఉన్నాయి. ఈ నిర్ణీత మాసాలలో హజ్జ్ చేయటానికి సంకల్పించిన వ్యక్తి హజ్జ్ (ఇస్రామ్)లో వున్న సమయంలో (భార్యతో) రతిక్రీడ (రఫస్)కు, దుష్టకార్యాలకు మరియు కలహాలకు దూరంగా ఉండాలి) [అల్ బకరా:197], హదీసు సంఖ్య (1560). మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు ఇస్రామ్ విధానాలు మరియు హజ్జ్, తమ్మతు మరియు ఖిరాన్ చేయుటకు అనుమతి, మరియు ఉమ్మా పై హజ్జ్ చేర్చుటకు అనుమతి, మరియు ఖిరాన్ చేసే వ్యక్తి తన ఇస్రామ్ నుండి ఎప్పుడు హలాల్ ఐపోవాలో, హదీసు సంఖ్య (1211), హదీసు ఆయిషా రదియల్లాహు అన్హా నుండి.

అయినప్పుడు ఇఫ్రామ్ దీక్ష బూనుకుంటాడు. అందువల్ల, మవాఖీత్ కు సమాంతరం అయ్యే ముందు ఇఫ్రామ్ దుస్తులను ధరించాలి. మవాఖీత్ కు సమాంతరం అయినప్పుడు వెంటనే ఇఫ్రామ్ దీక్ష బూనాలి, దీన్ని ఆలస్యం చేయటం సమ్మతం కాదు. కొందరు వ్యక్తులు విమానంలో ఉంటారు మరియు హజ్ లేదా ఉమ్రా చేయదలచుకుంటారు, కానీ మవాఖీత్ కు సమాంతరం అయినప్పుడు ఇఫ్రామ్ దీక్ష బూనకుండా, విమానాశ్రయంలో దిగిన తరువాత ఇఫ్రామ్ దీక్ష బూనుతారు, ఇది సమ్మతం కాదు; ఎందుకంటే ఇది అల్లాహ్ తఆలా యొక్క హద్దులను అతిక్రమించటం. అవును, ఒక వేళ అతను మవాఖీత్ ను దాటి వెళ్ళినప్పుడు హజ్ లేదా ఉమ్రా చేయాలనుకోకపోయినా, కానీ తరువాత హజ్ లేదా ఉమ్రా చేయాలని సంకల్పిస్తే, అతను తన సంకల్పం చేసిన స్థలం నుండి ఇఫ్రామ్ దీక్ష బూనుకుంటాడు, మరియు అతనికి ఎటువంటి తప్పు లేదు.

మరియు ఈ మీఖాత్ ల గుండా వెళ్తున్నవారు హజ్ లేదా ఉమ్రా చేయదలచుకోకపోయినా, కానీ మక్కా వెళ్లడానికి, బంధువులను కలవడానికి, వ్యాపారం, విద్య, వైద్యం లేదా ఇతర ఉద్దేశ్యాల కోసం వెళ్తున్నప్పుడు, ఇఫ్రామ్ ధరించాల్సిన అవసరం లేదు; ఇబ్నె అబ్బాస్ రజియల్లాహు అన్హుమా యొక్క హదీసు ప్రకారం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మీఖాత్ లను నిర్ణయించారు, తరువాత ఇలా అన్నారు:

«فَهُنَّ لَهُنَّ، وَلِمَنْ أَتَى عَلَيْهِنَّ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهِنَّ، لِمَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ».

«అవి వారి (మహిళల) కోసం మరియు వారి బంధువులు కాకుండా వాటి దగ్గరకు వచ్చిన వారి కోసం — ఎవరైతే హజ్ మరియు ఉమ్రా చేయాలని కోరుకుంటారో — (వారి కోసం) ఉన్నాయి.»¹. హజ్ లేదా ఉమ్రా చేయదలచినవారికి ఆదేశం అమలులో ఉంటుంది. అందువల్ల, హజ్ లేదా ఉమ్రా చేయదలచని వారికి ఇస్రామ్ అవసరం లేదు. విధిని నిర్వర్తించిన వారికి హజ్ లేదా ఉమ్రా చేయాలనే కోరిక తప్పనిసరి కాదు. మరియు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం గారు చెప్పిన ప్రకారం, హజ్ జీవితంలో ఒక్కసారే చేయవలసి ఉంటుంది:

«الْحُجَّةُ مَرَّةً، فَمَنْ رَآهَا فَهُوَ تَطَوُّعٌ.»

«హజ్ ఒకసారి, దాని కన్నా ఎక్కువసార్లు చేస్తే అది నఫిల్ అవుతుంది»². అయితే తాను స్వచ్ఛందంగా నుసుక్కు (బలి/హజ్ సంబంధిత విధులు) చేయడం నుండి తన్ను తానే దూరంగా ఉంచుకోకపోవడమే ఉత్తమం." ; తద్వారా తాను పుణ్యాన్ని

¹ దీనిని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు మహిల్లు అస్థిల్ మక్కా లిల్ హజ్జి వల్ ఉమ్రా హదీసు సంఖ్య (1524). మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు మవాఫీతుల్ హజ్జి వల్ ఉమ్రా హదీసు సంఖ్య (1181), ఇబ్నె అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్తూ నుండి హదీసు.

² దీనిని ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు ఫర్దుల్ హజ్జి ముర్రతన్ ఫిల్ ఉమ్రి హదీసు సంఖ్య (1337), మరియు అహ్మద్ (1/290) తన పదములతో, అబూహురైరా హదీసు.

పొందగలడు; ఈ సమయంలో ఇస్లామ్ సులభంగా చేయగలిగే అవకాశం ఉంది, అల్లాహ్ కు స్తుతి మరియు కృతజ్ఞతలు.

* * *

హజ్ లో ఆచారాల రకాలు

ఆచారములు మూడు: తమత్తు, ఇస్లాద్, మరియు ఖిరాన్.

తమత్తు: హజ్ మాసములలో కేవలం ఉమ్రా కొరకు ఇస్లామ్ బూనుకోవడం. మక్కాకు చేరుకున్న తరువాత ఉమ్రా కొరకు తవాఫ్ మరియు సయీ చేయాలి, మరియు తల వెంట్రుకలు కత్తిరించాలి లేదా కుదించాలి. తర్వాత తర్వీయా రోజు: ఇది ధుల్ హిజ్జా ఎనిమిదవ రోజు, కేవలం హజ్ కొరకు ఇస్లామ్ బూనుకోవాలి మరియు అన్ని కార్యాలను నెరవేర్చాలి.

ఇస్లాద్: ఒక హజ్ కొరకు మాత్రమే ఇస్లామ్ దీక్ష బూనుకోవాలి. మక్కాకు చేరుకున్న తరువాత తవాఫ్ ఖుదూమ్ చేయాలి. ఆ తరువాత హజ్ కొరకు సయీ చేయాలి. తల వెంట్రుకలను గొరికించుకోకూడదు లేదా కత్తిరించకూడదు. మరియు ఇస్లామ్ నుండి బయటకు రాకూడదు. కానీ జమరతుల ఉఖ్బా రాళ్ళు కొట్టిన తరువాత యౌమున్నహర్ నాడు మాత్రమే ఇస్లామ్ నుండి బయటకు రావాలి. హజ్ తవాఫ్ తరువాత హజ్ సయీ చేయడం ఆలస్యం చేసినా పరవాలేదు.

ఖిరాన్: ఉమ్రా మరియు హజ్ రెండింటి కొరకు ఒకేసారి ఇస్లామ్ దీక్ష బూనుకోవాలి, లేదా మొదట ఉమ్రా కొరకు ఇస్లామ్ బూని,

తవాఫ్ ప్రారంభించకముందు హజ్ ను దానిలో చేర్చుకోవాలి. ఖారిస్ యొక్క ఆచరణ ఇప్రాద్ యొక్క ఆచరణతో సమానంగా ఉంటుంది, అయితే ఖారిస్ పై హదీ ఉంది, ఇప్రాద్ చేసేవాడి పై హదీ లేదు.

ఈ మూడు రకాలలో ఉత్తమమైనది తమత్తు, ఇది ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తన అనుచరులకు ఆదేశించి ప్రోత్సహించినది. ఒకవేళ ఎవరైనా ఖారిస్ లేదా ముఫ్రిద్ గా ఇహ్రామ్ బూనుకున్నా, అతను తన ఇహ్రామ్ ను ఉమ్మాగా మార్చుకోవడం తప్పనిసరి, తద్వారా ముతమత్తిల్ అవుతాడు, తవాఫ్ మరియు సయీ చేసిన తరువాత కూడా. ఎందుకంటే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం హజ్జతుల్ విదా సంవత్సరంలో తవాఫ్ మరియు సయీ చేసినప్పుడు తనతో ఉన్న అనుచరులకు, హదీ లేని ప్రతి ఒక్కరికి తన ఇహ్రామ్ ను ఉమ్మాగా మార్చి, కత్తిరించి, హాలాల్ అవ్వమని ఆదేశించారు, మరియు అన్నారు:

«لَوْلَا أَيْ سَفُّتُ الْهَدْيِ، لَفَعَلْتُ مِثْلَ الَّذِي أَمَرْتُكُمْ بِهِ»

«ఒక వేళ నేను హదీ జంతువును తీసుకురాలేకపోయి ఉంటే, నేను మీకు ఆదేశించినట్టే చేసేవాడిని»¹.

ఈ విధంగా, ఒక వ్యక్తి ఉమ్మా కోసం ఇహ్రామ్ లోకి ప్రవేశించి, దానిని హజ్ వరకు ఆనందిస్తాడు, కానీ అరఫాత్ వద్ద నిలబడే

¹ దీనిని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు తమ్మతు వల్ ఇఖ్రాన్ వల్ ఇప్రాద్ బిల్ హజ్జి హదీసు సంఖ్య (1568). మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు బయాని వుజూహిల్ ఇహ్రామ్ హదీసు సంఖ్య (1216), జాబిర్ రదియల్లాహు అన్తూ యొక్క హదీసు.

ముందు ఉవ్రా పూర్తి చేయలేకపోతే, ఈ పరిస్థితిలో హజ్ ను ఉవ్రాలోకి చేర్చి ఖిరాన్ అవుతాడు. దీనికి రెండు ఉదాహరణలు ఇవ్వవచ్చు:

మొదటి ఉదాహరణ: ఒక స్త్రీ ఉవ్రా ఇశ్రాం ధరించి హజ్ వరకు ముతమత్తై గా ఉంది. ఆమెకు తవాఫ్ చేయకముందే ఋతుస్రావం లేదా పురిటిస్రావం ప్రారంభమైంది. ఆమె పరిశుద్ధురాలవకముందే అరఫా బస సమయం వచ్చింది. ఈ పరిస్థితిలో ఆమె ఉవ్రా పై హజ్ ను చేర్చుకోవాలని ఉద్దేశించాలి మరియు ఖీరాన్ చేయాలి. ఆమె తన ఇశ్రామ్ లోనే కొనసాగాలి మరియు హజ్జ్ చేసే కార్యాలన్ని చేయాలి. కానీ ఆమె టైతుల్లాహ్ ప్రదక్షిణ చేయకూడదు మరియు సఫా మరియు మర్వా మధ్య సయీ చేయకూడదు. పరిశుద్ధురాలైన తర్వాత గుసుల్ చేసి చేయాలి.

రెండవ ఉదాహరణ: ఒక వ్యక్తి ఉవ్రా కొరకు ఇశ్రామ్ ధీక్ష బూని హజ్ వరకు ముతమత్తై గా ఉన్నప్పుడు, అతనికి అరఫా దినానికి ముందు మక్కాలో ప్రవేశించకుండా అడ్డంకి ఏర్పడితే, అతను ఉవ్రా పై హజ్ సంకల్పం చేసుకుంటాడు మరియు ఖిరాన్ అవుతాడు. అతను తన ఇశ్రామ్ లో కొనసాగుతాడు మరియు హజ్ చేసే విధంగా చేస్తాడు.

* * *

ఇశ్రామ్ కట్టిన వ్యక్తి పై హదీ (బలి) అవసరం

ఇశ్రామ్ ధరించిన హజ్జు యాత్రికుల్లో, హదీ (బలి జంతువు) తప్పనిసరి అయ్యే వారు ముతమత్తై మరియు ఖిరాన్.

కానీ ముష్టిద్ కు హదీ అవసరం లేదు.

ముతమత్తిల్ అంటే హజ్ మాసములలో, అంటే షవ్వాల నెల ప్రవేశించిన తరువాత, ఉమ్మా కొరకు ఇహ్రామ్ దీక్ష బూనుకుని దానిని పూర్తి చేసి, ఆ తరువాత అదే సంవత్సరం హజ్ కొరకు ఇహ్రామ్ దీక్ష బూనుకునేవాడు. షవ్వాల నెల ప్రవేశించకముందు ఉమ్మా కొరకు ఇహ్రామ్ బూనుకుంటే అతను ముతమత్తిల్ కాదు, అతనికి హదీ అవసరం లేదు, అతను మక్కాలో రమజాన్ ఉపవాసం చేసినా లేకపోయినా. మక్కాలో రమజాన్ ఉపవాసం చేయడం వల్ల ఎటువంటి ప్రభావం ఉండదు, ఉమ్మా ఇహ్రామ్ బూనుకున్న సమయమే ముఖ్యం. షవ్వాల నెల ప్రవేశించకముందు ఇహ్రామ్ బూనుకుంటే హదీ అవసరం లేదు, షవ్వాల నెల ప్రవేశించిన తరువాత అయితే ముతమత్తిల్ అవుతాడు, అప్పుడు హదీ అవసరం ఉంటుంది, అవసరమైన షరతులు నెరవేరితే. కొందరు సాధారణ ప్రజలు భావించే విధంగా, రమజాన్ ఉపవాసం చేయడమే ముఖ్యం అని, మక్కాలో ఉపవాసం చేసినవారికి హదీ అవసరం లేదని, కానీ ఉపవాసం చేయనివారికి హదీ అవసరం అని భావించడం సరైనది కాదు.

ఖారీన్ అంటే ఉమ్మా మరియు హజ్ రెండింటి కొరకు ఒకేసారి ఇహ్రామ్ దీక్ష బూనుకునేవాడు, లేదా ఉమ్మా కొరకు ఇహ్రామ్ దీక్ష బూని, ఆ తరువాత తవాఫ్ ప్రారంభించకముందు దానిలో హజ్ ను చేర్చుకునేవాడు.

తమత్తు మరియు ఖిరాన్ చేసే వ్యక్తులు మస్జిద్ హరామ్ సమీపంలో నివసించేవారు కాకపోతే మాత్రమే హదీ పశువును

వధించటం తప్పనిసరి. ఒకవేళ వారు మస్జిద్ హరామ్ సమీపంలో నివసించేవారైతే వారికి హదీ పశువు వధించనవసరం లేదు. మస్జిద్ హరామ్ సమీపంలో నివసించేవారు అంటే హరమ్ ప్రాంతం వారు మరియు దాని సమీపంలో ఉండే వారు, ఉదాహరణకు షరాయిల్ ప్రాంతం వారు, వీరికి హదీ పశువు వధించనవసరం లేదు. కానీ హరమ్ ప్రాంతం నుండి దూరంగా నివసించే వారు, ఉదాహరణకు జెద్దా వాసులు, వారికి హదీ పశువు వధించటం తప్పనిసరి. మక్కా వాసులు, వారు విద్య లేదా ఇతర అవసరాల కోసం బయటకు వెళ్లి తిరిగి మక్కా వచ్చి తమత్తు చేస్తే వారికి హదీ పశువు వధించనవసరం లేదు; ఎందుకంటే వారి నివాస స్థలం మరియు నివాసం మక్కా. కానీ వారు మక్కా నుండి వేరే చోటుకు నివాసం మారితే, తిరిగి మక్కా వచ్చి తమత్తు చేస్తే వారికి హదీ పశువు వధించటం తప్పనిసరి; ఎందుకంటే అప్పుడు వారు మస్జిద్ హరామ్ సమీపంలో నివసించేవారు కాదు.

తమత్తు మరియు ఖారిన్ హజ్ చేసే వారికి ఖుర్బానీగా ఒక గొర్రెను లేదా ఒక ఒంటెలో ఏడవ భాగాన్ని లేదా ఒక ఆవులో ఏడవ భాగాన్ని ఇవ్వాలి. ఒక వేళ అది అందుబాటులో లేకపోతే, హజ్ సమయంలో మూడు రోజులు మరియు తమ ఇంటికి తిరిగి వచ్చినప్పుడు ఏడు రోజులు ఉపవాసం ఉండాలి. ఈ మూడు రోజులు తప్రీఖ్ దినాల్లో, అంటే ధుల్ హిజ్జా పదకొండవ, పన్నెండవ, పదమూడవ తేదీలలో ఉపవాసం ఉండవచ్చు. లేదా ఉమ్రా ఇహ్రామ్ కట్టిన తరువాత కూడా ఉపవాసం ఉండవచ్చు, కాని పండుగ రోజు లేదా అరఫా రోజున ఉపవాసం ఉండకూడదు, ఎందుకంటే ప్రవక్త ﷺ

రెండు పండుగ దినాల్లో ఉపవాసం ఉండకూడదని నిషేధించారు, మరియు అరఫా రోజున అరఫాలో ఉపవాసం ఉండకూడదని నిషేధించారు. ఈ మూడు రోజులు వరుసగా లేదా విడిగా ఉపవాసం ఉండవచ్చు, కాని తప్రీఖ్ దినాల తరువాతకు వాయిదా వేయకూడదు. మిగిలిన ఏడు రోజులు తమ ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన తరువాత ఉపవాసం ఉండాలి; కావాలంటే వరుసగా ఉండవచ్చు, లేదా విడిగా ఉండవచ్చు.¹²

హదీ జంతువులను జిబాహ్ చేసే దినాలు నాలుగు: ఈద్ రోజు మరియు దాని తరువాత మూడు రోజులు. ఈ దినాల కంటే ముందు జిబాహ్ చేసినవారి గొర్రె, హదీగా పరిగణించబడదు, అది కేవలం మాంసం మాత్రమే; ఎందుకంటే ప్రవక్త ﷺ ఈద్ రోజుకంటే ముందు హదీ జిబాహ్ చేయలేదు. హదీ అనేది నస్క్ లో భాగం, మరియు ప్రవక్త ﷺ అన్నారు:

«خُذُوا عَلَيَّ مَنَاسِكَكُمْ».

¹ దీనిని అబూదావూద్: కితాబుస్సామ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు ఫీ సామి యామి అరఫహ్ బి అరఫహ్, హదీసు నెబరు (2440), మరియు ఇబ్నె మాజహ్: కితాబుస్సామ్ లో, బాబు సామి యామి అరఫహ్, హదీసు నెబరు (1732), అబూ హురైరా హదీసు నుండి.

² దీనిని బుఖారీ కితాబుస్సామ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు సామి యామిల్ ఫితర్ హదీసు సంఖ్య (1990), మరియు ముస్లిం కితాబుస్సనాయామ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు నహ్క అనిస్సామి యామిల్ ఫితర్ వయామిల్ అద్దా హదీసు సంఖ్య (1137), ఉమర్ హదీసు నుండి.

«మీరు నా నుండి హజ్ క్రియలను నేర్చుకోండి»¹. హదీసులో ఆయన గురించి ఇలా ఉంది, ఆయన ఇలా సెలవిచ్చారు:

«كُلُّ أَيْلَامِ التَّشْرِيقِ دَبْحٌ».

«ప్రతి తప్రీఖ్ దినములు జిబాహ్ (వదించటం) కొరకు ఉన్నాయి.»². తప్రీఖ్ దినాలు అంటే పండుగ తర్వాత మూడు రోజులు.

ఈ రోజుల్లో రాత్రి మరియు పగలు ఖుర్బానీ చేయవచ్చు, కానీ పగలు చేయడం ఉత్తమం. అలాగే మినా మరియు మక్కాలో ఖుర్బానీ చేయవచ్చు, కానీ మినాలో చేయడం ఉత్తమం. అయితే, మక్కాలో ఖుర్బానీ చేయడం పేదవారికి ఎక్కువ ప్రయోజనకరంగా ఉంటే, మినాలో చేయడం కంటే మక్కాలో చేయడం ఉత్తమం. ఈ విధంగా, ఒక వేళ అతను తన హదీని పదమూడవ తారీఖుకు వాయిదా వేసి మక్కాలో ఖుర్బానీ చేస్తే, ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు.

శక్తి కలవారికి హదీని సమర్పించడం లేదా హదీని పొందలేని వారికి ఉపవాసం చేయడం, దాసుని పై భారంగా లేదా శరీరానికి

¹ దీనిని ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు ఇస్తిహ్బి రమీ జువ్రతుల్ అక్బా యామున్ నఫ్రా రాకిబన్, మరియు ప్రవక్త ﷺ యొక్క మాటల వివరణ: «లితాఖుజు మనాసికకుమ్», హదీసు సంఖ్య (1297), జాబిర్ రజియల్లాహు అన్తు యొక్క హదీసు.

² దీన్ని అహ్మద్ (4/82) జుబైర్ బిన్ ముత్ఇమ్ రదియల్లాహు అన్తు యొక్క హదీస్ నుండి ఉల్లేఖించారు.

ప్రయోజనం లేకుండా శ్రమగా ఉండదు. ఇది నస్క్ యొక్క సంపూర్ణత మరియు పరిపూర్ణతలో భాగం, మరియు అల్లాహ్ యొక్క కరుణ మరియు దయలో భాగం, ఎందుకంటే ఆయన తన బంధాలకు వారి ఆరాధన యొక్క సంపూర్ణత, వారి ప్రభువుకు సమీపత, వారి పుణ్యఫలాల పెరుగుదల మరియు వారి స్థాయిలు పెరగడం కోసం ఆదేశించాడు.

ఇందులో ఖర్చు చేయుటకు ప్రతిఫలం ఉన్నది, మరియు ఈ మార్గములో చేసిన ప్రయత్నం ప్రశంసనీయమైనది. చాలా మంది ఈ లాభాన్ని గమనించరు, మరియు ఈ ప్రతిఫలాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోరు, అందువల్ల వారు హజ్ యొక్క విధిని తప్పించుకోవడానికి అన్ని మార్గాలను అన్వేషిస్తారు. కొందరు హజ్ ను ఒంటరిగా చేస్తారు, తద్వారా హజ్ యొక్క విధి తప్పించుకోవచ్చు, తద్వారా తాము తమత్తు మరియు హజ్ యొక్క ప్రతిఫలాన్ని కోల్పోతారు. ఈ నిర్లక్ష్యం నుండి జాగ్రత్తగా ఉండాలి.

ఉమ్మా విధానం

ఒకవేళ ఉమ్మా కోసం ఇహ్రామ్ కట్టదలచుకుంటే, కుట్టబడిన దుస్తులను వీడటం మరియు జనాబత్ గుసుల్ చేసినట్లు గుసుల్ చేయటం, మరియు తల మరియు గడ్డం పై ఊద్ తైలము లేదా ఇతర సువాసనలు పూసుకోవాలి. ఇహ్రామ్ తరువాత అవి ఉండటం హానికరం కాదు; ఎందుకంటే సహీహైస్ లో హదీస్ లో హజ్రత్ ఆయిషా రదియల్లాహు అన్హా చెప్పినట్లు:

«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا أَرَادَ أَنْ يُحْرِمَ تَطَيَّبَ بِأَطْيَبِ مَا يَجِدُ، ثُمَّ أَرَى وَيَصِ الْمَسْكُ فِي رَأْسِهِ وَلِحْيَتِهِ بَعْدَ ذَلِكَ».

మహనీయ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లమ్ ముహ్సమ్ అవ్వాలనుకున్నప్పుడు, ఆయనకు లభ్యమైన అత్యుత్తమ సువాసనను ఉపయోగించేవారు, ఆపై ఆయన తల మరియు గడ్డం మీద మిస్క్ యొక్క ప్రకాశం కనిపించేది.¹

ఇఫ్రాం సమయంలో గుసుల్ ఆచరించడం పురుషులు మరియు మహిళల పట్ల సున్నతు, ఇంతేకాక నిఫాసు పురుటి మరియు బహిష్టు ఉన్నవారికి కూడా; ఎందుకంటే దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం అస్మా బింతు ఉమైస్ రజియల్లాహు అన్హా నిఫాసు పురుటి సమయంలో ఇఫ్రాం సమయంలో గుసుల్ ఆచరించమని ఆదేశించారు, మరియు మర్మాంగంపై వస్త్రాన్ని కట్టుకొని ఇఫ్రాం పైనే ఉండమని ఆదేశించారు.²

ఆ పిదప గుసుల్ చేసి సుగంధద్రవ్యాలను పూసుకుని ఇఫ్రామ్ దుస్తులను ధరించాలి. ఆ తరువాత - హాయిద్ మరియు నిఫాస్ లో ఉన్నవారు తప్ప - ఫరజ్ నమాజు సమయం అయితే ఫరజ్

¹ ఈ హదీసును బుఖారీ (కితాబుల్-లిబాస్, తల మరియు గడ్డం పై సుగంధ ద్రవ్యాల అధ్యాయంలో, హదీసు సంఖ్య: 5923) మరియు ముస్లిం (కితాబుల్-హజ్, ఇఫ్రామ్ సమయంలో ముహ్సమ్ కు సుగంధ ద్రవ్యాల అధ్యాయంలో, హదీసు సంఖ్య: 1190) లో హజ్రత్ ఆయిషా (రజియల్లాహు అన్హా) నుండి ఉల్లేఖించారు.

² దీనిని ముస్లిం ఉల్లేఖించారు: కితాబుల్ హజ్, బాబ్ హజ్జతు న్నబి ﷺ, హదీసు నెంబరు (1218), జాబిర్ రజియల్లాహు అన్హు ఉల్లేఖనం.

నమాజు చేయాలి, లేకపోతే వుజూ సున్నతుగా రెండు రకాత్ నమాజు చేయాలి. నమాజు పూర్తయిన తరువాత ఇహ్రామ్ దీక్ష బూనుకుని ఇలా పలకాలి:

«لَبَّيْكَ عُمْرَةً، لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ».

«లబ్బైక్ ఉమ్రతన్, లబ్బైక్ అల్లాహుమ్మ లబ్బైక్, లబ్బైక్ లా షరీక లక లబ్బైక్, ఇన్నల్ హమ్దు వన్నీమత లక వల్ ముల్క్, లా షరీక లక్.»¹ పురుషుడు తల్పియ బిగ్గరగా చేస్తాడు, మరియు స్త్రీ తన పక్కన ఉన్నవారు వినగలిగేంత వరకు మాత్రమే చెబుతుంది.

ఇహ్రామ్ ధరించదలచినవారు తమ ఆచారాలను పూర్తి చేయడంలో అడ్డంకి కలిగించే భయం ఉన్నప్పుడు, ఇహ్రామ్ సమయంలో షరతు పెట్టుకోవాలి; అప్పుడు ఇహ్రామ్ సంకల్పించేటప్పుడు ఇలా చెప్పాలి:

«إِنْ حَبَسَنِي حَاسٍ فَمَجَلِّي حَيْثُ حَبَسْتَنِي».

¹ దీన్ని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు తల్పియా హదీసు సంఖ్య (1549). మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు తల్పియా వ సిఫతుహ్ హదీసు సంఖ్య (1184), ఇబ్నె ఉమర్ రదియల్లాహు అన్హుమా యొక్క హదీసు.

«నన్ను అడ్డుకున్నవాడు ఉంటే, నన్ను అడ్డుకున్న చోటే నా స్థానం»¹. అనగా: ఏదైనా అడ్డుంకి, అనారోగ్యం లేదా ఆలస్యం లేదా ఇతరత్రా కారణాల వలన నా నస్క్ పూర్తి చేయలేకపోతే, నేను నా ఇప్రోమ్ నుండి విముక్తి పొందుతాను; దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం, జుబైర్ కుమార్తె దుబాఆ రదియల్లాహు అన్హా ఇప్రోమ్ ధరించాలనుకున్నప్పుడు, ఆమె అనారోగ్యంతో ఉన్నందున, షరతు పెట్టుకోవాలని ఆదేశించారు, మరియు ఇలా అన్నారు:²

«فَإِنَّ لَكَ عَلَى رَأْسِكَ مَا اسْتَنْتَيْتَ».

«నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు వద్ద నీకు మినహాయించినదే ఉన్నది.»³ అతను షరతు పెట్టినప్పుడు మరియు అతని నస్క్ పూర్తి చేయడంలో అడ్డుంకి కలిగినప్పుడు, అతను ఇప్రోమ్ నుండి నిష్క్రమిస్తాడు మరియు అతనికి ఎటువంటి బాధ్యత ఉండదు.

¹ దీనిని నసాయీ ఉల్లేఖించారు: కితాబ్ మనాసిక్ హజ్, షరతు పెట్టినప్పుడు ఎలా చెప్పాలి, హదీసు నెంబరు 2766, ఇబ్నె అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్హుమా హదీసు.

² దీనిని బుఖారీ: కితాబ్ అన్-నికాహ్, బాబుల్ అక్ఫా ఫిద్దీన్, నంబర్ (5089), ముస్లిం: కితాబ్ అల్-హజ్, బాబ్ జవాజ్ ఇప్తిరాత్ అల్-మహ్రమ్ అల్-తహల్లుల్ బి ఉత్త్ర్ అల్-మరద్ వగైరిహి, నంబర్ (1207), హదీస్ ఆయిషా రదియల్లాహు అన్హా ఉల్లేఖించారు.

³ దీనిని నసాయీ మనాసికుల్ హజ్ పుస్తకంలో, షరతు పెట్టినప్పుడు ఎలా చెప్పాలి, హదీసు నెంబరు 2766, ఇబ్నె అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్హుమా యొక్క హదీసులో ఉల్లేఖించారు.

తన హాజ్ ఆచరణను పూర్తిచేయడంలో ఎటువంటి అడ్డంకి లేదా భయం లేని వారు షరతు పెట్టుకోవడం అవసరం లేదు. ఎందుకంటే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ షరతు పెట్టుకోలేదు మరియు అందరికీ షరతు పెట్టుకోవాలని ఆజ్ఞాపించలేదు. కానీ దుబాఆ బింతె జుబేర్ రజియల్లాహు అన్హా కు మాత్రమే ఆజ్ఞాపించారు, ఎందుకంటే ఆమెకు వ్యాధి ఉంది.

ముహ్మిమ్ తల్ఖియా ఎక్కువగా పలకాలి, ముఖ్యంగా పరిస్థితులు మరియు కాలాలు మారినప్పుడు, ఉదాహరణకు: ఎత్తైన ప్రదేశానికి చేరినప్పుడు, లేదా దిగువ ప్రదేశానికి దిగినప్పుడు, లేదా రాత్రి లేదా పగలు సమీపించినప్పుడు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ ను తన సంతృప్తి మరియు జన్నత్ కోసం ప్రార్థించాలి, మరియు నరకం నుండి తన కరుణతో రక్షణ కోరాలి.

తల్ఖియా ఉమ్రాలో ఇస్రామ్ నుండి ప్రదక్షిణ ప్రారంభించే వరకు, మరియు హజ్ లో ఇస్రామ్ నుండి ఈద్ రోజున జుమ్రతుల్-అఖబాపై రాళ్లతో కొట్టడం ప్రారంభించే వరకు ఆదేశించబడింది.

మక్కాకు చేరువగా వచ్చినప్పుడు ప్రవేశించడానికి గుసుల్ చేయడం అవసరం; ఎందుకంటే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మక్కాకు ప్రవేశించినప్పుడు గుసుల్ చేసారు.¹ మస్జిద్ హరామ్ లో ప్రవేశించునప్పుడు కుడిపాదం ముందుకు పెట్టి, ఇలా పలికేవారు:

¹ దీన్ని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబుల్ ఇహ్లాల్ ముస్తక్బిల్ ఖిల్లహ్ హదీసు సంఖ్య (1553), ఇబ్నె ఉమర్ రదియల్లాహు అన్హుమా యొక్క హదీసు.

«بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي، وَافْتَحْ لِي
أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ، أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِرُوحِهِ الْكَرِيمِ، وَبِسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ
الرَّجِيمِ»

అల్లాహ్ పేరుతో ప్రవేశిస్తున్నాను. అల్లాహ్ ప్రవక్తపై శుభాలు మరియు శాంతి కురియుగాక, ఓ అల్లాహ్ నా పాపాలను క్షమించుము, నా కొరకు నీ కరుణా కటాక్షాల ద్వారములు తెరియుము, సర్వోత్తముడైన, కారుణ్యంతో నిండిన ముఖము గల సర్వశక్తిశాలి అయిన అల్లాహ్ శరణు వేడుకుంటున్నాను, శపించబడిన పైతాను బారి నుండి¹. ఆ తరువాత హజ్రే అస్వద్ వైపు ముందుకు వెళ్ళాలి; తవాఫ్ ప్రారంభించడానికి, హజ్రే అస్వద్ ను కుడి చేతితో తాకి ముద్దాడాలి, అది సాధ్యం కాకపోతే, దానిని తాకిన తన చేతిని ముద్దాడాలి, అది కూడా సాధ్యం కాకపోతే, హజ్రే అస్వద్ వైపు ముఖం చేసి కుడి చేతితో దాని వైపు సైగ చేయాలి కానీ చేతిని ముద్దాడకూడదు. ఇతరులను ఇబ్బంది పెట్టకుండా మరియు తాను ఇబ్బంది పడకుండా ఉండటం ఉత్తమం; ఎందుకంటే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఉమర్ తో ఇలా అన్నారు:

«عُمْرُ، إِنَّكَ رَجُلٌ قَوِيٌّ، لَا تَزَاجِمُ عَلَى الْحَجَرِ فَتُؤْذِيَ الضَّعِيفَ، إِنْ وَجَدْتَ خُلُوةً
فَاسْتَلِمَهُ، وَإِلَّا فَاسْتَقْبَلْهُ فَهَلِّلْ وَكَبِّرْ».

¹ దీనిని అబూ దావూద్ కితాబుస్సలాత్ లో, బాబు ఫీమా యకూలు రజుల్ ఇంద దుఖూలిహి ల్మస్టిద్, హదీసు నెంబరు (466), ఇబ్నె అమ్మె రదియల్లాహు అన్తూమా యొక్క హదీసు.

«ఉమర్, నువ్వు బలవంతుడవు, హజ్రె ఆస్వద్ ను తాకడానికి బలహీనులకు ఇబ్బంది కలిగే విధంగా బలవంతంగా ప్రయత్నించకు, ఖాళీగా ఉంటే దానిని ముద్దు పెట్టుకో, లేకపోతే దాని వైపు తిరిగి తప్తీల్ మరియు తక్బీర్ పలుకు.»¹

మరియు హజ్రె అస్వద్ ను ముద్దాడే సమయంలో ఆయన ఇలా పలికేవారు:

«بِسْمِ اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُمَّ إِيْمَانًا بِكَ، وَتَصَدِيقًا بِكِتَابِكَ، وَوَفَاءً بِعَهْدِكَ، وَاتِّبَاعًا لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ ﷺ».

«అల్లాహ్ పేరుతో, అల్లాహ్ అందరికన్నా గొప్పవాడు, ఓ అల్లాహ్! నీపై విశ్వాసంతో, నీ గ్రంథంపై నమ్మకంతో, నీ ఒడంబడికను నెరవేర్చుటకు, మరియు నీ ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ సున్నతును అనుసరించుటకు.»².

తరువాత కుడివైపు తిరిగి, ఇంటిని ఎడమవైపు ఉంచి, రుక్న యమానీ వద్దకు చేరుకున్నప్పుడు దానిని ముద్దు చేయకుండా

¹ దీన్ని అహ్మద్ (1/28) ఉల్లేఖించారు. మరియు మా శ్రేష్ఠ గురువు రచయిత రహిమహుల్లాహ్ పుస్తకాన్ని మరోసారి సమీక్షించినప్పుడు ఇలా వ్యాఖ్యానించారు: «ఈ హదీద్ బలహీనమైనది».

² ఇబ్నె హజర్ అల్-తఫ్ఠీసుల్-హబీర్ (2/472) లో ఇలా అన్నారు: నేను దీన్ని ఇలా కనుగొనలేదు, మరియు దీనిని జాబిర్ యొక్క హదీస్ నుండి సాహిబ్ అల్-ముహద్దబ్ పేర్కొన్నారు, మరియు అల్-మున్ జిరీ మరియు అల్-నవవీ దీనికి ప్రామాణికతను ఇచ్చారు, మరియు ఇబ్నె అసాకిర్ ఇబ్నె నాజియా యొక్క మార్గం నుండి బలహీనమైన ఇస్సాద్ తో దీనిని ఉల్లేఖించారు.

తాకాలి, అది సాధ్యంకాకపోతే దానికోసం తొక్కిసలాట చేయకూడదు, మరియు రుక్మ యమానీ మరియు హజ్రీ అస్వద్ మధ్య ఇలా పలకాలి:

(...رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةٌ وَقَدْ آذَابَ النَّارُ)
(.....ఓ మా ప్రభువా మాకు ఇహలోకములో మంచిని, పరలోకములో మంచిని ప్రసాదించు మరియు మమ్మల్ని నరక శిక్ష నుండి రక్షించు.) [అల్ బఖర: 201]

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»،
«ఓ అల్లాహ్! నిశ్చయంగా నేను ఇహపరాలలో క్షమాపణ మరియు స్వస్థతను వేడుకుంటున్నాను.»¹ హజ్రే అస్వద్ వద్దకు వచ్చినప్పుడల్లా తక్బీర్ పలుకుతూ, తవాఫ్ మిగతా భాగంలో ఇష్టమైన జిక్రీ, దుఆ మరియు ఖుర్ఆన్ పఠనం చేయాలి.

«إِنَّمَا جُعِلَ الطَّوَافُ بِالْبَيْتِ، وَبِالصَّفَا وَالْمَرْوَةِ، وَرَمْيِ الْجِمَارِ، لِإِقَامَةِ ذِكْرِ اللَّهِ»
«కాబా గృహం చుట్టూ ప్రదక్షిణ (తవాఫ్) చేయడం, సఫా మరియు మర్వా గుట్టల మధ్య నడవడం (సయీ చేయడం), జమరాత్ లపై గులకరాళ్ళు విసరడం – ఇవన్నీ సర్వోన్నతుడైన అల్లాహ్ యొక్క స్మరణ కొరకే.»².

¹ దీనిని ఇబ్నె మాజహ్ హదీసు నెంబరు (2957) లో ఉల్లేఖించారు.

² దీనిని అబూదావూద్: కితాబ్ అల్-మనాసిక్, బాబు ఫీర్లమల్, నెంబరు (1888), తిర్మిజీ: అబ్వాబ్ అల్-హజ్, బాబ్ మా జా కైఫ్ తుర్కా అల్-జమార, నెంబరు (902), హదీసు ఆయిషా రదియల్లాహు అన్తా నుండి ఉల్లేఖించారు.

ఈ తవాఫ్ లో, అంటే: మొదటిసారి వచ్చినప్పుడు చేసే తవాఫ్ లో, పురుషుడు రెండు విషయాలు చేయాలి:

ఒకటి: తవాఫ్ ప్రారంభం నుండి ముగింపు వరకు ఇజ్జిబా చేయాలి. ఇజ్జిబా విధానం: దుప్పటి మధ్యభాగాన్ని కుడి భుజం కింద ఉంచి, దాని రెండు చివరులను ఎడమ భుజం పై ఉంచాలి. తవాఫ్ పూర్తయిన తరువాత దుప్పటిని తవాఫ్ కు ముందు ఉన్న విధంగా తిరిగి ఉంచాలి; ఎందుకంటే ఇజ్జిబా తవాఫ్ సమయంలో మాత్రమే చేయాలి.

రెండవది: మొదటి మూడు ప్రదక్షిణలలో మాత్రమే రమల్ చేయాలి, రమల్ అంటే వేగంగా నడవడం, కానీ అడుగులు చిన్నగా వేయడం. మిగిలిన నాలుగు ప్రదక్షిణలలో రమల్ ఉండదు, సాధారణంగా నడవాలి.

తవాఫ్ ఏడు సార్లు పూర్తయిన తరువాత, మఖామె ఇబ్రహీం వైపు వెళ్లి, ఇలా పఠించ వలెను:

(...وَأَتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى...)

(...ఇబ్రాహీమ్ నిలబడిన చోటును మీరు నమాజ్ చేసే స్థలంగా చేసుకోండి...) [అల్ బఖర: 125] ఆ తరువాత అతని వెనుక రెండు రకాతులు నమాజు చేసాడు; మొదటి రకాతులో సూరతుల్ ఫాతిహా తరువాత ఇది పఠించవలెను:

(قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ 1)

{ఇలా అను: "ఓ సత్యతిరస్కారులారా!} [కాఫిరూన్:1] రెండవ రకాతులో:

(قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ 1)

{ఇలా అను: "ఆయనే అల్లాహ్! ఏకైకుడు.} [అల్ ఇబ్లాస్:1]
ఫాతిహా సూర తరువాత.

రెండు రకాతులు నమాజు పూర్తి చేసిన తరువాత, అతడు తిరిగి హజ్రె అస్వద్ వద్దకు వెళ్ళి, అది సాధ్యమైతే దానిని మళ్ళీ ముట్టుకోవాలి.

తరువాత మస్అకు బయలుదేరి, సఫా కొండ వద్దకు రాగానే ఇలా చదివే వారు:

(إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ...)

{నిశ్చయంగా, 'సఫా మరియు మర్వాలు అల్లాహ్ చూపిన చిహ్నాలు...} [అల్ బఖర: 158] తరువాత సఫా గుట్టపై ఎక్కి కాబాను చూసేవరకు వెళ్ళాలి. అప్పుడు ఖిల్లాకి అభిముఖమై రెండు చేతులు పైకి ఎత్తి, అల్లాహ్ ను స్తుతిస్తూ, తనకు ఇష్టమైన దుఆ చేయాలి. ఇక్కడ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం చేసిన దుఆలలో ఒకటి:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَرَمَ الْأَحْرَابَ وَحْدَهُ».

«అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధనకు అర్హులు ఎవరూ లేరు, ఆయన ఒక్కడే. ఆయనకు భాగస్వాములు ఎవ్వరూ లేరు. రాజ్యాధికారము ఆయనదే. సర్వ స్తోత్రములు ఆయనకే చెల్లును. ఆయనే అన్నింటిపై అధికారం కలవాడు. అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధనకు అర్హులు ఎవరూ లేరు, ఆయన ఒక్కడే. ఆయన తన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చాడు. తన

దాసునికి సహాయం చేసాడు, ఆయన ఒక్కడే శత్రు వర్గాలను చిత్తుగా ఓడించాడు.»¹. ఆయన ఈ విధంగా మూడు సార్లు చేసేవారు, మరియు మధ్యలో దుఆ చేసేవారు.

ఆ తర్వాత సఫా నుండి మర్వాకు నడుచుకుంటూ వెళ్ళాలి, పచ్చని జెండా వద్దకు చేరినప్పుడు, తన శక్తి మేరకు, కానీ ఎవరికీ హాని చేయకుండా, వేగంగా పరుగెత్తాలి, ఎందుకంటే ప్రవక్త ﷺ గురించి ఇలా చెప్పబడింది:

«أَنَّهُ كَانَ يَسْعَى حَتَّى تَرَى رُكْبَتَاهُ مِنْ شِدَّةِ السَّعْيِ، يَدُورُ بِهِ إِزَارُهُ»، وفي لفظ: «وَأَنَّ مِنْزَرَهُ لَيَدُورُ مِنْ شِدَّةِ السَّعْيِ»

«ఆయన సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం సఫా మరియు మర్వా మధ్య సయీ ఆచరించేటప్పుడు, ఆయన మోకాళ్ళు సయీ యొక్క తీవ్రత వలన కనబడేవి, ఆయన ఇజార్ చుట్టూ తిరుగుతుండేది. మరొక వచనంలో: 'సయీ యొక్క తీవ్రత వలన ఆయన ఇజార్ చుట్టూ తిరుగుతుండేది.»² ఆ తరువాత రెండవ పచ్చని గుర్తు చేరినప్పుడు, అతను తన సాధారణ నడకలో మర్వాకు చేరేవరకు నడవాలి, మరియు మర్వా పైకి ఎక్కి ఖిల్లాకు అబిముఖమై చేతులను పైకెత్తి సఫా వద్ద చెప్పినదానిని చెప్పాలి. ఆ తరువాత మర్వా నుండి

¹ దీనిని ముస్లిం ఉల్లేఖించారు: కితాబ్ అల్ హజ్, బాబ్ హజ్జతు నబి, హదీసు సెంబరు (1218), జాబిర్ రజియల్లాహు అన్తు ఉల్లేఖనం.

² దీన్ని ఇమామ్ అహ్మద్ (6/421) హదీస్ హబీబా బింతె అబీ తజ్రా రదియల్లాహు అన్తా నుండి ఉల్లేఖించారు.

సఫాకు దిగాలి, నడక ప్రదేశంలో నడవాలి, సయీ ప్రదేశంలో సయీ చేయాలి. సఫాకు చేరినప్పుడు మొదటిసారి చేసినట్లుగా చేయాలి. ఇలాగే మర్వా వరకు, మొత్తం ఏడు సార్లు పూర్తి చేయాలి. సఫా నుండి మర్వాకు వెళ్లడం ఒక ప్రధక్షిణ, మరియు మర్వా నుండి సఫాకు తిరిగి రావడం మరొక ప్రధక్షిణ. సయీలో అతను ఇష్టపడిన జ్ఞాపకం ఉన్న దుఆ, మరియు ఖురాన్ పఠనం చేయవచ్చు.

అతను తన సయీని ఏడు ప్రధక్షిణలుగా పూర్తి చేసిన తరువాత, పురుషుడు అయితే తన తల శిరోముండనం చేయాలి. స్త్రీ అయితే ప్రతి జడ నుండి అంగుళం అంత భాగం కత్తిరించాలి.

తల వెంట్రుకలను పూర్తిగా గీయించుకోవడం లేదా కత్తిరించుకోవడం తల యొక్క అన్ని భాగాలకు వర్తించాలి, మరియు తల వెంట్రుకలను గీయించుకోవడం కత్తిరించుకోవడం కంటే ఉత్తమం, ఎందుకంటే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం జుట్టు గీయించుకున్నవారికి మూడు సార్లు దుఆ చేశారు మరియు కత్తిరించుకున్నవారికి ఒకసారి మాత్రమే¹, అయితే హజ్ సమయం సమీపంలో ఉంటే మరియు తల వెంట్రుకలు పెరిగేందుకు సమయం లేకపోతే, కత్తిరించుకోవడం ఉత్తమం, ఎందుకంటే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తన అనుయాయులకు వదా హజ్ లో ఉమ్రా కోసం

¹ దీన్ని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు హల్క్ వ తక్సీర్ ఇందల్ ఇహ్లాల్ హదీసు సంఖ్య (1727), మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు తప్తీల్ హల్క్ అలా తక్సీర్ వ జవాబి తక్సీర్ హదీసు సంఖ్య (1301), ఇబ్నీ ఉమర్ రదియల్లాహు అన్తూమా యొక్క హదీసు.

కత్తిరించుకోవాలని ఆదేశించారు¹, ఎందుకంటే వారు జిల్ హాజ్ నాలుగవ తేదీ ఉదయం చేరుకున్నారు.

ఈ కార్యాలు పూర్తయ్యాక ఉమ్మా ముగుస్తుంది. అందువల్ల ఉమ్మా అనగా: ఇస్రామ్ ధరించడం, తవాఫ్ చేయడం, సయీ చేయడం, శిరో ముండనం చేయటం లేదా వెంట్రుకలను కత్తిరించటం. ఇవన్నీ పూర్తయిన తరువాత, వ్యక్తి పూర్తిగా ఇస్రామ్ నుండి విడుదల (ఇహాలాల్) అవుతాడు. అప్పుడు అతడు: సాధారణ వస్త్రాలు ధరించవచ్చు, సుగంధ ద్రవ్యాలు వాడవచ్చు, భార్యతో సహవాసం చేయవచ్చు, మరియు ఇతర ముహిల్లుల వంటి అన్ని సాధారణ పనులను చేయవచ్చు.

* * *

హజ్ విధానం

తరువాయి దినమున, అంటే జుల్-హిజ్జా ఎనిమిదవ రోజున, తాను హజ్ చేయదలచిన స్థలం నుండి ఉదయం హజ్ కొరకు ఇస్రామ్ ధరించాలి. హజ్ కొరకు ఇస్రామ్ ధరించేటప్పుడు ఉమ్మా కొరకు ఇస్రామ్ ధరించినప్పుడు చేసినట్లుగా గుసుల్, సుగంధ ద్రవ్యాలు మరియు నమాజు చేయాలి. హజ్ కొరకు ఇస్రామ్ సంకల్పం చేసుకుని తల్బీయా పలకాలి. హజ్ లో తల్బీయా

¹ దీనిని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు తమత్తు వల్ ఇఖ్రాన్ హదీసు సంఖ్య (1568). మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు బయాని వుజుహుల్ ఇస్రామి హదీసు సంఖ్య (1216), జాబిర్ రదియల్లాహు అన్తూ యొక్క హదీసు.

ఉమ్రాలో తల్పియా చేసినట్లే ఉంటుంది, అయితే ఇక్కడ "లబైబ్ క్ హజ్జన్" అని చెప్పాలి, "లబైబ్ క్ ఉమ్రతన్" అని కాకుండా. ఒక వేళ హజ్ పూర్తి చేయటానికి అడ్డంకి కలిగే భయం ఉంటే, షరతు పెట్టి ఇలా చెప్పాలి:

«وَإِنْ حَبَسَنِي حَاسِبٌ فَمَجَلِّي حَبْتُ حَبْسَتَنِي».

«ఒకవేళ నన్ను ఎవరైనా నిరోధిస్తే, నీవు నన్ను నిరోధించిన చోటే నా స్థానం»¹. అంటే ఒకవేళ భయం లేకపోతే షరతు ఏమీ లేదు.

తరువాత మినాకి వెళ్ళి, అక్కడ జుఫ్రా, అసర్, మగ్రిబ్, ఇషా, మరియు ఫజర్ నమాజులను ఖసర్ చేసి, సమీకరించకుండా (జమా చేయకుండా) చదవాలి; ఎందుకంటే మహనీయ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లమ్ మినాలో ఖసర్ చేసేవారు కానీ జమా చేయరాదు², మరియు ఖసర్ - తెలిసినట్లుగా - నాలుగు రకాతుల నమాజును రెండు రకాతులుగా చేయడం. మక్కా నివాసులు మరియు ఇతరులు మినా, అరఫా మరియు ముజ్జలిఫాలో ఖసర్ చేయవచ్చు; ఎందుకంటే మహనీయ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లమ్ ప్రజలకు హజ్జతుల్ విదా లో నమాజు చేయించేవారు మరియు ఆయనతో పాటు మక్కా నివాసులు

¹ దీనిని నసాయా: కితాబ్ మనాసిక్ హజ్, షరతు పెట్టినప్పుడు ఎలా చెప్పాలి, హదీసు నెంబరు 2766, ఇబ్ను అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్హుమా హదీసు నుండి ఉల్లేఖించారు.

² దీనిని ముస్లిం ఉల్లేఖించారు: కితాబ్ అల్ హజ్, బాబు హజ్జతు న్నబి ﷺ, హదీసు నెంబరు (1218), జాబిర్ రజియల్లాహు అన్హు ఉల్లేఖనం.

ఉండేవారు మరియు వారికి పూర్తి చేయమని ఆదేశించలేదు, అది వారి పై విధిగా ఉంటే, ఆయన వారిని ఆదేశించేవారు, ఫత్తీ సంవత్సరంలో ఆదేశించినట్లుగా.

సూర్యోదయం అయినప్పుడు అరఫా దినమున మినా నుండి అరఫాకి వెళ్ళాలి. మరియు నిమిర వద్ద సూర్యుడు నడినెత్తు నుండి వాలిన వరకు బస చేయాలి - ఇది సాధ్యమైతే - లేకపోతే ఇబ్బంది లేదు; ఎందుకంటే నిమిర వద్ద బస చేయడం సున్నతు.

సూర్యుడు మధ్యాహ్నం నుండి వాలినప్పుడు, జోహార్ మరియు అసర్ రెండు రకాతులు జమా చేసి చదివారు, మహనీయ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లమ్ చేసినట్లుగా; నిలబడే మరియు ప్రార్థించే సమయం పొడిగించడానికి.

ఆ తరువాత నమాజ్ పూర్తయిన తరువాత స్మరణ మరియు దుఆ కోసం సమయం కేటాయించాలి, అల్లాహ్ అజ్జ వజల్ కు ప్రార్థన చేయాలి, మరియు తన చేతులను పైకి ఎత్తి ఖిల్లా వైపు ముఖం పెట్టి దుఆ చేయాలి, గనక పర్వతం వెనుక ఉన్నా సరే; ఎందుకంటే సున్నతు ఖిల్లా వైపు ముఖం పెట్టడం, పర్వతం వైపు కాదు, మరియు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లమ్ పర్వతం వద్ద నిలబడి, అన్నారు:

«رَفَعْتُ يَدَيَّ هَاهُنَا، وَرَفَعْتُ يَدَيَّ كُنْهَافًا مَوْقِفٌ»

«నేను ఇక్కడ నిలిచాను, మరియు అరఫా మొత్తం నిలిచే స్థలం»¹.

¹ దీనిని ఇబ్నె మాజహ్ ఉల్లేఖించారు: కితాబుల్-మనాసిక్, బాబుల్-మౌఖిఫ్ బి అరఫా, హదీసు నెంబరు 3012, జాబిర్ రజియల్లాహు అన్తు ఉల్లేఖనం.

«وَارْقُوعُوا عَنْ بَطْنِ عَرَّةً».

«ఉరనహ్ లోయలో నిలబడకండి, దాని పక్కనకి పొండి»¹.

ఆ గొప్ప సందర్భంలో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎక్కువగా చేసిన దుఆ:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ».

«అల్లాహ్ తప్ప నిజమైన ఆరాధ్యుడు ఎవడూ లేడు. ఆయన ఒక్కడే. ఆయనకు భాగస్వాములు ఎవ్వరూ లేరు. రాజ్యాధికారము ఆయనదే, సర్వసోత్రాలన్నీ ఆయనకే చెందుతాయి. ఆయనే అన్నింటి పై అధికారం కలవాడు »².

అతనికి అలసట కలిగితే మరియు తన స్నేహితులతో ఉపయోగకరమైన విషయాల గురించి మాట్లాడడం లేదా అల్లాహ్ యొక్క కరుణ మరియు విస్తారమైన దానాల గురించి పుస్తకాలు చదవడం ద్వారా విశ్రాంతి తీసుకోవాలనుకుంటే, ఆ రోజు ఆశను పెంపొందించడానికి ఇది మంచిది. తరువాత అతను మళ్ళీ అల్లాహ్ వైపు మొక్కుతూ, దుఆ చేస్తూ తిరిగి వస్తాడు మరియు ఆ రోజు

¹ దీన్ని బుఖారీ: అబ్వాబుల్ ఉమ్రా, బాబు మా యఖూలు ఇజా రజల మినల్ హజ్జి అవ్ ఉమ్రా అవ్ గజ్వ, హదీసు సంఖ్య (1797), మరియు ముస్లిం: కితాబుల్ హజ్, బాబు మా యఖూలు ఇజా ఖఫల మిన్ సఫరి ల్లాజ్జి వగైరహు, హదీసు సంఖ్య (1344), ఇబ్నీ ఉమర్ రదియల్లాహు అన్తహు యొక్క హదీసు.

² అల్ ముహల్లా (3/165)

చివరలో దుఆ చేయడం ద్వారా లాభపడటానికి శ్రద్ధ వహిస్తాడు, ఎందుకంటే ఉత్తమమైన దుఆ అరఫాత్ రోజు చేసే దుఆ.

సూర్యుడు అస్తమించినప్పుడు ముజ్జలిఫా వైపు ప్రయాణిస్తారు.. ముజ్జలిఫా చేరుకున్నప్పుడు మగ్రిబ్ మరియు ఇషా నమాజులను కలిపి చదివేవారు, అయితే ఇషా నమాజు సమయానికి ముందు ముజ్జలిఫా చేరుకుంటే, మగ్రిబ్ నమాజు తన సమయానికే చదివి, తరువాత ఇషా నమాజు సమయం వచ్చే వరకు వేచి ఉండి, ఇషా నమాజు తన సమయానికే చదివేవారు. ఈ విషయంలో నా అభిప్రాయం ఇదే.

దీనికి సంబంధించి అస్థాబ్ రహిమహుముల్లాహ్ తఆలా నమాజు సమయాల గురించి చెప్పిన మాటలు సూచిస్తాయి: మగ్రిబ్ నమాజును ముందుగా చేయడం ఉత్తమం, కానీ 'జమా' రాత్రి ముహర్రమ్ గా ఉద్దేశించిన వారికి సూర్యాస్తమయం సమయానికి చేరుకోకపోతే, సూర్యాస్తమయం సమయానికి చేరుకుంటే, మగ్రిబ్ నమాజును సమయానికి చేయాలి మరియు దాన్ని ఆలస్యం చేయకూడదు. 'ఇక్నా' వివరణలో చెప్పారు: దాని సమయానికి చేరుకుంటే, దాన్ని ఆలస్యం చేయకూడదు, కానీ దాన్ని సమయానికి చేయాలి; ఎందుకంటే అతనికి ఎటువంటి సాకు లేదు. మరియు 'జమా' గురించి చెప్పారు: ముజ్జలిఫాలో ఆలస్యం చేయాలి. తరువాత వారు దీన్ని వివరిస్తూ చెప్పారు: మగ్రిబ్ సమయం ముజ్జలిఫాకు ప్రయాణంలో ఉంటుంది. మాళికిలు చెప్పారు: ఇమామ్ తో కలిసి నిలబడి, అతనితో కలిసి ప్రయాణిస్తే, ముజ్జలిఫాలో 'జమా' చేయాలి, కానీ ఇమామ్ తో కలిసి

నిలబడకపోతే లేదా అతనితో ప్రయాణించకపోతే కానీ ఒంటరిగా నిలబడి లేదా ఇమామ్ ప్రయాణం ఆలస్యం చేస్తే, మగ్రిబ్ మరియు ఇషా నమాజులను వారి సమయాల్లో చేయాలి. (జువాహిర్ అలిక్లీల్) (పుట 181 జి1) లో చెప్పారు. ఇబ్నె హజమ్ రహిమహుల్లాహు గట్టిగా చెప్పారు: ఆ రాత్రి మగ్రిబ్ నమాజు ముజ్జలిఫాలో తప్ప మరెక్కడా చెల్లదు, మరియు షఫక్ అస్తమించిన తర్వాత తప్ప మరెప్పుడూ కాదు. అంతే.¹

సహీహ్ బుఖారీలో ఇబ్నె మస్ఊద్ రజియల్లాహు అన్తూ ఉల్లేఖనం:

«أَنَّه أَتَى الْمُرْدَلِفَةَ حِينَ الْأَذَانِ بِالْعَتَمَةِ أَوْ قَرِيبًا مِنْ ذَلِكَ، فَأَمَرَ رَجُلًا فَأَذَنَ وَأَقَامَ، ثُمَّ صَلَّى الْمَغْرِبَ، وَصَلَّى بَعْدَهَا رَكَعَتَيْنِ، ثُمَّ دَعَا بِعَشَائِهِ فَنَعَشَى، ثُمَّ أَمَرَ رَجُلًا فَأَذَنَ وَأَقَامَ، ثُمَّ صَلَّى الْعِشَاءَ رَكَعَتَيْنِ». وَفِي رَوَايَةٍ: «فَصَلَّى الصَّلَاتَيْنِ، كُلَّ صَلَاةٍ وَحَدَّهَا بِأَذَانٍ وَإِقَامَةٍ، وَالْعِشَاءَ بَيْنَهُمَا».

ముజ్జలిఫా వద్ద అజాన్ సమయానికి లేదా దానికి సమీపంగా వచ్చినప్పుడు, ఒక వ్యక్తిని అజాన్ చెప్పమని ఆదేశించి, ఇఖామత్ చెప్పించారు. తరువాత మగ్రిబ్ నమాజ్ చదివి, ఆ తరువాత రెండు రకాతులు చదివారు. తరువాత తన భోజనం తీసుకురమ్మని ఆదేశించి భోజనం చేశారు. తరువాత మరో వ్యక్తిని అజాన్ చెప్పమని ఆదేశించి, ఇఖామత్ చెప్పించారు. తరువాత ఇషా రెండు రకాతులు

¹ దీనిని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు మన్ అజ్జన వ అఖామ లికుల్లి వాహిదతిన మిస్టుమా, హదీసు సంఖ్య (1675), అబ్దుల్లా బిన్ మస్ఊద్ రదియల్లాహు అన్తూ యొక్క హదీసు.

చదివారు. మరో రివాయత్ లో: 'ప్రతి నమాజును ప్రత్యేకంగా అజాన్ మరియు ఇఖామత్ తో చదివారు, మరియు ఇషా వాటి మధ్యలో చదివారు'.¹

కానీ, అలసట లేదా నీటి కొరత లేదా ఇతర కారణాల వల్ల జమా చేయవలసిన అవసరం ఉంటే, ఇషా సమయం ప్రవేశించకపోయినా జమా చేయడంలో తప్పు లేదు. మరియు ముజ్జలిఫా చేరుకునేలోపు అర్ధరాత్రి దాటిపోతుందని భయం ఉంటే, ముజ్జలిఫా చేరుకునే ముందు కూడా నమాజు చేయవచ్చు. అయితే, నమాజు ను అర్ధరాత్రి తరువాతకు వాయిదా వేయడం అనుమతించబడదు.

ముజ్జలిఫాలో రాత్రి గడిపి, ఉదయం స్పష్టమయ్యాక ఫజర్ నమాజు అజాన్ మరియు ఇఖామత్ తో చదివి, మషారి హరామ్ వైపు ప్రయాణిస్తారు. అల్లాహ్ ను ఏకైకుడిగా ప్రకటించి, తక్బీర్ పలికి, తన ఇష్టానుసారం దుఆ చేస్తారు. ఉదయం పూర్తిగా వెలుగునిచ్చే వరకు. మషారి హరామ్ కు వెళ్లడం సాధ్యం కాకపోతే, తన స్థలంలోనే దుఆ చేస్తారు; దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లమ్ చెప్పినట్లుగా.

«وَقَفْتُ هَاهُنَا وَجَمَعْتُ كُلَّهَا مَوْقِفٌ»

¹ దీనిని ముస్లిం ఉల్లేఖించారు: కితాబుల్ హజ్, బాబ్ హజ్జతు నబి ﷺ, హదీసు నెంబరు (1218), జాబిర్ రజియల్లాహు అన్తు ఉల్లేఖనం.

«నేను ఇక్కడ నిలబడ్డాను, మరియు జమ్‌ల్ (ముజ్జలిఫా) అంతా వకూఫ్ చేసి స్థలమే»¹ దిక్కు మరియు దుఆ చేసి సమయంలో బిల్లా వైపునకు ముఖం చేసి చేతులు ఎత్తాలి.

బాగా తెల్లవారిన తరువాత సూర్యోదయం అవ్వక ముందు మినాకు బయలుదేరాలి, మరియు ముహస్సిర్ లోయలో వేగంగా ప్రయాణించాలి. మినాకు చేరుకున్న తరువాత, మక్కా వైపు చివరిగా ఉన్న జమ్మతుల్ అఖిబాపై ఏడు రాళ్ళతో వరుసగా ఒక్కొక్కటి చొప్పున కొట్టాలి, ప్రతి రాయి దాదాపు ఖర్షారం గింజంత పరిమాణంలో ఉండాలి, ప్రతి రాయి కొట్టబట్టప్పుడు తక్బీర్ చదవాలి. ఆ తరువాత ఖుర్బానీ ఇవ్వాలి, మరియు పురుషుడు అయితే తన సిరోముండనం చేయాలి, స్త్రీ అయితే కేవలం వెంట్రుకలను కత్తిరించాలి. ఆ తరువాత మక్కాకు వెళ్ళి తవాఫ్ మరియు సయీ చేయాలి.

మక్కా లో తవాఫ్ చేయడానికి రమీ మరియు హల్క్ తర్వాత దిగాలనుకుంటే సుగంధ ద్రవ్యాలు ఉపయోగించడం సున్నతు; అని ఆయేషా రజియల్లాహు అన్హా చెప్పారు:

"كُنْتُ أَطِيبُ النَّبِيَّ ﷺ لِإِحْرَامِهِ قَبْلَ أَنْ يُحْرِمَ، وَلِحِلِّهِ قَبْلَ أَنْ يَطُوفَ بِالْبَيْتِ."

¹ దీన్ని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు తైబ్ ఇంద అల్ ఇస్రామ్ వ మా యల్బసు ఇథా అరాద అన్ యుస్రామ్, వ యతరజ్జల వ యద్దన్, హదీసు సంఖ్య (1539), మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు తైబ్ లిల్బుస్రామ్ ఇంద అల్ ఇస్రామ్, హదీసు సంఖ్య (1189), ఆయిషా రదియల్లాహు అన్హా యొక్క హదీసు.

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇస్లామ్ ధరించడానికి ముందు మరియు తవాఫ్ చేయడానికి ముందు నేను ఆయనకు సుగంధ ద్రవ్యాలు పూసేదానిని"¹.

తవాఫ్ మరియు సయీ చేసిన తరువాత మినాకు తిరిగి వెళ్ళాలి. పదకొండవ మరియు పన్నెండవ రోజు రాత్రులు అక్కడే గడపాలి. ఈ రెండు రోజుల్లో సూర్యుడు మిట్టమధ్యాహ్నం వాలిన తరువాత మూడు జమరాతులకు రాళ్ళు కొట్టాలి. నడుచుకుంటూ వెళ్ళడం ఉత్తమం, అయితే సవారీగా వెళ్ళినా తప్పు లేదు. మొదటి జమరా మక్కాకు దూరంగా ఉన్నది, ఇది మస్జిద్ ఖైఫ్ కు సమీపంలో ఉంది. దీనిని ఏడు కంకర రాళ్ళతో ఒకదాని తరువాత ఒకటి కొడతారు. ప్రతీ కంకర రాయి కొట్టేటప్పుడు తక్బీర్ చదవాలి. తరువాత కొద్దిగా ముందుకు వెళ్ళి ఇష్టమైన దుఆను ఎక్కువగా చేయాలి. ఎక్కువ సేపు నిలబడటం మరియు దుఆ చేయడం కష్టంగా ఉంటే, తక్కువ అయినా సరే సులభంగా చేయగలిగిన దుఆ చేయాలి, తద్వారా సున్నతు సంపాదించబడుతుంది.

తరువాత అతడు మధ్య జమ్రాను ఏడు కంకర రాళ్ళతో వరుసగా కొడతాడు. ప్రతీ కంకర రాయి విసిరేటప్పుడు అల్లాహు అక్బర్ అనేవాడు. తరువాత ఎడమవైపు తీసుకొని, ఖిల్లాకు అబిముఖమై

¹ దీనిని బుఖారీ: కితాబుల్ హజ్, బాబు తవాఫుల్ విదా, హదీసు సంఖ్య (1755), మరియు ముస్లిం: కితాబుల్ హజ్, బాబు వజూబి తవాఫుల్ విదా వ సుఖూతుహు అనిల్ హాయిద్, హదీసు సంఖ్య (1327), ఇబ్నీ అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్తూమా యొక్క హదీసు నుండి ఉల్లేఖించారు.

చేతులు ఎత్తి, దీర్ఘమైన దుఆ చేస్తాడు, అది సాధ్యమైతే. లేకపోతే, సాధ్యమైనంత వరకు నిలబడతాడు. దుఆ కోసం నిలబడటం వదలకూడదు; ఎందుకంటే అది సున్నతు. చాలా మంది దీనిని నిర్లక్ష్యం చేస్తారు; అవగాహన లేకపోవడం లేదా అలసత్వం కారణంగా. సున్నతు మరచిపోతే, దానిని చేయడం మరియు ప్రజల మధ్య ప్రచారం చేయడం మరింత ముఖ్యమవుతుంది; అది వదిలిపెట్టబడకుండా మరియు మరణించకుండా ఉండటానికి.

తరువాత జుమ్మతుల్-అఖిబాపై ఏడు కంకర రాళ్లను వరుసగా విసిరి, ప్రతి కంకర రాతితో తక్బీర్ పలుకుతాడు. తరువాత అక్కడ ఆగకుండా బయలుదేరుతాడు.

రాళ్ళను కొట్టిన తరువాత పన్నెండవ తేదీన, ఒక వేళ త్వరగా వెళ్లాలనుకుంటే మినా నుండి బయలుదేరవచ్చు. లేకపోతే పదమూడవ తేదీ రాత్రి మినాలో ఉండి జవాల్ తరువాత మూడు జమరాతులకు రాళ్ళు కొట్టవచ్చు. ఆలస్యం చేయటం ఉత్తమం. పన్నెండవ తేదీ సూర్యాస్తమయానికి మినా లో ఉంటే తప్పనిసరిగా ఆగి ఉండి జవాల్ తరువాత మూడు జమరాతులకు రాళ్ళు కొట్టాలి. కానీ ఒక వేళ సూర్యాస్తమయం మినా లో అతని ఇష్టానికి విరుద్ధంగా జరిగితే, ఉదాహరణకు: అతను ప్రయాణం చేయడానికి సిద్ధమై వాహనంలో ఉన్నా, వాహనాల రద్దీ వలన ఆలస్యం అయితే, అతనికి ఆగి ఉండటం అవసరం లేదు; ఎందుకంటే అతని ఆలస్యం సూర్యాస్తమయానికి అతని ఇష్టానికి విరుద్ధంగా జరిగింది.

అతను తన స్వదేశానికి మక్కా నుండి బయలుదేరాలనుకుంటే, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం చెప్పిన ప్రకారం, తవాఘల్ విదా చేయకుండానే బయలుదేరకూడదు;

«لَا يَنْفِرَنَّ أَحَدٌ حَتَّى يَكُونَ آخِرُ عَهْدِهِ بِالْبَيْتِ».

ఎవరూ బయలుదేరకూడదు, వారి చివరి ఆచరణగా (బైతుల్లాహ్) అల్లాహ్ గృహాన్ని సందర్శించి తవాఫ్ చేసి వెళ్ళమని ఆదేశించబడింది.¹ ఇంకొక హదీసులో ఇలా ఉంది:

«أَمَرَ النَّاسُ أَنْ يَكُونَ آخِرُ عَهْدِهِمُ بِالْبَيْتِ، إِلَّا أَنَّهُ خَفِيَ عَنِ الْخَائِضِ».

«ప్రజలకు చివరగా వెళ్ళేటప్పుడు (బైతుల్లాహ్) అల్లాహ్ గృహాన్ని సందర్శించి తవాఫ్ చేసి వెళ్ళమని ఆదేశించబడింది కానీ బహిష్టు స్త్రీలకు మాత్రం మినహాయించబడింది.»² రుతుక్రమంలో ఉన్న స్త్రీ మరియు పురుషి ముట్టులో ఉన్న స్త్రీ పై తవాఫ్ విదా లేదు. మస్జిదు హరమ్ తలుపు వద్దకు వచ్చి వీడ్కోలు చేయడం ముస్తహబ్ కాదు,

¹ దీనిని బుఖారీ: కితాబుల్ హజ్, బాబు తవాఘల్ విదా, హదీసు సంఖ్య (1755), మరియు ముస్లిం: కితాబుల్ హజ్, బాబు వజాబి తవాఘల్ విదా వ సుఖూతుహు అనిల్ హాయిద్, హదీసు సంఖ్య (1328), ఇబ్నె అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్తూమా యొక్క హదీసు నుండి ఉల్లేఖించారు.

² దీనిని బుఖారీ కితాబ్ ఫజ్జుస్సలాతి ఫీ మస్జిద్ మక్కా వల్ మదీనా లో ఉల్లేఖించారు, బాబు ఫజ్జుస్సలాతి ఫీ మస్జిద్ మక్కా వల్ మదీనా హదీసు సంఖ్య (1189). మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు లా తుషద్దుర్రిహ్ ఇల్లా ఇలా సలాసతి మసాజిద్ హదీసు సంఖ్య (1397), హదీసు అబూ హురైరా రదియల్లాహు అన్తూ నుండి.

ఎందుకంటే ఇది దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం నుండి ఉల్లేఖించబడలేదు.

ప్రయాణం కోసం బయలుదేరాలనుకుంటే, తవాఫ్ విదా'ను బైతుల్లాహ్ వద్ద చివరి ఆచరణగా చేయాలి. విదా తర్వాత సాంగత్యం కోసం వేచిచూడటం, లేదా సరుకులు లోడింగ్ చేయడం, లేదా ప్రయాణంలో అవసరమైన వస్తువులు కొనుగోలు చేయడం వంటి విషయాలు నిషేధం కాదు, మరియు తవాఫ్ పునరావృతం చేయాల్సిన అవసరం లేదు, కానీ తన ప్రయాణాన్ని వాయిదా వేయాలని నిర్ణయిస్తే, ఉదాహరణకు: ఉదయం ప్రయాణం చేయాలని అనుకుంటే తవాఫ్ విదా చేస్తాడు, ఆపై ప్రయాణాన్ని సాయంత్రం వరకు వాయిదా వేస్తే, అతను తవాఫ్ పునరావృతం చేయాలి; ఎందుకంటే బైతుల్లాహ్ వద్ద చివరి ఆచరణగా ఉండాలి.

మస్జిదే నబవీ సందర్శన

హజ్ యాత్రికుడు హజ్ కు ముందు లేదా తరువాత మస్జిదున్నబీని సందర్శించాలనుకుంటే, మస్జిదున్నబీ సందర్శన ఉద్దేశ్యంతోనే వెళ్లాలి కానీ సమాధి సందర్శన ఉద్దేశ్యంతో కాదు. ఎందుకంటే పుణ్య సంకల్పంతో ప్రయాణం చేయడం సమాధుల సందర్శన కొరకు కాదు, అది మూడు మస్జిదుల కొరకు మాత్రమే: మస్జిదుల్ హరామ్, మస్జిదున్నబీ మరియు మస్జిదుల్ అఖ్సా. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క స్థిరమైన హదీసులో ఆయన ఇలా అన్నారు:

«لَا تُسَدُّ الرَّحَالُ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ: الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ، وَمَسْجِدِي هَذَا، وَالْمَسْجِدِ الْأَقْصَى».

«మూడు మస్జిదుల వైపు తప్ప ఇతర వాటి వైపునకు (పుణ్య సంకల్పము తో) ప్రయాణం చేసి వెళ్ళకండి : (1) మస్జిదుల్ హరామ్ (2) నా ఈ మస్జిదు మరియు (3) మస్జిదుల్ అఖ్సా.»¹.

మస్జిద్ నబవీలోకి చేరినప్పుడు, కుడి పాదం ముందుకు పెట్టి, ఇలా పలికేవారు:

«بِسْمِ اللَّهِ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ، أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِرُوحِهِ الْكَرِيمِ وَبِسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»

«అల్లాహ్ పేరుతో ప్రవేశిస్తున్నాను. అల్లాహ్ ప్రవక్తపై శాంతి కురియుగాక. ఓ అల్లాహ్ నా పాపాలను క్షమించుము, నా కొరకు నీ కరుణా కటాక్షాల ద్వారములు తెరియుము. శపించబడిన పైతాను బారి నుండి సర్వోత్తముడైన, కారుణ్యంతో నిండిన ముఖము గల సర్వశక్తిశాలి అయిన అల్లాహ్ శరణు వేడుకుంటున్నాను »² తరువాత తనకు ఇష్టమైన నమాజు చేయవచ్చు.

¹ దీనిని అబూ దావూద్ కితాబుస్సలాత్ లో, బాబు ఫీమా యఖూలు రజులు ఇంద దుఖూలీహిల్ మస్జిద్, హదీసు సంఖ్య (466), ఇబ్నె అమ్ర్ రదియల్లాహు అన్తమా హదీసు నుండి ఉల్లేఖించారు.

² దీనిని బుఖారీ కితాబ్ ఫజుస్సలాతి ఫీ మస్జిద్ మక్కా వల్ మదీనా లో ఉల్లేఖించారు, బాబు ఫజ్ల మా బైనల్ ఖల్త్ వల్ మింబర్ హదీసు సంఖ్య (1196). మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు మా బైనల్ ఖల్త్ వల్

మరియు అతని నమాజు రౌదా లో చేయబడటం ఉత్తమం. అది దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మింబర్ మరియు ఆయన సమాధి ఉన్న గది మధ్యలో ఉంది. ఎందుకంటే వాటి మధ్య రౌదతుల్ జన్నత్ ఉంది.¹ అతను నమాజు చేసిన తరువాత దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం సమాధిని జియారత్ చేయాలని కోరుకుంటే, ఆయన ముందు వినయంగా మరియు గౌరవంగా నిలబడి, ఇలా చెప్పాలి:

«السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، أَشْهَدُ أَنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ حَقًّا، وَأَنَّكَ قَدْ بَلَغْتَ الرَّسَالَهَ، وَأَدَّيْتَ الْأَمَانَةَ، وَنَصَحْتَ الْأُمَّةَ، وَجَاهَدْتَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ، فَجَزَاكَ اللَّهُ عَنْ أُمَّتِكَ أَفْضَلَ مَا جَزَى نَبِيًّا عَنْ أُمَّتِهِ».

«అస్సలాము అలైక అయ్యుహన్నబియ్యు, వ రహ్మాతుల్లాహి వ బరకాతుహు, అల్లాహుమ్మ సల్లి అలా ముహమ్మద్ వ అలా ఆలి ముహమ్మద్, కమా సల్లైత అలా ఇబ్రాహీమ వ అలా ఆలి ఇబ్రాహీమ ఇన్నక హమీదుమ్మజీద్. అల్లాహుమ్మ బారిక్ అలా ముహమ్మద్ వ అలా ఆలి ముహమ్మద్, కమా బారక్ అలా ఇబ్రాహీమ వ అలా ఆలి ఇబ్రాహీమ ఇన్నక హమీదుమ్మజీద్. అష్హదు అన్నక రసూలుల్లాహి హఖ్ఖన్, వ అన్నక ఖద్ బల్గర్ రిసాలత్, వ అద్దైత్

మింబరి రౌదతుమ్ మిర్ రియాదిల్ జన్నహ్ హదీసు సంఖ్య (1391), హదీసు అబూ హురైరా రదియల్లాహు అన్హు నుండి.

¹ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 6350, ముస్లిం హదీసు నెంబరు 406.

అల్-అమానత, వ నసహ్తా అల్-ఉమ్మత్, వ జాహద్ద ఫిల్లాహి హబ్బి జిహాదిహి, ఫ జజాక అల్లాహు అన్ ఉమ్మతిక అప్పల మా జజా నబియ్యన్ అన్ ఉమ్మతిహి»¹

తరువాత కుడివైపు కొద్దిగా తీసుకొని, అబూబకర్ సిద్దీఖ్ రదియల్లాహు అన్లు పై సలాం పలికి ఆయనకు దుఆ చేయాలి. తరువాత కుడివైపు కొద్దిగా తీసుకొని, ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ రదియల్లాహు అన్లు పై సలాం పలికి ఆయనకు దుఆ చేయాలి. అబూబకర్ రదియల్లాహు అన్లు మరియు ఉమర్ రదియల్లాహు అన్లు కోసం సరైన దుఆ చేస్తే మంచిది.

ఎవరూ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం సమాధి గృహాన్ని తాకడం ద్వారా లేదా దాని చుట్టూ తవాఫ్ చేయడం ద్వారా అల్లాహ్ కు సమీపం కావడం అనుమతించబడదు, మరియు దుఆ సమయంలో దాని వైపునకు ముఖం చేయరాదు, కానీ ఖిల్లహ్ వైపునకు ముఖం చేయాలి; ఎందుకంటే అల్లాహ్ కు సమీపం కావడం కేవలం అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం నిర్ణయించిన విధానంలోనే ఉండాలి, మరియు ఆరాధనలు అనుసరణపై ఆధారపడి ఉంటాయి, ఆవిష్కరణపై కాదు.

¹ దీనిని అబూదావూద్ ఉల్లేఖించారు: కితాబ్ అల్ జనాయిజ్, బాబు ఫీ జియారతి న్నిసా అల్ ఖుబూర్, నెంబరు (3236); తిర్మిజీ: కితాబు స్సలాత్, బాబు మా జాల ఫీ కరాహియతు అన్ యుత్తఖిద అల్ ఖల్లు మస్బిదన్, నెంబరు (320); నసాయి: కితాబ్ అల్ జనాయిజ్, బాబ్ అత్ తగ్గీజి ఫీ ఇత్తిఖాద్ అల్ సురుజిల్ ఖుబూర్, నెంబరు (2043), ఇబ్నె అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్లుమా హదీసు.

మహిళలు దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క సమాధిని లేదా ఇతరుల సమాధులను సందర్శించరాదు; ఎందుకంటే దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం సమాధులను సందర్శించే స్త్రీలను, సమాధులపై మస్జిదులను నిర్మించేవారిని, సమాధుల వద్ద దీపాలంకరణ చేసేవారిని శపించారు.¹ కానీ ఆమె తన స్థానంలోనే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం పై దరూద్ మరియు సలాం పఠించవచ్చు, అది ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం కు ఎక్కడ ఉన్నా చేరుతుంది, ఎందుకంటే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క హదీథులో ఇలా చెప్పబడింది:

«صَلُّوا عَلَيَّ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ تَبْلُغُنِي حَيَّتُ كُنْتُ».

«నాపై దరూద్ చదవండి మీరు చదివే దరూద్ లు మీరెక్కడున్నా సరే నాకు చేర్చబడుతాయి»² దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా సెలవిచ్చారు:

«إِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى مَلَائِكَةً سَيَّاحِينَ فِي الْأَرْضِ، يُبَلِّغُونِي مِنْ أُمَّتِي السَّلَامَ».

¹ దీనిని అబూదావూద్ ఉల్లేఖించారు: కితాబు మనాసికి, బాబు జియారతిల్ కుబూర్, హదీసు నెంబరు 2042, అబూ హురైరా రదియల్లాహు అన్హు యొక్క హదీసు.

² దీనిని నసాయీ: కితాబుస్సహ్జు, బాబ్ అస్సలాం అలన్నబీ ﷺ, హదీసు నెంబరు (1282), ఇబ్నె మస్ఊద్ రదియల్లాహు అన్హు హదీసు నుండి ఉల్లేఖించారు.

«అల్లాహ్ యొక్క కొన్ని ప్రత్యేక దూతలు ఉంటారు. వారు భూమండలం పై తిరుగుతూ సందరిస్తూ ఉంటారు, నా జాతి ప్రజల యొక్క సలాం ను నాకు చేరవేస్తూ ఉంటారు.»¹

ముఖ్యంగా పురుషుడు బఖీ సమాధులను సందర్శించాలి, ఇది మదీనాలోని స్మశానవాటిక, మరియు ఇలా పలకాలి:

«السَّلَامُ عَلَى أَهْلِ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لِلْجَنَّةِ، يَرْحَمُ اللَّهُ الْمُسْتَفْدِينَ مِنَّا وَمِنْكُمْ وَالْمُسْتَأْخِرِينَ، وَنَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ»،

«అస్సలాము అలా అహ్మద్ యార్ మినల్ ముమినీన్, వ ఇన్నా ఇన్ పా అల్లాహు బికుమ్ లాహిఖాన్, యర్ హముహుల్లాహుల్ ముస్తఖ్ఖీమీన మిన్నా వ మిన్సుమ్ వల్ ముస్తాఖిరీన్, వ నస్ అలుల్లాహు లనా వలకుముల్ ఆఫీయ»²

«اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُمْ وَلَا تَقْنَبْنَا بَعْدَهُمْ، وَاعْفُ رُ لَنَا وَلَهُمْ».

¹ ఇమామ్ ముస్లిం ఉల్లేఖించినది: కితాబ్ అల్ జనాయిజ్, బాబు మా యుఖూలు ఇంద దుఖూలిల్ ఖుబూరి వ దుఆఇ లి అహ్మద్, నంబర్ (974, 975), హదీథ్ ఆయిషా రజియల్లాహు అన్హా మరియు బురైదా రజియల్లాహు అన్హు వారి ఉల్లేఖన.

² ఇబ్నె మాజా ఉల్లేఖించారు: జనాజా ల గురించి వచ్చిన హదీసులు, సమాధులలో ప్రవేశించినప్పుడు చెప్పవలసిన దుఆ గురించి వచ్చిన హదీసులు, హదీసు సంఖ్య (1546), ఆయిషా రజియల్లాహు అన్హా ఉల్లేఖించిన హదీసు.

«ఓ అల్లాహ్! మమ్మల్ని వారి ప్రతిఫలం నుండి దూరం చేయకు మరియు వారి తరువాత మమ్మల్ని మార్గభ్రష్టుల్ని చేయకు, మమ్మల్ని మరియు వారిని క్షమించు»¹.

ఒకవేళ ఎవరైనా ఉహద్ పర్యటానికి వెళ్లి, దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మరియు ఆయన సహచరులు ఆ యుద్ధంలో ఎదుర్కొన్న జిహాద్, పరీక్షలు, శుద్ధి మరియు షహాదత్ ను స్మరించుకుంటూ, అక్కడ ఉన్న షహీద్ లకు, ఉదాహరణకు: దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క మామా హష్షా బిన్ అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ రజియల్లాహు అన్హు వంటి వారికి సలాం చెప్పాలనుకుంటే, అందులో తప్పులేదు. ఎందుకంటే ఇది అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపించిన భూమిలో ప్రయాణం లో భాగం కావచ్చు, అల్లాహ్ కే బాగా తెలుసు.

ప్రయోజనాలు

ఈ ఆచరణలతో సంబంధిత ప్రయోజనాలు ఉన్నాయి, వాటిని వివరించుట మరియు అవగాహన చేసుకోవడం అవసరం:

¹ దీనిని అబూదావూద్ ఉల్లేఖించారు : కితాబుల్ మనాసిక్, బాబు ఫిర్రమల్, హదీసు నెంబరు 1888, తిర్మిజీ : అబ్వాబ్ అల్ హజ్, బాబు మా జాల కైఫ తుర్కా అల్ జిమాన్, హదీసు నెంబరు 902, హదీసు ఆయిషా రదియల్లాహు అన్హా నుండి.

ప్రథమ ప్రయోజనం: హజ్ మరియు ఉమ్రా ఆచారాలుమొదటి
లాభం: హజ్ మరియు ఉమ్రా సంబంధిత ఆచారాల విషయంలో:

మహాన్నతుడైన అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తున్నాడు:

﴿الْحَجُّ أَشْهَرُ مَعْلُومَاتٍ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفْتٍ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ 197﴾

{హజ్జ్ మాసములు నిర్ధారితమై ఉన్నాయి. ఈ నిర్ణీత మాసాలలో హజ్జ్ చేయటానికి సంకల్పించిన వ్యక్తి హజ్జ్ (ఇహ్రామ్)లో వున్న సమయంలో (భార్యతో) రతిక్రీడ (రఫస్)కు, దుష్టకార్యాలకు మరియు కలహాలకు దూరంగా ఉండాలి. మీరు చేసే మంచిపనులన్నీ అల్లాహ్ కు తెలుసు. (హజ్జ్ యాత్రకు) కావలసిన వస్తు సామగ్రిని తీసుకు వెళ్ళండి. దైవభీతియే నిశ్చయంగా అన్నిటికంటే ఉత్తమమైన సామగ్రి. కనుక ఓ బుద్ధమంతులారా! కేవలం నా యందే భయభక్తులు కలిగి ఉండండి.} [అల్ బఖర:197] ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా పలికారు:

«إِنَّمَا جُعِلَ الطَّوْفُ بِالْبَيْتِ وَالصَّافَا وَالْمَرْوَةِ وَرَمِي الْجِمَارُ لِإِقَامَةِ ذِكْرِ اللَّهِ»
«కాబా గృహం చుట్టూ ప్రదక్షిణ (తవాఫ్) చేయడం, సఫా మరియు మర్వా గుట్టల మధ్య నడవడం (సయీ చేయడం), జమరాత్ లపై గులకరాళ్ళు విసరడం - ఇవన్నీ సర్వోన్నతుడైన అల్లాహ్ యొక్క స్మరణ కొరకే.»¹.

¹ దీనిని బుఖారీ కితాబుల్ జనాయిజ్ లో ఉల్లేఖించారు. బాబు ఖౌలున్ నబియ్య
ﷺ: «యుఅజ్జుబుల్ మయ్యతు బిబుకాయ్ అహ్లాహి అలైహి» ఇజా కాన

దాసుడు హాజ్ ఆచారాలను అల్లాహ్ ప్రభువు యొక్క మహిమ, గౌరవం, ప్రేమ మరియు విధేయతతో నిర్వహించాలి, అతను వాటిని ప్రశాంతత మరియు గంభీరతతో మరియు అల్లాహ్ యొక్క ప్రవక్త అయిన ముహమ్మద్ ﷺ ను అనుసరిస్తూ నిర్వహించాలి.

ఈ మహత్తరమైన ఆచారాలను స్మరణ, తక్బీర్, తస్బీహ్, తహ్మీద్ మరియు ఇస్తిగ్నార్ తో నింపుకోవాలి; ఎందుకంటే అతను ఇస్రాఫీ ప్రారంభించినప్పటి నుండి అది ముగిసే వరకు ఆరాధనలో ఉంటాడు. హాజ్ అనేది ఎలాంటి పరిమితి లేకుండా వ్యక్తి తన ఇష్టానుసారం ఆనందించడానికి చేసే వినోద యాత్ర కాదు. కొందరు వ్యక్తులు అల్లాహ్ స్మరణ నుండి దూరంగా ఉండే మరియు ఆయన ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించే వినోద మరియు పాటల పరికరాలను తీసుకువెళతారు. కొందరు వ్యక్తులు ఆట, నవ్వు మరియు సృష్టిని ఎగతాళి చేయడంలో అతిశయిస్తారు, మరియు ఇతర అనుచిత కార్యాలలో పాల్గొంటారు, హాజ్ అనేది వినోదం మరియు ఆట కోసం ప్రారంభించబడినట్లు.

హాజ్ చేసే వ్యక్తి మరియు ఇతరులు, అల్లాహ్ విధించిన విధంగా, సమయానికి సామూహిక నమాజును నిర్వహించడం, మంచిని

న్నూహు మిన్ సున్నతిహి, హదీసు సంఖ్య (1284), మరియు ముస్లిం కితాబుల్ జనాయిజ్ లో ఉల్లేఖించారు. బాబు బుకాయ్ అలల్ మయ్యతి, హదీసు సంఖ్య (923), హజ్రత్ ఉసామా బిన్ జైద్ రజియల్లాహు అన్హుమా కథనం ప్రకారం.

ఆదేశించడం మరియు చెడును నిరోధించడం అనివార్యంగా పాటించాలి.

ముస్లిములకు ప్రయోజనం చేకూర్చడంలో మరియు అవసరమైనప్పుడు మార్గదర్శకత మరియు సహాయం అందించడంలో ఉత్తమంగా ఉండాలని, వారి బలహీనుల పట్ల దయ చూపాలని, ముఖ్యంగా దయ అవసరమైన సందర్భాలలో, ఉదాహరణకు, కిక్కిరిసిన ప్రదేశాలలో మరియు ఇలాంటి ఇతర సందర్భాలలో, ఎందుకంటే సృష్టల పట్ల దయ చూపడం సృష్టికర్త యొక్క దయను ఆకర్షిస్తుంది,

«وَلِمَا يَرْحَمُ اللَّهُ مِنْ عِبَادِهِ الرِّحْمَاءِ».

«మరియు కరుణ కలిగి ఉన్న తన దాసులపై అల్లాహ్ కరుణిస్తాడు»¹.

అశ్లేలత, అసభ్యకరమైన పనులు, అవిధేయత మరియు సత్్యానికి మద్దతు ఇవ్వని వాదులాటలతో తప్పించుకోవాలి. అయితే సత్్యానికి మద్దతు ఇవ్వడానికి వాదులాట అవసరమైనప్పుడు, అది తన స్థలంలో తప్పనిసరి. సృష్టిపై దాడి చేయడం మరియు వారికి హాని కలిగించడం నుండి దూరంగా ఉండాలి; వీపు వెనుక చెడు

¹ దీన్ని బుఖారీ కితాబుల్ హాజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు మా లా యల్బసు అల్ ముహ్రామ్ మినస్సియాబ్ , హదీసు సంఖ్య (1543). మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హాజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు మా యుబాహు లిల్ముస్రామ్ బిహజ్జి అప్ ఉమ్రా వ మా లా యుబాహు వ బయాను తస్రీమ్ అల్ తయిబ్ అల్లాహ్, హదీసు సంఖ్య (1177), ఇబ్నె ఉమర్ రదియల్లాహు అన్తమా యొక్క హదీసు.

చెప్పటం, చాడీలు చెప్పటం, దూషించటం, దెబ్బ కొట్టటం, మరియు అపరిచిత స్త్రీలను చూడటం వంటి కార్యాల నుండి జాగ్రత్తపడాలి. ఎందుకంటే ఇది ఇస్లామ్ లో మరియు ఇస్లామ్ వెలుపల హరాముగా ఉంది, కాబట్టి ఇస్లామ్ సమయంలో దీని నిషేధం మరింత ఖచ్చితంగా ఉంటుంది.

మరియు చాలా మంది ప్రజలు చేసే అనుచితమైన మాటలను మానుకోవాలి, ఉదాహరణకు కొందరు జమరాత్తు రాళ్ళతో కొట్టేటప్పుడు: "మేము శైతాన్‌ను కొట్టాము!" అని అంటారు. మరియు కొందరు మశారాన్ని తిడతారు లేదా చెప్పుతో కొడతారు, ఇవి వినయాన్ని మరియు ఆరాధనను వ్యతిరేకిస్తాయి, మరియు జిమార్ను కొట్టడం యొక్క ఉద్దేశ్యానికి విరుద్ధంగా ఉంటాయి, అంటే అల్లాహ్ అజ్జ వ జల్ల యొక్క స్మరణను నిలబెట్టడం.

రెండవ లాభం: ఇస్లామ్ పరిస్థితిలో నిషిద్ధమైన విషయాల గురించి అవగాహన:

ఇస్లామ్ యొక్క నిషేధాలు: ఇవి హజ్ లేదా ఉమ్రా కోసం ఇస్లామ్ ధరించిన వ్యక్తి పై నిషేధించబడినవి, మరియు ఇవి మూడు విభాగాలుగా ఉంటాయి:

పురుషులు మరియు స్త్రీలకు నిషేధించబడిన క్యాటగిరీ, పురుషులకు మాత్రమే నిషేధించబడిన క్యాటగిరీ, మరియు స్త్రీలకు మాత్రమే నిషేధించబడిన క్యాటగిరీ.

పురుషులు మరియు స్త్రీల పై నిషిద్ధమైన వాటిలో కొన్ని ఈ విధంగా ఉన్నాయి:

1 - గుప్తాంగంలో సంభోగం: ఇది అత్యంత నిషేధితమైనది, మరియు ఇది మొదటి తహల్లుల్కు ముందు హజ్ లో జరిగితే మూడు విషయాలు అనుసరించబడతాయి:

మొదటిది: హజ్ లో లోపం కలిగినప్పటికీ, అది పూర్తయ్యే వరకు కొనసాగించాలి.

రెండవది: అది తప్పనిసరిగా వచ్చే సంవత్సరంలో తీర్చాలి, అది నఫిల్ అయినా సరే.

మూడవది: హజ్ ఖజా లో బద్న జంతువును వధించటం.

2- కోరికతో చూడటం మరియు మోహంతో ముడిపడే స్పర్శ (ముబాశరత్)

3 - రెండు చేతులకు గ్లాజులు ధరించడం.

4- తల వెంట్రుకలను గుండు చేయడం లేదా ఇతరత్రా తొలగించడం, అలాగే శరీరంలోని మిగతా భాగాల నుండి తొలగించడం ప్రసాది చెందినది: కానీ కళ్లకు ఇబ్బంది కలిగించే వెంట్రుకలు ఉంటే మరియు వాటిని తొలగించకుండా ఇబ్బంది తొలగించలేకపోతే, వాటిని తొలగించుకోవచ్చు మరియు దానిపై ఎలాంటి తప్పు లేదు, ముస్లిమ్ తన చేతితో తలను గోకుకోవచ్చు, అయితే అనుకోకుండా వెంట్రుకలు పడిపోతే దానిపై ఎలాంటి తప్పు లేదు.

5 - చేతుల గోళ్ళు లేదా కాళ్ళ గోళ్ళు కత్తిరించటం: గనక గోరు విరిగిపోతే మరియు దానివల్ల నొప్పి కలిగితే, నొప్పి కలిగించే

భాగాన్ని మాత్రమే కత్తిరించవచ్చు, మరియు దానివల్ల ఎటువంటి తప్పు లేదు.

6- ఇప్రోమ్ తర్వాత దుస్తుల పై లేదా శరీరం పై లేదా ఇతరత్రా సుగంధ ద్రవ్యాలను ఉపయోగించడం: ఇప్రోమ్ ముందు పూసుకున్న సుగంధం ఇప్రోమ్ తర్వాత ఉండటం వల్ల ఎటువంటి హాని లేదు; ఎందుకంటే ఇప్రోమ్ లో సుగంధాన్ని ప్రారంభించడం నిషిద్ధం, కానీ దాని కొనసాగింపు కాదు. మరియు ముప్రోమ్ జాప్రాన్ కలిగిన కాఫీ త్రాగకూడదు; ఎందుకంటే జాప్రాన్ సుగంధ ద్రవ్యాలలో ఒకటి, అయితే వండటం వలన దాని రుచి మరియు వాసన పోయి, కేవలం రంగు మాత్రమే మిగిలి ఉంటే ఎటువంటి హాని లేదు.

7- వేట జంతువు: ఇది హలాల్ అయిన అడవి క్రూర జంతువు, ఉదాహరణకు: జింకలు, కుందేళ్లు, పావురాలు, మిడతలు. అయితే సముద్రపు వేట హలాల్, కాబట్టి ఇప్రోమ్ కట్టుకున్నవారు సముద్రం నుండి చేపలను వేటాడవచ్చు, అలాగే గృహ జంతువులు, ఉదాహరణకు: కోడిపుంజు కూడా వేటాడవచ్చు.

మిడతలు దారి మీద విస్తరించి ఉన్నప్పుడు, మరియు వేరే దారి లేకపోతే, అవి చనిపోతే, దానికి అతనికి ఎటువంటి పాపం లేదు; ఎందుకంటే అతను వాటిని చంపడానికి ఉద్దేశించలేదు, మరియు వాటి నుండి తప్పించుకోవడం సాధ్యం కాదు.

చెట్లను నరికివేయడం ముహ్'రిమ్ వ్యక్తికి హరామ్ కాదు; ఎందుకంటే ఇప్రోమ్ కి దాని పై ఎటువంటి ప్రభావం లేదు. కానీ హరామ్ మైళ్ళలో ఉన్నవారికి, వారు ముహ్'రిమ్ అయినా,

కాకపోయినా నిషేధం. ఈ ప్రకారం, అరఫాత్‌లో చెట్లను నరికివేయడం అనుమతించబడింది, కానీ మినా మరియు ముజ్జలిఫాలో అనుమతించబడదు; ఎందుకంటే అరఫాత్ మైళ్ళ బయట ఉంది, మరియు మినా మరియు ముజ్జలిఫా మైళ్ళలో ఉన్నాయి.

మరియు ఒక వ్యక్తి అనుకోకుండా నడుస్తూ చెట్టును తాకితే దాని పై ఎటువంటి పరిహారం లేదు, మరియు చనిపోయిన చెట్లను నరికివేయడం నిషేధం కాదు.

మహిళలకు నిషేధం కాని, పురుషులకు నిషేధంగా ఉన్నవి రెండు విషయాలు ఉన్నాయి:

1- కుట్టబడిన దుస్తులు: అనగా దుస్తులు మరియు వాటి వంటి వాటిని సాధారణంగా ధరించే విధంగా ధరించడం, ఉదాహరణకు చొక్కా (ఫనీలా) మరియు ప్యాంటు మరియు వాటి వంటి వాటిని. పురుషుడు ఈ వస్తువులను సాధారణంగా ధరించడం అనుమతించబడదు. అయితే, అవి సాధారణంగా ధరించని విధంగా ధరించినప్పుడు ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు, ఉదాహరణకు: చొక్కాను దుప్పటి రూపంలో ధరించడం, లేదా అబాయాను పైభాగాన్ని కింద భాగంగా ధరించడం, ఇవన్నీ అనుమతించబడును. అలాగే, ముడుచుకున్న దుప్పటి లేదా ముడుచుకున్న ఇజార్ లేదా కలిపిన దుస్తులు ధరించడంలో ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు.

ఇహ్రాం లో బెట్టు, చేతి గడియారం, కళ్ళజోడు, మరియు దుపట్టాను క్లిప్ లేదా ఇలాంటి వాటితో కట్టుకోవడం అనుమతించబడింది; ఎందుకంటే ఈ విషయాల గురించి ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం నిషేధం ఉల్లేఖించబడలేదు, మరియు నిషేధితమైన వాటి భావంలో ఇవి లేవు. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ను ముస్త్రాం ఏ వస్త్రం ధరించాలి అని అడిగారు, అప్పుడు ఆయన ఇలా అన్నారు:

«لَا يَلْبَسُ الْقَمِيصَ، وَلَا الْعَمَامَةَ، وَلَا السَّرَاوِيلَاتِ، وَلَا الْبَرَائِيسَ، وَلَا الْخِفَافَ».

«అతను చొక్కా, అమామా (తలపాగా), లాగులు, కోటు మరియు మేజోట్లు ధరించవద్దు»¹. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ముస్త్రామ్ ఏ వస్త్రాలు ధరించవద్దో చెప్పడం ద్వారా, ముస్త్రామ్ ఏ వస్త్రాలు ధరించవచ్చో తెలియజేశారు. ఈ పేర్కొన్న వాటిని తప్ప మిగతా అన్ని వస్త్రాలు ముస్త్రామ్ ధరించవచ్చు. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ముస్త్రామ్ చెప్పులు లేనప్పుడు మేజోట్లు ధరించవచ్చని అనుమతించారు, ఎందుకంటే అతనికి తన పాదాలను రక్షించుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. అలాగే, కంటి గాజులు

¹ దీనిని బుఖారీ కితాబుజ్జుజాయిస్సయిద్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు లబ్సుల్ ఖుష్ఐని లిల్ ముస్త్రామ్ ఇజా లమ్ యజిద్ నాల్ హదీసు సంఖ్య (1841). మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు మా యుబాహు లిల్ ముస్త్రామి బిహజ్జి వ ఉమ్రుతిన్ వ మా లా యుబాహు వ బయాను తస్త్రాముత్తయిబి అలైహి హదీసు సంఖ్య (1178), ఇబ్నె అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్తూ నుండి హదీసు.

కూడా అనుమతించబడతాయి, ఎందుకంటే వాటిని ధరించేవారికి కళ్ళను రక్షించుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ప్రసిద్ధ మతపరమైన అభిప్రాయంలో, ముహ్మీమ్ పురుషుడు ఉంగరం ధరించవచ్చని పుకహ్ అనుమతించారు.

ముహ్మీమ్ లుంగీవస్త్రము లేక దాని ధరకు సొమ్ము లేనప్పుడు పాజామా లను ధరించవచ్చు, చెప్పులు లేక దాని ధరకు సొమ్ము లేనప్పుడు మేజోల్లు ధరించవచ్చు; అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ రజియల్లాహు అన్హుమా ఉల్లేఖనం ప్రకారం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లమ్ అరఫా మైదానం లో ప్రసంగిస్తూ ఇలా అన్నారు:

«فَمَنْ لَمْ يَجِدِ النَّعْلَيْنِ فَلْيَلْبَسْ الْخُفَّيْنِ، وَمَنْ لَمْ يَجِدْ إِزَارًا فَلْيَلْبَسِ السَّرَاوِيلَ»
 «చెప్పులు లేనివారు మేజోల్లు ధరించండి, లుంగీవస్త్రము లేనివారు పాజామా లను ధరించండి.»¹

2- అతుక్కుని ఉండే వాటితో తలను కప్పుకోవడం: ఉదాహరణకు, పాగ, గుత్రా, టోపీ, మరియు వాటి వంటి వాటితో. అయితే, అనుసంధానించని వాటితో, గుడారం, గొడుగు, మరియు కారులో పైకప్పు వంటి వాటితో నీడను పొందడంలో ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు; ఎందుకంటే నిషేధం తలను కప్పుకోవడంలో

¹ దీన్ని అహ్మద్ (6/402) ఉల్లేఖించారు మరియు ముస్లిం: కితాబుల్ హజ్, బాబు ఇస్తిహ్బి రమీ జమరతుల్ అక్బా యొమున్ సఫ్రా రాకిబన్, మరియు ప్రవక్త ﷺ యొక్క మాటల వివరణ: «లితాఖుజు మనాసికకుం», హదీసు సంఖ్య (1298), ఉమ్మె హుసైన్ రదియల్లాహు అన్హా యొక్క హదీసు.

ఉంది కానీ నీడను పొందడంలో కాదు, ఉమ్మె హుసైన్ అహ్మసీయా హదీసులో చెప్పినట్లు:

«حَجَجْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ حَجَّةَ الْوَدَاعِ، فَرَأَيْنَاهُ حِينَ رَمَى جَمْرَةَ الْعَقَبَةِ وَأَنْصَرَفَ وَهُوَ عَلَى رَاحِلَتِهِ، وَمَعَهُ بِلَالٌ وَأَسَامَةُ، أَحَدُهُمَا يَقُودُ بِهِ رَاحِلَتَهُ، وَالْآخَرُ رَافِعٌ ثَوْبَهُ عَلَى رَأْسِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ يُظِلُّهُ مِنَ الشَّمْسِ».

«మేము దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తో పాటు హజ్జతుల్ విదాలో హజ్జే చేశాము, అప్పుడు ఆయన జమరాత్ అల్ అక్బా వద్ద రమ్మే చేసి తన సవారిపై తిరిగి వెళ్ళారు, ఆయనతో పాటు బిలాల్ మరియు ఉసామా ఉన్నారు, వారిలో ఒకరు ఆయన సవారిని నడిపిస్తున్నారు, మరొకరు దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తలపై వస్త్రాన్ని ఎత్తి ఆయనను సూర్యకాంతి నుండి రక్షిస్తున్నారు». ఒక ఉల్లేఖనలో ఇలా ఉన్నది:

«يَسْتُرُهُ مِنَ الْحَرِّ، حَتَّى رَمَى جَمْرَةَ الْعَقَبَةِ»

«వారు రమ్మే జమరాత్ వద్ద రాళ్ళు వేయడం వరకు, వేడిని నుండి రక్షించబడతారు». దీనిని అహ్మద్ మరియు ముస్లిం ఉల్లేఖించారు¹. ఇది పండుగ రోజు తహల్లుల్ కు ముందు జరిగింది; ఎందుకంటే

¹ దీనిని అబూ దావూద్: కితాబుల్ మనాసిక్, బాబు ఫీ రమ్మీ అల్ జమార్, హదీసు నెంబరు (1969), ఇబ్నె ఉమర్ రదియల్లాహు అన్తూమా యొక్క హదీసు నుండి ఉల్లేఖించారు.

దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం పండుగ కాని రోజున జిమార్ ను నడుచుకుంటూ వెళ్ళి రమ్మి చేసేవారు, ఎక్కి కాదు¹.

ఇఫ్రామ్ ధరించిన వ్యక్తి తలపై వస్తువులు మోసుకోవచ్చు, కానీ తల కప్పడం ఉద్దేశం కాకపోతే. అలాగే, అతను నీటిలో మునగవచ్చు, తల నీటితో కప్పబడినా కూడా అనుమతించబడుతుంది.

మహిళలకు నిషేధించబడినది మరియు పురుషులకు నిషేధించబడనిది: అది నికాబ్, అంటే ఆమె ముఖాన్ని ఏదైనా వస్త్రంతో కప్పి, కళ్ళకు మాత్రమే చూపు ఉండేలా చేయడం. కొందరు పండితులు అంటారు: ఆమె ముఖాన్ని నికాబ్ లేదా ఇతర వస్త్రంతో కప్పడం అనుమతించబడదు, కానీ పురుషులు ఆమె సమీపంలో ఉన్నప్పుడు తప్పనిసరిగా ముఖాన్ని కప్పుకోవాలి, మరియు కప్పడం వల్ల ముఖానికి తాకినా లేదా తాకకపోయినా ఎటువంటి ఫిద్యా (పరిహారం) లేదు.

పూర్వ నిషేధాలను చేసిన వ్యక్తికి మూడు స్థితులు ఉన్నాయి:

మొదటి పరిస్థితి: అవసరం లేకుండా, కారణం లేకుండా నిషేధిత పనిని చేయడం, ఇది పాపం మరియు దానికి పరిహారం అవసరం.

¹ దీనిని బుఖారీ: అబ్వాబుల్ ముహ్సీర్, బాబు ఇత్తిఆమి ఫిల్ ఫిద్యా నిస్సు సాల్, హదీసు సంఖ్య (1816), మరియు ముస్లిం: కితాబుల్ హజ్, బాబు జనాజి హల్కి రాస్ లిల్ముహ్రమ్ ఇజా కాన బిహి అజా, వవుజుబి ఫిద్యా లిహల్కీహి, వబయాను ఖద్రిహ్, హదీసు సంఖ్య (1201), కాబ్ బిన్ ఉజ్జా రజియల్లాహు అన్హు యొక్క హదీసు నుండి ఉల్లేఖించారు.

రెండవ స్థితి: అవసరమైతే నిషేధితమైన పనిని చేయడం, ఉదాహరణకు: చలికి భయపడి దాని నుండి రక్షణ పొందడానికి ఖమీజు ధరించాల్సిన అవసరం ఉన్నప్పుడు, అలా చేయడం అనుమతించబడుతుంది మరియు దానికి ఫిద్యా ఉంటుంది. ఇది కాబ్ బిన్ ఉజ్రా రదియల్లాహు అన్హు కు జరిగింది, అతను దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ వద్దకు తీసుకువెళ్ళబడ్డప్పుడు, అతని తల నుండి అతని ముఖంపై పడి పోతున్న ఉకుళ్ళు కారణంగా, దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ అతనికి తల ముండించుకోవడానికి మరియు ఫిద్యా చెల్లించడానికి అనుమతి ఇచ్చారు.¹

మూడవ పరిస్థితి: నిషేధ కార్యాన్ని అతను అజ్ఞానం, మరుపు, నిద్రలో లేదా బలవంతంగా చేసినప్పుడు అతనిపై ఎటువంటి పాపం లేదు మరియు ఎటువంటి పరిహారం లేదు; అల్లాహ్ తఆలా వాక్కు ప్రకారం:

(وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَلَكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ...)
 ఇంకో చోట అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు: (وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَلَكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ...)

మీరు ఈ విషయంలో (ఇంత వరకు) చేసిన పొరపాటు గురించి మీ కెలాంటి పాపం లేదు, కాని ఇక ముందు మీరు

¹ దీనిని ముస్లిం కితాబుల్ ఈమాన్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు బయాని ఖౌలుహు తఆలా, హదీసు సంఖ్య (126), ఇబ్ను అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్హుమా యొక్క హదీసు.

ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా చేస్తే (పాపం) అవుతుంది. [అల్ అహ్'జాబ్: 5]
మరియు మహోన్నతుడైన అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు:

{...رَبَّيَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنَّا نَسِيْنَا أَوْ أَخْطَاْنَا...}

{...ఓ మా దైవమా! ఒకవేళ మేము మరిచి లేదా పొరబడి
తప్పుకు పాల్పడినట్లైతే మాపై పట్టుబిగించకూ...} [అల్ బఖర:
286] మహోన్నతుడైన అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తున్నాడు:

«قَدْ فَعَلْتَ»

«నేను చేశాను»¹

ప్రామాణిక హదీసులో దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం
ఇలా సెలవిచ్చారు:

«إِنَّ اللَّهَ قَدْ تَجَاوَزَ عَنْ أَمَّتِي الْخَطَا، وَالنِّسْيَانَ، وَمَا اسْتُكْرِهُوا عَلَيْهِ».

«నిశ్చయంగా అల్లాహ్ నా ఉమ్మత్ (జాతి) యొక్క పొరపాటును,
మరపును మరియు బలవత్కార్యాలు క్షమించాడు.»²

ఇవి ఇస్లామ్ నిషేధాల మరియు ఇతర నిబంధనలలో
సాధారణమైన పాఠాలు. ఈ పాఠాలు ఏమి బోధిస్తున్నాయంటే:
తెలియక చేసినవాడికి, మరచిపోయినవాడికి, బలవంతంగా
చేయించబడ్డవాడికి అల్లాహ్ శిక్ష విధించడు. ఇది సర్వసాధారణమైన

¹ దీనిని ఇబ్నె మాజు: కితాబుత్తలాఖ్, బాబు తలాఖిల్ ముక్తహ్ వ నాసీ, హదీసు
నెంబరు (2043), అబూ జర్ అల్ ఘఫారీ రదియల్లాహు అన్తు యొక్క
హదీసులో ఉల్లేఖించారు.

² దీనిని ముస్లిం ఉల్లేఖించారు: కితాబుల్ హజ్, బాబ్ సిహతు హజ్ అల్ సబీ,
హదీసు నెంబరు 1336, ఇబ్నె అబ్బాస్ ఉల్లేఖనం.

సూత్రం. ఇహ్రామ్ నిషేధితాలలో ఒకటైన వేట గురించి అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَأَنْتُمْ حُرَّمٌ وَمَنْ قَتَلَ مِنْكُمْ مُمْسِكًا فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ...﴾

{ఓ విశ్వాసులారా! మీరు ఇహ్రామ్ స్థితిలో ఉన్నప్పుడు వేటాడకండి. మీలో ఎవరైనా బుద్ధిపూర్వకంగా వేట చేస్తే, అతడు చంపిన జంతువుతో సరితూగే ఒక పశువును పరిహారంగా సమర్పించుకోవాలి...} [అల్ మాయిదా: 95] హంతకుడు ఉద్దేశపూర్వకంగా హత్య చేసినప్పుడు మాత్రమే శిక్ష విధించబడుతుంది. ఉద్దేశపూర్వకత శిక్షకు మరియు పరిహారానికి తగిన లక్షణం, కాబట్టి దానిని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి మరియు దానిపై తీర్పు ఆధారపడాలి. అయితే, ఉద్దేశపూర్వకత లేకుండా హత్య జరిగితే, అతనిపై ఎటువంటి శిక్ష లేదా పాపం ఉండదు.

కానీ సాకు ముగిసిన పిమ్మట అజ్ఞాని తెలుసుకుంటే, మరచినవాడు గుర్తు చేసుకుంటే, నిద్రించినవాడు మేల్కొంటే, బలవంతం తొలగితే, నిషేధితాన్ని వెంటనే ఆపివేయడం వాజిబు. సాకు తొలగిన తర్వాత కూడా దానిని కొనసాగిస్తే అతను పాపి మరియు అతనిపై ఫిద్యా ఉంది. ఉదాహరణకు: ఒక వ్యక్తి నిద్రిస్తున్నప్పుడు అతని తల కప్పుకుంటే, అతను నిద్రిస్తున్నంతవరకు అతనిపై ఎటువంటి పాపం లేదు. కానీ మేల్కొన్న వెంటనే అతను తల కప్పడం ఆపివేయాలి. కప్పడం కొనసాగిస్తే మరియు తల కప్పడం తప్పని తెలుసుకున్నప్పటికీ, అతనిపై ఫిద్యా ఉంది.

మేము పేర్కొన్న నిషేధాలలో ప్రాయశ్చిత్త పరిమాణం ఈ విధంగా ఉంది:

1- వెంట్రుకలు మరియు గోళ్ళను తొలగించడం, సుగంధ ద్రవ్యాలు పూయడం, శృంగార కోరికతో ముట్టుకోవడం, పదేపదే చూడడం వల్ల వీర్యస్థలనం, మొదటి తహల్లుల్ తరువాత సంభోగం, ఉమ్రాలో సంభోగం, చేతి గ్లాజులు ధరించడం, పురుషుడు కుట్టిన బట్టలు ధరించడం, అతని తల కప్పడం, మరియు స్త్రీ ముఖాన్ని కప్పడం వంటి వాటిలో ఫిద్యా ఉంది. వీటిలో ప్రతి ఒక్కటికీ; ఒక గొర్రెను జిబాహ్ చేయడం, లేదా ఆరుగురు పేదలకు భోజనం పెట్టడం, లేదా మూడు రోజులు ఉపవాసం ఉండడం, ఈ మూడు విషయాలలో ఏదైనా తన ఇష్టానుసారం ఎంచుకోవచ్చు; తల ముండనం గురించి అల్లాహ్ తఆలా చెప్పిన ప్రకారం:

{فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ بِإِذَىٰ مِنْ رَأْسِهِ...}

{మీలో ఎవరైనా వ్యాధిగ్రస్తులై ఉంటే, లేక తలలో ఏదైనా బాధ కలిగితే...} [అల్ బఖర: 196] మిగిలిన వాటిని కూడా దీనికి అనుగుణంగా నిర్ణయించబడింది. ఒకవేళ అతను గొర్రెను జిబాహ్ చేయటాన్ని ఎంచుకుంటే, అతను పొట్టలు లేదా మేకలోంచి ఒక మగ లేదా ఆడ జంతువును జిబాహ్ చేయాలి, లేదా దానికి సమానమైన బదులుగా ఒక ఏడవ వంతు ఒంట లేదా ఒక ఏడవ వంతు ఆవును జిబాహ్ చేయాలి. మరియు మొత్తం మాంసాన్ని పేదవారికి పంచాలి, అతను దానిలోంచి ఏమీ తినకూడదు. ఒకవేళ పేదవారికి భోజనం పెట్టటాన్ని ఎంచుకుంటే, ప్రతి పేదవానికి అర సా తినే పదార్థం, పండ్లు లేదా గోధుమలు లేదా ఇతర వాటిని ఇవ్వాలి.

ఒకవేళ ఉపవాసం ఎంచుకుంటే, అతను మూడు రోజులు ఉపవాసం ఉండాలి; అతను ఇష్టపడితే వరుసగా లేదా విరామంగా ఉండవచ్చు.

2- వేట జరిమానా లో, వేట జంతువు లాంటిదే ఉంటే మూడు విషయాలలో ఎంపిక చేయవలసి ఉంటుంది; లేదా ఆ జంతువు లాంటిదే వధించి దాని మాంసాన్ని మక్కా లోని పేదలకు పంచటం, లేదా ఆ జంతువు విలువ ఎంత ఉంటుందో చూసి దానికి సమానమైన విలువ గల ఆహారాన్ని తీసుకుని, ప్రతి పేదవాడికి అర్థ సా తినిపించటం, లేదా ప్రతి పేదవాడి ఆహారం కోసం ఒక రోజు ఉపవాసం ఉండటం.

వేట జంతువుకు సమానమైనది లేకపోతే, రెండు విషయాలలో ఎంపికచేయవలసి ఉంటుంది; వేట జంతువు విలువ ఎంత ఉంటుందో చూడవలసి ఉంటుంది, మరియు దానికి సమానమైన ఆహారాన్ని తీసుకుని దానిని పేదలలో పంచవలసి ఉంటుంది; ప్రతి పేదవారికి సగం సా' ఆహారం ఇవ్వవలసి ఉంటుంది, లేదా ప్రతి పేదవారికి ఆహారం తినిపించకుండా ఒక రోజు ఉపవాసం ఉండవలసి ఉంటుంది.

నమూనా, దానికి పశువులలో మితులున్నవి: పావురం మరియు దానికి మితమైనది గొర్రె, కాబట్టి పావురాన్ని చంపినవారికి మేము చెబుతాము: మీరు స్వేచ్ఛగా ఉన్నారు; మీరు కోరుకుంటే గొర్రెను వధించండి, లేదా మీరు కోరుకుంటే గొర్రె యొక్క విలువ ఎంత ఉందో చూసి ఆ విలువకు సమానమైన ఆహారాన్ని హరమ్ పేదలకు ఇవ్వండి; ప్రతి ఒక్కరికి సగం సా, లేదా మీరు కోరుకుంటే ప్రతి పేదవారికి బదులుగా ఒక రోజు ఉపవాసం చేయండి.

శిక్షకు సమానమైన వేట జంతువు లేని వేట జంతువు ఉదాహరణ: మిడతలు. మిడతలను ఉద్దేశపూర్వకంగా చంపినవారికి, మీరు ఇష్టపడితే మిడతల విలువ ఎంత ఉంటుందో చూసి, ఆ విలువకు సమానంగా హరమ్ పేదవారికి ఆహారం ఇవ్వండి; ప్రతి పేదవారికి సగం సా. లేదా మీరు ఇష్టపడితే ప్రతి పేదవారికి ఆహారం ఇవ్వకుండా ఒక రోజు ఉపవాసం ఉండండి.

3- తొలి తహల్లుల్ కంటే ముందు హజ్ లో సంభోగం చేయటం బదనాను (బదులుగా) ఇవ్వాలి ఉంటుంది.

మూడవ లాభం: చిన్నపిల్లల ఇహ్రామ్ విషయంలో:

పిల్లవాడు బాల్యాన్ని దాటకపోతే అతనికి హజ్ చేయడం తప్పనిసరి కాదు, కానీ అతను హజ్ చేస్తే అతనికి హజ్ యొక్క పుణ్యం లభిస్తుంది మరియు అతను బాల్యాన్ని దాటిన తర్వాత మళ్ళీ చేయాలి. అతని తండ్రి, తల్లి లేదా ఇతరులు అతనికి ఇహ్రాం ధరింపజేయాలి, మరియు నుసుక్ యొక్క పుణ్యం పిల్లవాడికి లభిస్తుంది, మరియు అతని సంరక్షకుడికి కూడా దానిపై పుణ్యం ఉంటుంది. (సహీహ్) లో ఇబ్నె అబ్బాస్ రజియల్లాహు అన్తూమా యొక్క హదీసులో ఉంది: ఒక స్త్రీ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వద్దకు ఒక చిన్న పిల్లవాడిని తీసుకువచ్చి, 'యా రసూలుల్లాహ్, ఈ పిల్లవాడికి హజ్ ఉందా?' అని అడిగింది. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం అన్నారు:

«نَعَمْ، أَلَيْكَ أَجْرٌ».

«అవును, మరియు మీకు ప్రతిఫలం లభిస్తుంది»¹.

బాలుడు వివేకం కలిగి ఉంటే, అంటే అతనికి చెప్పినది అర్థమయ్యే స్థితిలో ఉంటే, అతను స్వయంగా ఇఫ్రామ్ సంకల్పించాలి. అతని సంరక్షకుడు అతనికి 'ఇఫ్రామ్ సంకల్పించు' అని చెప్పాలి మరియు అతను హజ్ కార్యాలలో చేయగలిగిన వాటిని చేయమని ఆదేశించాలి, ఉదాహరణకు: అరఫాత్ లో నిలబడటం, మినా మరియు ముజ్జలిఫాలో రాత్రి గడపటం. అతను చేయలేని కార్యాలు, ఉదాహరణకు జిమార్ రాయి తో కొట్టడం వంటి వాటిని అతని సంరక్షకుడు లేదా అతని అనుమతితో మరొకరు చేయవచ్చు, అయితే తవాఫ్ మరియు సయీ చేయలేనప్పుడు అతన్ని మోసే తీసుకెళ్లాలి, మరియు అతనికి 'తవాఫ్ సంకల్పించు, సయీ సంకల్పించు' అని చెప్పాలి. ఈ సందర్భంలో అతన్ని మోసే వ్యక్తి తన కోసం మరియు బాలుడి కోసం తవాఫ్ మరియు సయీ సంకల్పించవచ్చు, అందువల్ల అందరికీ తవాఫ్ మరియు సయీ జరుగుతుంది; ఎందుకంటే ప్రతి ఒక్కరి నుండి సంకల్పం జరిగింది. ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా అన్నారు:

¹ దీనిని బుఖారీ ఉల్లేఖించారు: కితాబు 'బద్'ఉల్' వహీ', బాబు కైఫ్ కాన బద్ ఉల్ వహీ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం పై వహీ ఎలా ప్రారంభమైంది, నెంబరు (1), ముస్లిం: కితాబు 'అల్-ఇమారహ్', బాబు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క మాటలు: «నిస్సందేహంగా ఆచరణలు సంకల్పపై ఆధారపడి ఉంటాయి» మరియు దానిలో యుద్ధం మరియు ఇతర ఆచరణలు కూడా చేర్చబడతాయి, నెంబరు (1907), ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ రజియల్లాహు అన్హు యొక్క హదీసు.

«إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِإِكْلِ أَمْرٍ مَا نَوَى».

«నిశ్చయంగా కార్యాలు ,కర్మలు వాటి సంకల్పాలపై ఆధారపడి ఉంటాయి 'ప్రతి వ్యక్తికి అతని సంకల్పానుసారంగా ప్రతిఫలము లభిస్తుంది.'¹.

మరియు బాలుడు వివేకం లేనివాడైతే, అతని సంరక్షకుడు అతనికి ఇఫ్రామ్ దీక్షను బూనించాలి, అతని తరపున రాళ్ళు కొట్టాలి, మరియు అతనిని హజ్, అరఫా, ముజ్దలిఫా మరియు మినాలోని పుణ్యక్షేత్రాలకు తీసుకెళ్లాలి, అతనితో తవాఫ్ మరియు సయీ చేయాలి. ఈ సందర్భంలో తవాఫ్ మరియు సయీని తన కోసం చేయాలని ఉద్దేశించకూడదు, ఎందుకంటే బాలుడి నుండి ఉద్దేశం లేదా పని జరగలేదు, ఉద్దేశం అతన్ని తీసుకెళ్లిన వ్యక్తి నుండి మాత్రమే ఉంది. కాబట్టి ఒక పని రెండు వ్యక్తుల కోసం రెండు ఉద్దేశాలతో చెల్లదు, కానీ బాలుడు వివేకం కలిగినవాడైతే, అతనికి ఉద్దేశం ఉంది, మరియు పనులు ఉద్దేశాలపై ఆధారపడి ఉంటాయి, ఇది నాకు స్పష్టమైంది. అందువల్ల, సంరక్షకుడు మొదట తన కోసం తవాఫ్ మరియు సయీ చేయాలి, తరువాత బాలుడితో తవాఫ్

¹ దీన్ని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు వుజుబుల్ హజ్జి వ ఫజ్లహు హదీసు సంఖ్య (1513), మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు హజ్ అనిల్ ఆజిజ్ లిజమానతి వ హరమి వ నహ్విహిమా అవ్ లిల్లాత్ హదీసు సంఖ్య (1334), ఇబ్నె అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్హుమా యొక్క హదీసు.

మరియు సయీ చేయాలి లేదా అతన్ని విశ్వసనీయుడికి అప్పగించి అతనితో తవాఫ్ మరియు సయీ చేయించాలి.

చిన్నవారి ఇఫ్రామ్ ఆదేశాలు పెద్దవారి ఇఫ్రామ్ ఆదేశాల మాదిరిగానే ఉంటాయి; ఎందుకంటే ప్రవక్త ﷺ చిన్నవారికి కూడా హజ్ ఉందని నిర్ధారించారు, కాబట్టి హజ్ నిర్ధారించబడితే దాని ఆదేశాలు మరియు అవసరాలు కూడా నిర్ధారించబడతాయి. ఈ ప్రకారం, చిన్నవాడు పురుషుడు అయితే అతనికి పెద్దవాడు దూరంగా ఉండే వాటినుండి దూరంగా ఉంచాలి, మరియు ఆడవారు అయితే ఆమెను పెద్ద స్త్రీ దూరంగా ఉండే వాటినుండి దూరంగా ఉంచాలి. కానీ చిన్నవారి ఉద్దేశపూర్వక చర్య పెద్దవారి పొరపాటు మాదిరిగా ఉంటుంది, కాబట్టి అతను స్వయంగా ఇఫ్రామ్ నిషేధితాలలో ఏదైనా చేసినా అతనికి లేదా అతని సంరక్షకుడికి ప్రాయశ్చిత్తం లేదు.

నాలుగవ లాభం: హజ్లో ప్రతినిధిగా పంపడం గురించి:

ఒకవేళ ఒక వ్యక్తికి హజ్ విధిగా మారినప్పుడు, అతను స్వయంగా హజ్ చేయగలిగితే అతనికి హజ్ చేయడం తప్పనిసరి. ఒకవేళ అతను స్వయంగా హజ్ చేయలేని స్థితిలో ఉంటే; అనారోగ్యంతో ఉన్నవాడు ఆరోగ్యం పొందుతానని ఆశిస్తున్నట్లయితే, అతను హజ్ ను చేయగలిగే వరకు ఆలస్యం చేయవచ్చు. ఒకవేళ అతను ఆ సమయానికి మరణిస్తే, అతని ఆస్తి నుండి అతని తరపున హజ్ చేయబడుతుంది, మరియు అతనికి పాపం ఉండదు.

హజ్ చేయవలసిన బాధ్యత ఉన్నవారు, ముసలితనం లేదా నయం కాని అనారోగ్యం లేదా సవారీ చేయలేని స్థితిలో ఉన్నప్పుడు, వారు తమ తరపున హజ్ చేయడానికి మరొకరిని నియమించవచ్చు; ఎందుకంటే ఇబ్నె అబ్బాస్ రజియల్లాహు అన్ఘుమా కథనం ప్రకారం (సహీహైన్) లో ఉంది:

أَنَّ أَمْرًا مِّنْ خَلْعٍ قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ فَرِيضَةَ اللَّهِ عَلَى عِبَادِهِ فِي الْحَجِّ أَرْكَتُ أَبِي شَيْخًا كَبِيرًا، لَا يَنْبُتُ عَلَى الرَّاحِلَةِ، أَفَأَحُجُّ عَنْهُ؟ قَالَ: «نَعَمْ».

ఖద్దీఅమ్ తెగకు చెందిన ఒక స్త్రీ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం దగ్గరికి వచ్చి, “దైవప్రవక్తా! అల్లాహ్ తన దాసులపై విధిగా చేసిన హజ్ మా నాన్నగారికి అనివార్యమయినప్పటికీ ఆయన ముసలివారయి పోయారు. వాహనం మీద సరిగా కూర్చోలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారాయన. మరి ఆయన తరపున నేను హజ్ చేయవచ్చునా?” అని అడిగింది. అందుకాయన “చేయవచ్చు” అని సమాధాన మిచ్చారు.¹ అది హజ్జతుల్ విదా లో జరిగింది.

పురుషుడు స్త్రీకి ప్రతినిధిగా ఉండవచ్చు, అలాగే స్త్రీ పురుషునికి ప్రతినిధిగా ఉండవచ్చు.

ఒక వ్యక్తి ప్రతినిధిగా ఉన్నప్పుడు అతనికి హజ్జ్ చేయవలసిన బాధ్యత ఉన్నప్పటికీ, తన స్వయంగా హజ్జ్ చేయకపోతే, అతను

¹ దీనిని అబూదావూద్: కితాబ్ అల్ మనాసిక్, బాబు రజులీ యహుజ్జు అన్ ఘైరిహి, నెంబరు (1811), ఇబ్నె మాజహ్: కితాబ్ అల్ మనాసిక్, బాబుల్ హజ్జి అని ల్ మయ్యత్, నెంబరు (2903), ఇబ్నె అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్ఘుమా వాదీసు నుండి ఉల్లేఖించారు.

ఇతరుల కొరకు హజ్జ్ చేయకూడదు. మొదట తన కొరకు హజ్జ్ చేయాలి; ఇబ్బు అబ్బాస్ రజియల్లాహు అన్హుమా హదీసు ప్రకారం:

أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ سَمِعَ رَجُلًا يَقُولُ: لَبَّيْكَ عَنْ شُبْرُمَةَ قَالَ: «مَنْ شُبْرُمَةُ؟» قَالَ: أَخِي، أَوْ قَرِيبِي لِي، قَالَ: «حَبَبْتُ عَنْ نَفْسِكَ؟» قَالَ: لَا، قَالَ: «حُجَّ عَنْ نَفْسِكَ، ثُمَّ حُجَّ عَنْ شُبْرُمَةَ».

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఒక వ్యక్తి “లబ్బైక అన్ షుబ్రుమా” అని చెప్పడాన్ని విన్నారు. దానికి ఆయన “షుబ్రుమా ఎవరు?” అని అడిగారు. అతను “నా నోదరుడు లేదా నా బంధువు” అని చెప్పాడు. దానికి ప్రవక్త “నువ్వు నీ కోసం హజ్ చేశావా?” అని అడిగారు. అతను “లేదు” అని చెప్పాడు. దానికి ప్రవక్త “ముందుగా నీ కోసం హజ్ చేయి, తరువాత షుబ్రుమా కోసం హజ్ చేయి” అని అన్నారు. దీనిని అబూదావుద్, ఇబ్నె మాజ ఉల్లేఖించారు¹.

మరియు ఉత్తమం ఏంటంటే వకీల్ తన ముఅక్కిల్ పేరును స్పష్టంగా చెప్పడం, అప్పుడు అతను ఇలా అంటాడు: ఫలానా తరపున లబ్బైక్, మరియు అది స్త్రీ అయితే, అతను ఇలా అంటాడు: ఫలానా తల్లి తరపున లబ్బైక్, లేదా ఫలానా కుమార్తె తరపున లబ్బైక్.

తన హృదయంలో ఉద్దేశం పెట్టి, పేరు గుర్తు పెట్టుకోకపోయినా, ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు. ఒకవేళ మంత్రిని నియమించిన వ్యక్తి పేరు మరిచిపోతే, అతని హృదయంలో అతడిని ఉద్దేశించి సంకల్పం

¹ దీనిని ముస్లిం ఉల్లేఖించారు: కితాబుల్ హజ్, బాబు హజ్జతు న్నబి ﷺ, హదీసు నెంబరు 1218, జాబిర్ రజియల్లాహు అన్హు ఉల్లేఖనం.

పెట్టాలి, అతని పేరు గుర్తు పెట్టుకోకపోయినా. సర్వశక్తిమంతుడైన అల్లాహ్కు అతడని తెలుసు, ఆయనపై ఏదీ గోప్యంగా ఉండదు.

వకీలు అల్లాహ్ తఆలాకు భయపడుతూ, నుసుకును పూర్తి చేయడంపై ఆసక్తి చూపాలి; ఎందుకంటే అతను దానికి బాధ్యుడు, కాబట్టి అతను చేయవలసిన వాటిని చేయడంలో మరియు నిషిద్ధమైన వాటిని విడిచిపెట్టడంలో ఆసక్తి చూపాలి, మరియు నుసుకుకు సంబంధించిన అన్ని పూర్తి అంశాలను మరియు సున్నతులను సాధ్యమైనంత వరకు పూర్తి చేయాలి.

ఐదవ ప్రయోజనం: ఇహ్రామ్ వస్త్రాలను మార్చడంలో:

హజ్ లేదా ఉమ్రా కొరకు ఇహ్రాం ధరించిన ముహ్రిమ్ వ్యక్తి, పురుషుడు లేదా స్త్రీ అయినా, మొదట ధరించిన ఇహ్రాం దుస్తులను మార్చి, ముహ్రిమ్ కు అనుమతించబడిన ఇతర దుస్తులను ధరించవచ్చు. అలాగే, ఇహ్రాం ధరించిన తర్వాత, మొదట నడుము నంగగా ఉన్నా కూడా, ముహ్రిమ్ వ్యక్తి చెప్పులు ధరించవచ్చు.

ఆరవ లాభం: తవాఫ్ యొక్క రెండు రకాత్ ల ప్రదేశం:

తవాఫ్ పూర్తిచేసిన తరువాత సున్నత్ ప్రకారం మఖామె ఇబ్రాహీమ్ వెనుక తవాఫ్ యొక్క రెండు రకాత్లు నమాజు చేయాలి. మఖామె ఇబ్రాహీమ్ సమీపంలో ప్రదేశం విస్తృతంగా ఉంటే అక్కడే చేయాలి, లేకపోతే దూరంగా అయినా చేయవచ్చు. మఖామె ఇబ్రాహీమ్ మరియు కాబా మధ్యలో ఉంచి నమాజు చేయాలి. ఈ విధంగా మఖామె ఇబ్రాహీమ్ వెనుక నమాజు చేసినట్లు అవుతుంది. మరియు ఇది ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్

యొక్క హజ్ విధానాన్ని అనుసరించడం అవుతుంది, జాబిర్ రజియల్లాహు అన్హు ఉల్లేఖించిన ప్రవక్త హజ్ యొక్క వివరణలో.

"أَنَّ صَلَاتِي اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَعَلَ الْمَقَامَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْبَيْتِ".

ఆయన సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మఖామును తన మరియు బైతుల్లాహ్ మధ్య ఉంచారు"¹.

ఏడవ లాభం: సయీ మరియు తవాఫ్ మధ్య మువాలాత్ (తదితర క్రమబద్ధత) గురించి:

సయీ తవాఫ్ తరువాత వెంటనే చేయడం ఉత్తమం. ఒక వేళ దానిని ఎక్కువ ఆలస్యం చేసినా ఎలాంటి సమస్య లేదు, ఉదాహరణకు: ఉదయం తవాఫ్ చేసి సాయంత్రం సయీ చేయడం లేదా రాత్రి తవాఫ్ చేసి తరువాత రోజు సయీ చేయడం. సయీ సమయంలో అలసట చెందినవారు కూర్చుని విశ్రాంతి తీసుకోవచ్చు, తరువాత నడుస్తూ లేదా రథం వంటి వాటిపై సయీ పూర్తి చేయవచ్చు.

¹ దీనిని అబూ దావూద్ ఉల్లేఖించారు: కితాబుల్ మనాసిక్, బాబు మన్ లమ్ యుద్రిక్ అరఫహ్, హదీసు నెబరు (1949), మరియు తిర్మిజీ: అబ్వాబుల్ హజ్, బాబు మా జాల ఫీ మన్ అద్రక అల్ ఇమామ్ బిజమ్ ల్ ఫఖద్ అద్రక అల్ హజ్, హదీసు నెబరు (889), మరియు నసాయీ: కితాబ్ మనాసిక్ అల్ హజ్, బాబు ఫర్ది అల్ వుకూఫి బి అరఫహ్, హదీసు నెబరు (3016), మరియు ఇబ్నీ మాజహ్: కితాబ్ అల్ మనాసిక్, బాబు మన్ అతా అరఫహ్ కబ్ల్ అల్ ఫజర్ లైలత జమ్ ల్, హదీసు నెబరు (3015), అబ్దుర్రహ్మాన్ ఇబ్నీ యమర్ రదియల్లాహు అన్హు యొక్క హదీసు.

నమాజు కొరకు ఇఖామత్ ఇవ్వబడినప్పుడు అతడు సయీ చేస్తూ ఉంటే, అతడు నమాజులో ప్రవేశించాలి. నమాజు ముగించి సలాం తిరిగిన తరువాత ఇఖామత్ చేయబడక ముందు ఎక్కడ సయీ ముగించాడో అక్కడి నుండి సయీ కొనసాగించాలి.

అలాగే ఒకవేళ తవాఫ్ చేస్తున్నప్పుడు నమాజ్ కొరకు ఇఖామత్ ఇవ్వబడితే లేదా జనాజా హాజరైతే, అతను నమాజ్ చేయాలి. నమాజ్ పూర్తయిన తర్వాత, అతను తన తవాఫ్ ను నమాజ్ కు ముందు ముగిసిన చోటు నుండి కొనసాగించాలి. మొదటి ప్రధక్షిణ మళ్ళీ చేయవలసిన అవసరం లేదు, ఎందుకంటే నమాజ్ కోసం తవాఫ్ ను ఆపడం అనుమతించబడినప్పుడు, మొదటి ప్రధక్షిణ చెల్లదని ఎటువంటి ఆధారం లేదు.

ఎనిమిదవ ప్రయోజనం: తవాఫ్ లేదా సయీ సంఖ్యలో సందేహం:

తవాఫ్ చేసే వ్యక్తికి తవాఫ్ యొక్క సంఖ్యలో సందేహం కలిగితే, అతనికి ఎక్కువగా సందేహాలు కలిగే అలవాటు ఉంటే, ఉదాహరణకు: దుష్ప్రరణ ఉన్నవారికి, అతను ఈ సందేహాన్ని పట్టించుకోకూడదు. ఒకవేళ అతనికి ఎక్కువగా సందేహాలు లేకపోతే, మరియు తవాఫ్ పూర్తయిన తర్వాత సందేహం కలిగితే, అతను ఈ సందేహాన్ని కూడా పట్టించుకోకూడదు, కానీ తవాఫ్ లో ఏదైనా తగ్గిందని ఖచ్చితంగా తెలిసినప్పుడు మాత్రమే, తగ్గిన భాగాన్ని పూర్తి చేయాలి. ఒకవేళ తవాఫ్ మధ్యలో సందేహం కలిగితే, ఉదాహరణకు: అతను ప్రస్తుతం ఉన్న ప్రధక్షిణ మూడవదా లేదా నాలుగవదా అని సందేహం కలిగితే, అతనికి ఏదైనా ఒక

విషయం ఖచ్చితంగా అనిపిస్తే, అతను దానిని అనుసరించాలి. ఒకవేళ అతనికి ఏదీ ఖచ్చితంగా అనిపించకపోతే, అతను ఖచ్చితమైనదిగా భావించిన దానిపై అమలుచేయాలి, ఇది తక్కువ సంఖ్యయే అవుతుంది.

పేర్కొనబడిన ఉదాహరణలో, అతనికి మూడు రకాతులు సముచితంగా అనిపిస్తే, మూడు రకాతులుగా పరిగణించి నాలుగవ రకాతును చదివి ముగించాలి. నాలుగు రకాతులు సముచితంగా అనిపిస్తే, నాలుగు రకాతులుగా పరిగణించి మూడు రకాతులను చదివి ముగించాలి. ఒకవేళ అతనికి ఏదీ సముచితంగా అనిపించకపోతే, మూడు రకాతులుగా పరిగణించాలి, ఎందుకంటే అది ఖచ్చితమైనది, మరియు నాలుగవ రకాతును చదివి ముగించాలి.

సయీ యొక్క సంఖ్యలో సందేహం, తవాఫ్ యొక్క సంఖ్యలో సందేహం వంటి అన్ని విషయాలలో ఒకే విధంగా ఉంటుంది.

తొమ్మిదవ ప్రయోజనం: అరఫాతు మైదానంలో బసచేయటం:

ముందుగా చెప్పినట్లుగా, హజ్ యాత్రికుడు జుల్-హిజ్జా ఎనిమిదవ రోజున హజ్ కోసం ఇఫ్రామ్‌లోకి ప్రవేశించడం ఉత్తమం, ఆ తరువాత మినాకు వెళ్ళి అక్కడ మిగిలిన రోజంతా గడపాలి, మరియు తొమ్మిదవ రోజు రాత్రి అక్కడే గడపాలి, ఆ తరువాత ఉదయం అరాఫాకు వెళ్ళాలి. ఇది ఉత్తమమైన మార్గం, ఒక వేళ మినాకు వెళ్ళకుండా నేరుగా అరాఫాకు వెళ్ళినా అతను ఉత్తమాన్ని వదిలిపెట్టినట్లే, కానీ అతనికి పాపం లేదు.

అరఫాలో నిలుచున్నవారు దాని సరిహద్దులను నిర్ధారించుకోవాలి, ఎందుకంటే కొంతమంది హాజీలు అవగాహన లేకపోవడం లేదా ఇతరులను అనుకరించడం వలన దాని సరిహద్దులకు వెలుపల నిలుస్తారు. అటువంటి వారు అరఫా సరిహద్దులకు వెలుపల నిలిచినవారు, వారి హజ్ చెల్లదు; ఎందుకంటే వారు అరఫాలో నిలబడలేదు. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం అన్నారు:

«الْحُجُّ عَرَفَةَ»

[అల్ హజ్జ్: 72]¹ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా ప్రవచించారు: అరఫాతు మైదానంలో ఎక్కడ నిలిచినా సరే, అది సరిపోతుంది;

«رَفَعْنَا رَأْسَهُ فَمَكَرَ الْمُؤْمِنُونَ»

నేను ఇక్కడ నిలిచాను, మరియు అరఫా మొత్తం నిలిచే స్థలం.²

అరఫా మైదానంలో నిలిచిన వారు సూర్యాస్తమయం అయ్యే వరకు ఆ ప్రాంతం నుండి వెళ్లకూడదు; ఎందుకంటే దైవప్రవక్త ﷺ

¹ దీనిని ముస్లిం ఉల్లేఖించారు: కితాబుల్-హజ్, బాబ్ మా జా అన్ అరఫా కుల్లుహ్ మాఖిఫ్, హదీసు నెంబరు 1218, జాబిర్ రజియల్లాహు అన్తూ ఉల్లేఖనం

² దీనిని ముస్లిం ఉల్లేఖించారు: కితాబుల్ హజ్, బాబు ఇస్తిహ్బాబి ర్రమి జమ్రత్ అల్ అక్బా యామ్ అల్ నహర్ రాకిబన్, మరియు ఆయన ﷺ చెప్పిన మాటల వివరణ: «లితాఖుది మనాసికకుమ్», హదీసు నెంబరు (1297), జాబిర్ రజియల్లాహు అన్తూ యొక్క హదీసు.

సూర్యాస్తమయం వరకు అక్కడ నిలిచారు, మరియు ఇలా అన్నారు:

«خُنُوا عَلَيَّ مَنَاسِكُمْ».

«మీరు నా నుండి హజ్ క్రియలను నేర్చుకోండి»¹.

అరఫాత్‌లో నిలబడే సమయం ఈద్ రోజు ఫజర్ ఉదయం వరకు ఉంటుంది, ఈద్ రోజు ఫజర్ ఉదయానికి అతను అరఫాత్‌లో నిలబడకపోతే అతనికి హజ్ మిస్ అయినట్లే, అయితే అతను ఇహ్రామ్ ప్రారంభంలో షరతు పెట్టినట్లయితే:

«إِنْ حَبَسَنِي حَابِسٌ فَمَجَلِّي حَيْثُ حَبَسْتَنِي».

«ఒకవేళ నన్ను ఎవరైనా అడ్డుకుంటే, నీవు నన్ను అడ్డుకున్న చోటే నా స్థానం.»² తన ఇహ్రామ్ నుండి హలాల్ అవుతాడు మరియు అతనిపై ఎటువంటి బాధ్యత లేదు. ఒక వేళ అతను షరతు పెట్టకపోతే మరియు వుఖూఫ్ మిస్ అయితే, అతను ఉమ్రా ద్వారా హలాల్ అవుతాడు. అతను టైత్‌కి వెళ్ళి తవాఫ్ చేసి సయీ చేసి శిరోముండనం చేయాలి. అతనితో హదీ ఉంటే, దానిని జిబాహ్

¹ దీనిని ససాయీ మనాసికుల్ హజ్ పుస్తకంలో, షరతు పెట్టినప్పుడు ఎలా చెప్పాలి , హదీసు నెంబరు 2766, ఇబ్ను అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్ఘుమా యొక్క హదీసులో ఉల్లేఖించారు.

² దీనిని ముస్లిం ఉల్లేఖించారు: కితాబుల్-హజ్, బాబు ఇస్తిహ్బాబి ర్రమీ జువ్రత్ అల్-అక్బా యాము న్నహరి రాకిబన్, మరియు ప్రవక్త ﷺ యొక్క మాటలు: «لَا تُخْرَجُوا مَنَاسِكُمْ» వివరణ, హదీసు నెంబరు (1297), జాబిర్ రజియల్లాహు అన్ఘు యొక్క హదీసు.

చేయాలి. రెండవ సంవత్సరం వచ్చినప్పుడు అతను మిస్ అయిన హజ్ను పూర్తి చేసి హదీ ఇవ్వాలి. ఒక వేళ హదీ లభించకపోతే, పది రోజులు ఉపవాసం ఉండాలి: హజ్ సమయంలో మూడు రోజులు మరియు తన ఇంటికి తిరిగి వచ్చినప్పుడు ఏడు రోజులు.

పదవ ప్రయోజనం: ముజ్జలిఫా నుండి ప్రయాణం:

ఈద రోజు ఉదయ నమాజు పూర్తయ్యే వరకు ముజ్జలిఫా నుండి ప్రయాణం చేయడం శక్తివంతులకు ధర్మసమ్మతం కాదు; ఎందుకంటే మహనీయ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లమ్ ఈద రాత్రి అక్కడే గడిపి, ఉదయ నమాజు పూర్తయ్యాక మాత్రమే ప్రయాణం చేశారు, మరియు ఆయన అన్నారు:

«خُذُوا عَلَيَّ مَنَاسِكَكُمْ».

«మీరు నా నుండి హజ్ క్రియలను నేర్చుకోండి»¹.

(సహీహ్ ముస్లిం) లో ఆయిషా రదియల్లాహు అన్తా ఇలా ఉల్లేఖించారు: "ముజ్జలిఫాలో రాత్రి సమయంలో సాదా (రజియల్లాహు అన్తా) దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ వద్ద అనుమతి

¹ దీనిని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు మన్ ఖద్దమ దుఅఫతు అస్లాహి బిల్లల్, ఫైయక్సాన బిల్ముజ్జలిఫ, వయద్ ఔన, వయుఖద్దిము ఇజా గాబల్ కమర్, హదీసు సంఖ్య (1680), మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు ఇస్తిహ్బి తక్తీమ్ దఫ్ఫుజ్ జుఅఫతు మిన న్నిసాయి వమైరిహిన్న మిన ముజ్జలిఫ ఇలా మినా ఫీ అవాఖిరి ల్లీలి కల్ల జహ్మతిన్ న్నాస్, వ ఇస్తిహాబాబ్ మక్త లిమైరిహిం హత్తా యుసల్లా సుబ్ బిల్ముజ్జలిఫ, హదీసు సంఖ్య (1290), హదీసు ఆయిషా రదియల్లాహు అన్తా నుండి.

కోరింది, ముందే బయలుదేరే ఉద్దేశంతో — జనాల గుంపు (పెరిగి) రద్దీగా కాకముందే వెళ్లేందుకు. ఆమె ఒక బరువైన స్త్రీగా (అంటే నడవడంలో తడబడే విధంగా) ఉండేది. అప్పుడు ఆయన ె ఆమెకు అనుమతి ఇచ్చారు. ఆమె దైవప్రవక్త ె ముందే బయలుదేరింది. మేము మాత్రం ఆయనతో పాటు ఉండిపోయాము సూర్యోదయం వరకు. ఆపై ఆయన ె తో కలిసి మేము బయలుదేరాం.¹

ఒక ఉల్లేఖనలో ఇలా ఉన్నది: నేను సౌదా రజియల్లాహు అన్హా లాగా ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం నుండి అనుమతి తీసుకుని ఉండాలని కోరుకున్నాను, తద్వారా నేను మినా వద్ద ఫజర్ నమాజు చేసి, ప్రజలు రాకముందే జమరాత్ పై రాళ్ళు వేయగలను.²

¹ దీనిని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు మన్ ఖదమ దుఅఫత అస్లాహి బిల్లైలిన్, ఫయఖిఘాన బిల్ముజ్జలిఫ, వయద్ ఔన, వయుఖద్దిము ఇజా గాబల్ ఖమర్, హదీసు సంఖ్య (1681), మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు ఇస్తిహ్బి తక్రీమ్ దఫ్ఫ్ అజ్జఅఫా మినన్నిసాయి వమైరిహిన్ మిన్ ముజ్జలిఫ ఇలా మినా ఫీ అవాఖిర్ లైలి ఖల్లి జహ్నాతిన్ నాస్, వ ఇస్తిహాబాబ్ మక్సి లిమైరిహిం హత్తా యుసల్లా సుబ్ బిల్ముజ్జలిఫ, హదీసు సంఖ్య (1290), హదీసు ఆయిషా రదియల్లాహు అన్హా నుండి.

² దీనిని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు మన్ ఖద్దమ దుఅఫత అస్లాహి బిల్లైలిన్, ఫయఖిఘాన బిల్ముజ్జలిఫ, వయద్ ఔన, వయుఖద్దిము ఇజా గాబల్ ఖమర్, హదీసు సంఖ్య (1679). మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు ఇస్తిహాబాబ్ తక్రీమ్ దఫ్ఫ్ దుఅఫతు మినన్నిసా వమైరిహిన్ మిన ముజ్జలిఫ ఇలా మినా ఫీ అవాఖిర్ లైల్ కల్ల జహ్నాతిన్ నాస్, వ ఇస్తిహాబాబ్

"జమరా వద్ద జనాల గుంపుతో తోసుకురావడం బలహీనునికి కష్టంగా ఉంటే, అప్పుడు అతడికి (అలాంటి బలహీనునికి) చంద్రుడు అస్తమించగానే — అంటే, ఫత్ర్ కు ముందు — ముజ్జలిఫా నుండి బయలుదేరి, జనాలు రాకముందే జమరాపై రాళ్లు వేయవచ్చు. సహీహ్ ముస్లింలో అస్మా రజియల్లాహు అన్హా ఉల్లేఖనం: ఆమె చంద్రుని అస్తమయనాన్ని గమనిస్తూ తన మౌలాను అడిగేది: చంద్రుడు అస్తమించిపోయాడా? అతను అవును అని చెప్పినప్పుడు, ఆమె: నన్ను ప్రయాణం చేయించు అని చెప్పింది. వారు ప్రయాణం చేసి జమరాత్ వద్ద రాళ్లు విసిరారు, ఆపై ఆమె తన నివాసంలో ఫత్ర్ నమాజు చేసింది. నేను ఆమెతో: ఓ స్త్రీ, మేము స్నానం చేసాము అని చెప్పాను. ఆమె: కాదు, ఓ నా కుమారుడా, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ప్రయాణికులకు అనుమతించారు అని చెప్పింది.'.

మక్క్ లిహైరిహిన్ హత్తా యుసల్లా సుబ్ బిల్ముజ్జలిఫ, హదీసు సంఖ్య (1291), అస్మా బింట్ అబీ బక్త్ రదియల్లాహు అన్హుమా యొక్క హదీసు.

¹ దీనిని అబూదావూద్ ఉల్లేఖించారు: కితాబుల్ మనాసిక్, బాబ్ అత్తఅజీలి మిన్ జమ్ఇ, హదీసు నెంబరు (1940), మరియు తిర్మిజీ: కితాబుల్ హజ్, బాబు మాజాల ఫీ తబ్తీమి అజ్జుఅఫా మిన్ జమ్ఇ బిల్లైలీన్, హదీసు నెంబరు (893), మరియు నసాయీ: కితాబు మనాసికీల్ హజ్, బాబు అన్నహ్య అని ర్రమ్ జువ్రతుల్ ఉఖబా ఖబ్ల తులూఇ షమ్మ్, హదీసు నెంబరు (3064), మరియు ఇబ్నె మాజహ్: కితాబుల్ మనాసిక్, బాబు మన్ తఖద్దమ మిన్ జమ్ఇ ఇలా మినా లిరమిల్ జిమార్, హదీసు నెంబరు (3025), మరియు ఇబ్నె హిబ్బాన్ సహీహ్ లో (3869), ఇబ్నె అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్హుమా వారి హదీసు.

ముజ్జలిఫా నుండి ఉదయం కంటే ముందే ప్రయాణించడానికి వీలున్న బలహీనులలో ఎవరు ఉన్నారో, వారు కూడా ఉదయం కంటే ముందే ప్రయాణించవచ్చు; ఎందుకంటే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తన కుటుంబంలోని బలహీనులను ముజ్జలిఫా నుండి రాత్రి పంపించారు. వారు బలహీనులైతే, మినాలో చేరినప్పుడు వారి వెంట రమ్మి చేయవచ్చు; ఎందుకంటే వారికి జనసమూహంలో పోటీ చేయడం సాధ్యం కాదు. అయితే, జనసమూహంలో పోటీ చేయగలిగితే, ఇబ్నె అబ్బాస్ రజియల్లాహు అన్తూమా ఉల్లేఖినం ప్రకారం, సూర్యోదయం వరకు రమ్మి ను ఆలస్యం చేయాలి.

بَعَثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أُغْلِمَةَ بَنِي عَبْدِ الْمُطَّلِبِ عَلَى حُمُرَاتِ لَنَا مِنْ جَمْعٍ، فَجَعَلَ يُلَاحُ أَفْخَاذَنَا وَيَقُولُ: «أُبَيِّنِي لَا تَرْمُوا الْجَمْرَةَ، حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ».

మహనీయ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మమ్మల్ని అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ యొక్క చిన్న పిల్లలను మా గాడిదలపై పంపించారు. ఆయన మా తొడలపై మృదువుగా తడుస్తూ (అనురాగంగా చేతులు వేస్తూ) ఇలా పలికారు, “ఓ నా చిన్న పిల్లలారా! సూర్యుడు ఉదయించే వరకు జమరాత్ పై రాళ్లు వేయకండి” అని అన్నారు. దీనిని ఐదుగురు ఇమామ్లు

ఉల్లేఖించారు మరియు తిర్మిజీ, ఇబ్నె మాజా హదీసు గ్రంథాలు దీనిని ప్రామాణికమైనదిగా తెలియపరచారు¹.

మొత్తం విషయాన్ని సమీక్షిస్తే: ముజ్జలిఫా నుండి ప్రయాణం మరియు పండుగ రోజు జమ్రత్ అల్-అఖిబాపై రాళ్లతో కొట్టడం ఈ విధంగా జరుగుతుంది:

మొదటిది: ఎవరు బలవంతులు మరియు వారి తోడుగా బలహీనులు లేని వారు, వారు ముజ్జలిఫా నుండి ఫజర్ నమాజు చదివిన తరువాత మాత్రమే బయలుదేరాలి, మరియు సూర్యోదయం తరువాత మాత్రమే జమరాత్ పై రాళ్ళు వేయాలి; ఎందుకంటే ఇది మహనీయ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ చేసిన విధానం, మరియు ఆయన ఇలా చెప్పేవారు:

«خُذُوا عَلَيَّ مَنَاكِبَكُمْ»

«మీరు నా నుండి హాజ్ క్రియలను నేర్చుకోండి»². ముజ్జలిఫా నుండి ఫజర్ నమాజు ముందు బయలుదేరడానికి లేదా

¹ దీనిని ముస్లిం ఉల్లేఖించారు: కితాబుల్ హజ్, బాబ్ ఇస్తీహాబాబి ర్రమీ జమ్రత్ అల్ అక్బా యామ్ అల్ నహర్ రాకిబన్, మరియు ప్రవక్త ﷺ యొక్క మాటల వివరణ: «خُذُوا عَلَيَّ مَنَاكِبَكُمْ», హదీసు నెంబరు (1297), జాబిర్ రజియల్లాహు అన్హు యొక్క ఉల్లేఖనం.

² మా శ్రేష్ఠ గురువు రచయిత రహిమహుల్లాహ్ తన ఫతావా అల్-హజ్ (సంపుటం 2, పేజీ 272 మరియు తదుపరి) లో ఇలా అన్నారు: «బలవంతుడైన వ్యక్తి, తనతో ఉన్న బలహీనులతో కలిసి ఫజర్ కు ముందు జమ్రత్ అల్-అఖిబాపై

సూర్యోదయానికి ముందు జమరాత్ రమ్మ చేయడానికి శక్తివంతులైన ఎవరికి కూడా అనుమతి ఇవ్వబడలేదు.

రెండవది: ఎవరైతే బలవంతుడై, తనతో బలహీనులైన కుటుంబ సభ్యులు ఉన్నారో, అతడు రాత్రి చివరలో వారితో కలిసి ప్రయాణం చేయవచ్చు, మరియు బలహీనుడు మినాలో చేరినప్పుడు జమరాను రాళ్లు వేయవచ్చు. కానీ బలవంతుడు సూర్యోదయం వరకు వేయకూడదు; ఎందుకంటే అతనికి ఎటువంటి మినహాయింపు లేదు.¹

మూడవది: బలహీనుడు, అతనికి ముష్టిలిఫా నుండి రాత్రి చివరలో చంద్రుడు అస్తమించిన తర్వాత ప్రయాణం చేయడం అనుమతించబడుతుంది, మరియు మినాకు చేరుకున్నప్పుడు జమరాత్‌ను కొట్టడం చేయవచ్చు.

రాళ్లతో కొట్టటం సమ్మతమగును, ఎందుకంటే అనుసరణలో స్థిరపడినది స్వతంత్రంగా స్థిరపడదు».

¹ దీనిని అబూదావూద్: కితాబుల్ మనాసిక్, బాబ్ మన్ లమ్ యుద్రిక్ అరఫా, నెంబరు (1950), తిర్మిజీ: కితాబ్ అల్ హజ్, బాబ్ మా జాలి ఫీ మన్ అద్రిక్ అల్ ఇమామ్ బిజమ్ ఇ ఫఖద్ అద్రిక్ అల్ హజ్, నెంబరు (891), నసాయీ: కితాబ్ మనాసిక్ అల్ హజ్, బాబ్ ఫీ మన్ లమ్ యుద్రిక్ సలాత్ అల్ సుభ్ మఅల్ ఇమామ్ బిల్లుజ్జలిఫా, నెంబరు (3041), ఇబ్నీ మాజహ్: కితాబ్ అల్ మనాసిక్, బాబ్ మన్ అతా అరఫా, కబ్లీ అల్ ఫజర్, నెంబరు (3016), హాకిమ్ (1/634), హదీసు ఉర్వా బిన్ ముజ్రిన్ రదియల్లాహు అన్లు.

ముజ్జలిఫాకు పండుగ రాత్రి ఫజర్ తర్వాత మాత్రమే చేరుకున్నా, మరియు ఫజర్ ముందు అరాఫత్‌లో నిలిచినా, అతని హజ్ సరి అయినదే; ఉర్వా బిన్ ముదర్రిస్ హదీసులో దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా అన్నారు:

«مَنْ شَهِدَ صَلَاتَنَا هَذِهِ - يَعْنِي الْفَجْرَ -، وَوَقَفَ مَعَنَا حَتَّى نَذْفَعَ، وَقَدْ وَقَفَ بِعَرَفَةَ قَبْلَ ذَلِكَ لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَقَدْ أَتَمَّ حَجَّهُ وَقَضَى تَقَاتُّهُ».

"ఎవడు మన ఈ నమాజును —అంటే: ఫజర్ నమాజు— నమాజును హాజరయ్యాడో, మరియు మనతో కలిసి (ముజ్జలిఫా నుండి) నిష్క్రమించే వరకూ నిలిచి ఉన్నాడో, మరియు దానికన్నా ముందు అరఫా వద్ద రాత్రి లేదా పగలు ఒక వేళ నిలిచి ఉన్నాడో, అతను తన హజ్‌ను సంపూర్ణంగా నిర్వహించినవాడయ్యాడు మరియు తాను తహల్లులుకు సంబంధించిన ప్రక్రియను పూర్తిచేసుకున్నవాడయ్యాడు." దీనిని ఖమ్సా ఉల్లేఖించారు మరియు తిర్మిజీ, హాకిమ్ దీనిని ప్రామాణికమైనదిగా నిర్ధారించారు¹.

ఈ హదీసులో స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది ఏమిటంటే అతనికి ఎలాంటి దమ్ (బలి) అవసరం లేదు. ఎందుకంటే అతను ముజ్జలిఫాలో నిలబడే సమయానికి కొంత భాగాన్ని పొందాడు మరియు మషర్ హరామ్ వద్ద సర్వోన్నతుడైన అల్లాహ్‌ను

¹ దీనిని అబూదావూద్ ఉల్లేఖించారు: కితాబుల్ మనాసిక్, బాబు అల్ రజలు యహుజ్ అన్ గైరిహి, హదీసు నెంబరు (1811), ఇబ్నీ మాజహ్: కితాబ్ అల్ మనాసిక్, బాబ్ అల్ హజ్ అనిల్ మయ్యత్, హదీసు నెంబరు (2903), ఇబ్నీ అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్తూమా యొక్క హదీసు.

స్మరించాడు, ఫజ్త్ నమాజ్ చేసిన తరువాత. అందువలన అతని హజ్ సంపూర్ణమైంది. అతనికి దమ్ అవసరమైతే దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం దాన్ని వివరించి ఉండేవారు. అల్లాహ్ మాత్రమే నిజమైన జ్ఞాని.

పదకొండవ ప్రయోజనం: రమీకు సంబంధించినది:

1- అతను విసిరే కంకర రాళ్ళు పెద్ద శనగ గింజంత లేక బాదం గింజంత ఉండాలి, పెద్దవి కాకుండా చిన్నవి కాకుండా ఉండాలి. కంకర రాళ్ళు మినా లేదా ముజ్జలిఫా లేదా ఇతర ప్రాంతాల నుండి ప్రతీ రోజు ఏరి తీసుకోవాలి. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ముజ్జలిఫా నుండి కంకర రాళ్ళు ఏరినట్లు లేదా అన్ని రోజుల కంకర రాళ్ళను ఏరి సేకరించినట్లు నిర్ధారణ లేదు. ఆయన సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తన సహచరులలో ఎవరికైనా అలా చేయమని ఆదేశించినట్లు నాకు తెలియదు.

రెండు - రమీలో కంకర రాయి నేరుగా నిలువుగా ఉన్న స్తంభాన్ని తాకాల్సిన అవసరం లేదు, కానీ అది కంకరాలు చేరే హౌద్ లో స్థిరపడాలి. కాబట్టి, రాయి స్తంభాన్ని తాకి హౌద్ లో పడకపోతే, దాని బదులు మరొకటి విసరాలి. కానీ, రాయి హౌద్ లో పడితే మరియు అక్కడ స్థిరపడితే, అది సరిపోతుంది, స్తంభాన్ని తాకకపోయినా సరే.

3 - ఒకవేళ ఎవరైనా జమరాతులలో ఒకదానిలో ఒక కంకర రాయి విసరడం మరిచిపోయి ఆరు రాళ్ళు మాత్రమే విసిరి, తన స్థలానికి చేరుకున్న తరువాత గుర్తుకు వస్తే, అతను తిరిగి వెళ్లి

మరిచిపోయిన కంకర రాయిని విసరాలి, అందులో తప్పేమీ లేదు. ఒకవేళ సూర్యుడు అస్తమించక మునుపు గుర్తుకు రాకపోతే, అది రెండవ రోజుకు వాయిదా వేయవచ్చు. జవాల్ తరువాత, మరిచిపోయిన కంకర రాయిని మొదట విసరాలి, ఆ తరువాత ఆ రోజు జమరాతులను విసరాలి.

పన్నెండవ ప్రయోజనం : మొదటి మరియు రెండవ తహల్లుల్ లో:

హాజీ జవ్రత్ అల్-అఖిబాపై పండుగ రోజు రాళ్లతో కొట్టి, తన తల వెంట్రుకలను గొరికించుకున్న లేదా కత్తిరించుకున్నప్పుడు మొదటి తహల్లుల్ సమ్మతమవుతుంది మరియు ఇఫ్రామ్ నిషేధాలన్నీ పరిమళం, దుస్తులు, వెంట్రుకలు మరియు గోర్లు తీసుకోవడం వంటి వాటి నుండి మినహా స్త్రీలు అతనికి సమ్మతమవుతాయి. అతను తన భార్యను శృంగార దృష్టితో చూడకూడదు లేదా ఆమెను స్పృశించకూడదు, బైతుల్లాహ్ చుట్టూ తవాఫ్ చేసి, సఫా మరియు మర్వా మధ్య సయీ చేయక మునుపు. తవాఫ్ మరియు సయీ చేసిన తరువాత రెండవ తహల్లుల్ సమ్మతమవుతుంది మరియు ఇఫ్రామ్ నిషేధాలన్నీ స్త్రీలు సహా అతనికి సమ్మతమవుతాయి. కానీ అతను మైళ్ళలో ఉన్నంతవరకు, హరమ్ కారణంగా, ఇఫ్రామ్ కారణంగా కాదు, అతనికి వేట చేయడం, చెట్లు మరియు పచ్చికను కోయడం సమ్మతం కాదు, ఎందుకంటే ఇఫ్రామ్ నుండి అతను తహల్లుల్ పొందాడు.

పదమూడవ లాభం: జమరాత్ వద్ద రాయి విసురుటలో ప్రతినిధి నియామకం:

జమరాత్ ను స్వయంగా కొట్టగలిగిన వ్యక్తి, తన తరపున మరొకరిని నియమించడం అనుమతించబడదు, అతని హజ్ ఫర్ద్ అయినా లేదా నష్ అయినా; ఎందుకంటే నష్ హజ్ ప్రారంభించిన వ్యక్తి దానిని పూర్తి చేయడం అవసరం. కానీ స్వయంగా రాళ్ళు కొట్టడం కష్టంగా ఉన్నవారికి, అనగా అనారోగ్యంతో ఉన్నవారు, వృద్ధులు, గర్భిణీ స్త్రీలు మరియు ఇతరులు, తమ తరపున మరొకరిని నియమించడం అనుమతించబడుతుంది, వారి హజ్ ఫర్ద్ అయినా లేదా నష్ అయినా, మరియు రాళ్ళను స్వయంగా తీసుకుని వారిని ఇచ్చినా లేదా వారే తీసుకున్నా, ఇది అన్నీ సమ్మతించబడతాయి.

తన మువక్కిల్ (అర్థం: తరపున పంపినవాడు) తరపున రాయివేయడానికి నియమించబడిన వ్యక్తి (వకీల్),

ముందుగా తన తరపున రాయివేసి, తరువాత తన మువక్కిల్ తరపున రాయివేయాలి;

దీనికి సాధారణ ఆధారం: దైవప్రవక్త ﷺ సెలవిచ్చిన ఈ మాట:

«أَبْدَأْ بِنَفْسِكَ».

'తన స్వయం తో ఆరంభించు'. మరియు ఆయన సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వాక్కు:

«حُجَّ عَنْ نَفْسِكَ ، ثُمَّ حُجَّ عَنْ سُبْرَمَةٍ».

¹ దీనిని ముస్లిం ఉల్లేఖించారు: కితాబుజ్జకాత్, బాబ్ ఇబ్దిదా ఫిన్ నఫఖ బిన్నఫ్ఫ్ సుమ్మ అహ్మిహి, హదీసు నెంబరు (997).

ముందుగా మీకోసం హాజ్ చేయండి, తరువాత శుభ్రుమా కోసం హాజ్ చేయండి¹.

తన తరపున మరియు తన ప్రతినిధి తరపున ఒకే చోట రాళ్ళు విసరడం సమ్మతం. మొదటి జమ్రాపై తన తరపున ఏడు రాళ్ళు విసరాలి, తరువాత ప్రతినిధి తరపున ఏడు రాళ్ళు విసరాలి. అలాగే రెండవ మరియు మూడవ జమ్రాపై కూడా చేయాలి. ఇది జాబిర్ రజియల్లాహు అన్హు నుండి వచ్చిన హదీసు ప్రకారం. మేము మహనీయ దైవ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లమ్ తో హజ్జ్ చేసాము, మేము పిల్లల తరపున లబ్బైక్ చెప్పాము మరియు వారి తరపున రమ్య (కంకరలు వేయడం) చేసాము. దీనిని అహ్మద్, ఇబ్నె మాజ ఉల్లేఖించారు². వారు ఒకే ఒక స్థితిలో ఆ పని చేస్తారని ఇది సూచిస్తుంది; వారు తమ కోసం మూడు సార్లు పూర్తి చేసి, తరువాత పిల్లల కోసం మొదటి నుండి తిరిగి చేస్తే, అది తెలియజేయబడేది, అల్లాహ్ కు మాత్రమే తెలుసు.

పద్నాలగవ ప్రయోజనం: పండుగ రోజు ఆచరణలలో:

¹ దీన్ని అహ్మద్ 22/269 (14370) [తబ్అతుర్ రిసాలా] మరియు ఇబ్నె మాజహ్: కితాబుల్ మనాసిక్, బాబ్ రమ్ అనిస్సిబ్యాన్, హదీసు నెంబరు (3038), జాబిర్ రదియల్లాహు అన్హు యొక్క హదీసు నుండి ఉల్లేఖించారు.

² దీన్ని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు జుబ్బి కబ్లల్ హల్క్ హదీసు సంఖ్య (1722), మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు మన్ హల్క్ కబ్లల్ నహర్, అవ్ నహర్ కబ్లల్ రమ్ హదీసు సంఖ్య (1703), ఇబ్నె అబ్బాస్ రజియల్లాహు అన్హుమా హదీసు నుండి.

హజ్ చేసే వారు పండుగ రోజు నాలుగు క్రమబద్ధమైన ఆచరణలను చేస్తారు, అవి ఈ విధంగా ఉన్నాయి:

మొదటిది: అఖ్బా జమరా పై రాళ్లు విసురుట.

రెండవది: హది జంతువును వధించటం, అతని వద్ద హది ఉంటే.

మూడవది: శిరో ముండన లేదా వెంట్రుకలు కత్తిరించటం.

నాల్గవది - కాబాగృహ ప్రదక్షిణలు

ఇక సయీ విషయానికొస్తే, ఒకవేళ ముతమత్తి అయినట్లయితే హజ్ కోసం సయీ చేయాలి. ఒకవేళ ఖారిస్ లేదా ముప్రీద్ అయినట్లయితే, తవాఫ్ ఖుదూమ్ తర్వాత సయీ చేసినట్లయితే, మొదటి సయీ సరిపోతుంది. లేకపోతే, ఈ తవాఫ్ తర్వాత, అంటే తవాఫ్ హజ్ తర్వాత సయీ చేయాలి.

మరియు ఆచారం ప్రకారం వాటిని ఈ క్రమంలో నిర్వహించాలి, ఒకవేళ వాటిలో కొన్ని ముందుగా చేయబడితే; ఉదాహరణకు రమీకి ముందు జుబాహ్ చేయడం, లేదా జుబాహ్ కు ముందు తల కత్తిరించడం, లేదా తల కత్తిరించడానికి ముందు తవాఫ్ చేయడం, ఒకవేళ తెలియక లేదా మరిచిపోయి చేస్తే అతనికి ఎలాంటి హాని లేదు, కానీ ఒకవేళ ఉద్దేశపూర్వకంగా, తెలిసి చేస్తే కూడా ఇమామ్ అహ్మద్ మతం ప్రకారం అతనికి ఎలాంటి హాని లేదు; ఎందుకంటే ఇబ్నె అబ్బాస్ రజియల్లాహు అన్హుమా నుండి బుఖారి ఉల్లేఖనం ప్రకారం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తల కత్తిరించడానికి ముందు జుబాహ్ చేసినవారి గురించి ప్రశ్నించబడినప్పుడు, ఆయన పలికారు:

ఎటువంటి దోషం లేదు¹

అబూ హురైర రజియల్లాహు అన్తు ఇలా సెలవిచ్చారు:

كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُسْأَلُ يَوْمَ النَّحْرِ بِمِئَى، فَيَقُولُ: «لَا حَرَجَ». فَسَأَلَهُ رَجُلٌ، فَقَالَ: خَلَفْتُ قَبْلَ أَنْ أَدْبَحَ. قَالَ: «أَدْبَحْ وَلَا حَرَجَ». وَقَالَ: رَمَيْتُ بَعْمًا أُمْسَيْتُ. قَالَ: «لَا حَرَجَ».

మహనీయ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం నస్తౌ రోజున మినా లో ప్రశ్నించబడ్డారు, ఆయన 'ఎటువంటి దోషం లేదు' అని చెప్పారు. ఒక వ్యక్తి ఆయనను అడిగాడు, 'నేను ఖుర్బానీ ఇవ్వకముందే క్షవరం చేసుకున్నాను'. దానికి ప్రవక్త 'ఖుర్బానీ ఇవ్వండి, ఎటువంటి హర్జ్ లేదు' అని చెప్పారు. మరొకరు 'నేను సాయంత్రం తరువాత రాళ్ళు విసిరాను' అని చెప్పారు. దానికి ప్రవక్త 'ఎటువంటి హర్జ్ లేదు' అని చెప్పారు.²

¹ దీనిని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు ఇజా రమా బాద మా అంసా, అవ్ హలఖ కల్ల అన్యద్బహ, నాసియన్ అవ్ జాహిలన్, హదీసు సంఖ్య (1735), మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు మన్ హలఖ కల్ల నస్తౌ, అవ్ నస్తౌ కల్ల రమ్య, హదీసు సంఖ్య (1703), ఇబ్నె అబ్బాస్ రజియల్లాహు అన్తుమా యొక్క హదీసు.

² దీన్ని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు ఇజా రమా బాద మా అంసా అవ్ హలఖ కల్ల అన్యద్బహ, హదీసు సంఖ్య (1734), మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు మన్ హలఖ కల్ల నస్తౌ అవ్ నహర్ కల్ల రమ్య, హదీసు సంఖ్య (1307), ఇబ్నె అబ్బాస్ రజియల్లాహు అన్తుమా యొక్క హదీసు.

ఇది కూడా ఆయన నుండి నిరూపితమైనది: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం కు బలి, తలక్రింద చేయడం, రాళ్లు వేయడం, ముందుగా చేయడం మరియు ఆలస్యంగా చేయడం గురించి అడిగినప్పుడు, ఆయన సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా సలవిచ్చారు:

«لَا حَرَجَ».

«ఎటువంటి దోషం లేదు»¹.

وَسُئِلَ عَنْ زَارٍ - أَيٍّ: طَافَ طَوَافَ الزَّيَّارَةِ - قَبْلَ أَنْ يَرْمِيَ أَوْ دَبَحَ قَبْلَ أَنْ يَرْمِيَ، فَقَالَ: «لَا حَرَجَ»

ఎవరైనా రమ్మి చేయకముందు తవాఫ్ జియారత్ చేసినా లేదా రమ్మి చేయకముందు జిబహ్ చేసినా, ఆయన (ప్రవక్త) అన్నారు: 'ఎటువంటి దోషం లేదు.'

దీనిని బుఖారీ ఉల్లేఖించారు²

¹ దీన్ని బుఖారీ కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు జ్జుబ్బి కబ్లల్ హల్త్ హదీసు సంఖ్య (1722), మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో ఉల్లేఖించారు, బాబు మన్ హల్క కబ్ల న్నహర్, అవ్ నహర్ కబ్ల రమ్మి హదీసు సంఖ్య (1703), ఇబ్నె అబ్బాస్ రజియల్లాహు అన్హుమా హదీసు నుండి.

² దీనిని బుఖారీ కితాబుల్ ఇల్మ్ లో అధ్యాయం అల్ ఫతియా వ హువ వాఖిఫ్ అలద్దాబా వ గైరు హా హదీసు సంఖ్య (83) లో ఉల్లేఖించారు. మరియు ముస్లిం కితాబుల్ హజ్ లో అధ్యాయం మన్ హలఖ కబ్ల నస్త్రా అవ్ నస్త్రా ఖబ్ల రమ్మి హదీసు సంఖ్య (1306) లో ఇబ్నె అస్త్రు రదియల్లాహు అన్హుమా యొక్క హదీసు ఉల్లేఖించారు.

అట్టుల్లాహ్ ఇబ్నీ అమ్మీ (రజియల్లాహు అన్హుమా) ఉల్లేఖనం :
ఆ రోజు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ను ఏదైనా ముందుగా
లేదా వెనుకగా అడిగినప్పుడు, ఆయన ఇలా అన్నారు:

«أَفْعَلْ وَلَا حَرَجَ»

చేయండి మరియు ఎలాంటి ఇబ్బంది లేదు'.

ఒక వేళ మక్కాకు చేరుకున్న తరువాత ఖుర్బానీ ఆలస్యం చేస్తే
ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు, కాని దానిని తప్రీఖ్ దినాల తరువాత
ఆలస్యం చేయకూడదు. ఒక వేళ తవాఫ్ లేదా సయీని ఈద్ రోజున
చేయకపోతే ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు, కాని దానిని జుల్ హిజ్జా
నెల తరువాత ఆలస్యం చేయకూడదు, తప్ప ఏదైనా కారణం వలన,
ఉదాహరణకు: ఒక స్త్రీ తవాఫ్ చేయకముందు పురిటి స్రావం
ప్రారంభమైతే, ఆమె తవాఫ్ ను శుద్ధి అయ్యే వరకు ఆలస్యం
చేయవచ్చు, జుల్ హిజ్జా నెల తరువాత అయినా ఆమెపై ఎటువంటి
పాపం లేదు మరియు ఎటువంటి పరిహారం లేదు.

పదహారవ ప్రయోజనం: రాయివేత (జమరాత్‌కు రాళ్లు
వేయుట) సమయం, క్రమం మరియు జమరాత్‌ల మధ్య క్రమపద్ధతి
గురించి

¹ దీన్ని ముస్లిం ఉల్లేఖించారు: కితాబ్ అల్ హజ్, బాబ్ ఇస్తిహాబాబి రమీ జుమ్లత్
అల్ అక్బా యౌమ్ అల్ నహర్ రాకిబన్, మరియు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి
వసల్లం యొక్క సూక్తి: «لَيْلَةُ الْقِيَامَةِ», హదీసు నెంబరు (1297), జాబిర్
రజియల్లాహు అన్హు ఉల్లేఖనం.

మీకు ముందే తెలిసినట్లుగా, పండుగ రోజు రాళ్ళు విసరడం సూర్యోదయం తరువాత ప్రారంభమవుతుంది, మరియు పండుగ రాత్రి చివరిలో జనసమూహం వల్ల ఇబ్బంది పడేవారికి. తప్తీఖ్ రోజులలో రాళ్ళు విసరడం జవాల్ సమయం నుండి ప్రారంభమవుతుంది; జవాల్ కు ముందు రాళ్ళు విసరడం లేదు, ఎందుకంటే ప్రవక్త ﷺ తప్తీఖ్ రోజులలో జవాల్ తరువాత మాత్రమే రాళ్ళు విసిరారు, మరియు ఆయన అన్నారు:

«خُذُوا عَلَيَّ مِنْ أَيِّكُمْ».

«మీరు నా నుండి హాజ్ క్రియలను నేర్చుకోండి»¹.

పండుగ రోజు మరియు దాని తరువాత సూర్యాస్తమయం వరకు రాళ్ళు కొట్టవచ్చు, రాత్రి రాళ్ళు కొట్టకూడదు. కొన్ని పండితులు, ఒక వేళ రాళ్ళు కొట్టడం పగలు మిస్ అయితే రాత్రి కొట్టవచ్చని భావిస్తారు, కానీ పద్నాలుగో రాత్రి కాదు; ఎందుకంటే మినాలో రోజులు పదమూడో తేదీ సూర్యాస్తమయంతో ముగుస్తాయి. మొదటి అభిప్రాయం మరింత జాగ్రత్తగా ఉంటుంది, అందువల్ల ఒక వేళ ఒక రోజు రాళ్ళు కొట్టడం మిస్ అయితే, తరువాత రోజు సూర్యుడు మిట్టమధ్యాహ్నం వాలిన తరువాత మొదట మిస్ అయిన రోజు

¹ మా శ్రేష్ఠ గురువు రచయిత రహిమహుల్లాహ్ (ఫతావా హాజ్) లో ఇలా అన్నారు: «హజ్ చేసేవారు జమరాతులను పగలు విసరడం ఉత్తమం, అయితే గనక రద్దీ భయం ఉంటే రాత్రి విసరడం లో తప్పు లేదు. ఎందుకంటే ప్రవక్త ﷺ రమి ప్రారంభ సమయాన్ని నిర్ణయించారు కానీ ముగింపు సమయాన్ని నిర్ణయించలేదు, ఇది ఈ విషయంలో విశాలతను సూచిస్తుంది».

రాళ్ళు కొట్టాలి, అది పూర్తయిన తరువాత ప్రస్తుత రోజుకి రాళ్ళు కొట్టాలి¹.

మూడు జమరాతుల మధ్య క్రమం పాటించడం తప్పనిసరి. మొదట మస్జిద్ ఖైఫ్ దగ్గర ఉన్న జమరతుల్ ఊలా పై రాళ్ళు విసరాలి, ఆ తరువాత వుస్తా, ఆ తరువాత జమరతుల్ అఖ్బా. కానీ జమరతుల్ అఖ్బా లేదా వుస్తా నుండి ప్రారంభిస్తే, అది ఉద్దేశపూర్వకంగా మరియు తెలిసి చేస్తే, వుస్తా మరియు జమరతుల్ అఖ్బా పునరావృతం చేయాలి. కానీ తెలియక లేదా మరిచిపోయి చేస్తే, అది సరిపోతుంది మరియు అతనికి ఎలాంటి బాధ్యత లేదు.

పదహారవ ప్రయోజనం: మినాలో రాత్రి గడపడం:

పదకొండవ రాత్రి మరియు పన్నెండవ రాత్రి మినాలో బస చేయడం తప్పనిసరి, మరియు రాత్రి ఎక్కువ భాగం బస చేయడం అవసరం, అది రాత్రి ప్రారంభం నుండి అయినా లేదా చివర నుండి

¹ మా శ్రేష్ఠ గురువు రచయిత [ఫతావా హాజ్ (జి2/ప436 మరియు తరువాత)] లో ఇలా అన్నారు: «ఇది మినాలో స్థలం దొరికినప్పుడు. కానీ, స్థలం దొరకనప్పుడు, మినా సరిహద్దుల వెలుపల ఏదైనా దిశలో బస చేయడంలో సమస్య లేదు మరియు అతని నివాసం హాజ్ యాత్రికుల నివాసాలకు అనుసంధానంగా ఉండాలి, తద్వారా వారు ఒకే సమూహంగా ఉంటారు. మస్జిద్ నమాజీలతో నిండిపోయినప్పుడు, వారు మస్జిద్ వెలుపల ఉన్నప్పటికీ అనుసంధానమైన వరుసలలో తమ నమాజులను నిర్వహిస్తారు మరియు అందులో వారికి సమస్య లేదు అని మేము చెప్పినట్లే.»

అయినా. మొదటి రాత్రి మక్కాకు వెళ్లి అర్ధరాత్రికి ముందు తిరిగి వచ్చినా లేదా అర్ధరాత్రి తర్వాత మక్కాకు వెళ్లినా అతనికి ఎటువంటి హాని లేదు; ఎందుకంటే అతను తప్పనిసరి పనిని పూర్తి చేశాడు.

మినా యొక్క సరిహద్దులను ఖచ్చితంగా నిర్ధారించుకోవాలి, తద్వారా దాని వెలుపల రాత్రి గడపకుండా ఉండాలి. దాని తూర్పు సరిహద్దు ముహస్సిర్ లోయ మరియు పశ్చిమ సరిహద్దు జమ్రాత్ అక్బా. లోయ మరియు జమ్రా మినాలోకి చెందవు. మినాను చుట్టుముట్టే పర్వతాల ముఖాలు మినాకు చెందినవే, అందువల్ల వాటిలో రాత్రి గడపవచ్చు. హజ్ యాత్రికుడు ముహస్సిర్ లోయలో లేదా జమ్రాత్ అక్బా వెనుక రాత్రి గడపకుండా జాగ్రత్తగా ఉండాలి; ఎందుకంటే అది మినా సరిహద్దుల వెలుపల ఉంది. అక్కడ రాత్రి గడిపినవారికి మబీత్ చెల్లదు.

పదహారవది ప్రయోజనం: తవాఫ్ విదా (వీడ్కోలు ప్రదక్షిణ)

మక్కా నుండి బయలుదేరే సమయంలో హజ్ మరియు ఉమ్రా యాత్రికులపై తవాఫ్ విదా వాజిబు, కానీ బహిష్టు మరియు పురిటి స్రావమునకు గురైన స్త్రీలకు మినహాయింపు ఉంది. అయితే, వారు మక్కా నిర్మాణాన్ని విడిచే ముందు పవిత్రత పొందితే, వారికి తవాఫ్ విదా తప్పనిసరి. ఒకవేళ తవాఫ్ విదా చేసి, మక్కా నుండి బయలుదేరి ఒక రోజు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ కాలం ఉండినా, మక్కా సమీపంలో ఉన్నా, తిరిగి తవాఫ్ చేయాల్సిన అవసరం లేదు.

అల్లాహ్ యే ఎరుగును. మరియు అల్లాహ్ మన ప్రవక్త ముహమ్మద్ పై, ఆయన కుటుంబముపై, ఆయన అనుచరులందరిపై శుభాలను, శాంతిని కలిగించుగాక.

ఇది రచయిత షేఖ్ మొహమ్మద్ అస్సాలిహ్ అల్ ఉద్దైమీనీన్ చేత రచించబడింది — 1387 హిజ్రీ సంవత్సర ఫిబ్రవరి 7వ తేదీన. అల్లాహ్ తన అనుగ్రహంతోనే సత్కార్యాలు పూర్తవుతాయి. దీని తుది సవరణ 1387 హిజ్రీ రమజాన్ మాసం 13వ తేదీ గురువారం ఉదయం పూర్తయింది. అల్లాహ్ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్పై, ఆయన వంశీయులపై, మరియు ఆయన సహచరులపై తన ఆశీర్వాదాన్ని కలగజేయుగాక.

విషయసూచిక

ఉమ్మా మరియు హజ్ చేయదలచినవారి కోసం మార్గదర్శిని (మన్తజ్): . 2	
ఉమ్మా మరియు హజ్ చేయదలచినవారి కోసం మార్గదర్శిని (మన్తజ్) .. 2	
ప్రయాణించేటప్పుడు పాటించవలసిన పద్ధతులు	5
స్త్రీ ప్రయాణం	9
ప్రయాణికుని నమాజు	12
మవాఖీత్	16
హజ్ లో ఆచారాల రకాలు	21
ఇస్రోమ్ కట్టిన వ్యక్తి పై హదీ (బలీ) అవసరం	23
ఉమ్మహ్ విధానం	28
హజ్ విధానం	40